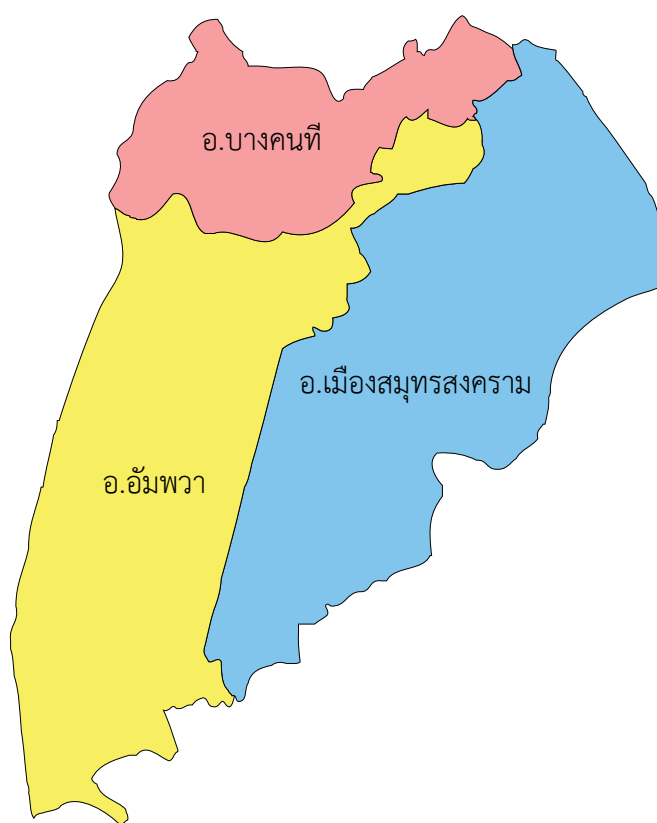

แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ จังหวัดสมุทรสงคราม

บทสรุปผู้บริหาร

สำนักงานสถิติแห่งชาติได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพมหานคร) ซึ่งเป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2557 เป็นการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง ชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2557) มีวัตถุประสงค์หลักคือ

- 1) บูรณาการข้อมูลสารสนเทศระดับพื้นที่เพื่อตอบสนองยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด สนับสนุนการตัดสินใจเชิงพื้นที่
- 2) พัฒนาสมรรถนะของบุคลากรด้านสถิติขององค์กรภาครัฐ ให้มีความเป็นมืออาชีพ ด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ

การดำเนินโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้มีขั้นตอนการดำเนินงานหลักประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลจังหวัดก่อนการลงพื้นที่ : ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพ ประเด็นยุทธศาสตร์ เพื่อกำหนดผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ก่อนทำการนัดหมาย เพื่อนำเสนอข้อมูลผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

ขั้นตอนที่ 2 นัดหมายลงพื้นที่ : ดำเนินการนัดหมายเพื่อนำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด โดยเป็นการดำเนินงานร่วมกันระหว่าง ที่ปรึกษานิเทศ ทีมที่ปรึกษาจังหวัด และสถิติจังหวัด ในการเตรียมความพร้อมทั้งข้อมูล รูปแบบการนำเสนอ และจัดเตรียมเอกสาร

ขั้นตอนที่ 3 สรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) : นำเสนอผลการศึกษาประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด ที่ได้กำหนดเบื้องต้นต่อผู้ว่าราชการจังหวัด พร้อมขอข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะ และกำหนดนัดหมายการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด

ขั้นตอนที่ 4 ประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด : จัดเตรียมเนื้อหาการประชุม คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ โดยมีเรื่องนำเสนอเพื่อพิจารณาสำคัญ คือ การรับร่างแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด ที่มีเนื้อหาสำคัญประกอบด้วย ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)/ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด พร้อมแผนผังรายการสถิติทางการที่แสดงชุดข้อมูลตามห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ประเด็นยุทธศาสตร์ ผลการวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล (Data Gap Analysis) และแนวทางการพัฒนา

ขั้นตอนที่ 5 จัดทำรายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด : ดำเนินการจัดทำรายงานแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด ให้สมบูรณ์และเป็นไปตามมติที่ประชุม ที่ให้ข้อคิดเห็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูล เพื่อให้มีข้อมูลสำคัญ จำเป็น ที่สนับสนุนการดำเนินงานด้านยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ต่อไป

โดยในการดำเนินงานโครงการครั้งนี้ คาดว่าประโยชน์ที่จังหวัดจะได้รับ คือ

- ยกระดับคุณภาพข้อมูลเพื่อการตัดสินใจระดับจังหวัดให้มีมาตรฐานทางวิชาการ
- สร้างมาตรฐานการทำงานร่วมกันระหว่าง กลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสาร สำนักงานจังหวัด และสำนักงานสถิติจังหวัด
- สนับสนุนการรายงานการวิเคราะห์เชิงกลยุทธ์ให้กับผู้ว่าราชการจังหวัด และสำนักงานจังหวัด

ทั้งนี้ จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ดำเนินงานครบทั้ง 5 ขั้นตอนแล้ว โดยมีสรุปผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ตามประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัดทั้ง 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ ที่นำไปสู่การพัฒนาห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) และจัดทำแผนผังสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์ พร้อมผลวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาข้อมูล (Data Gap Analysis) ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 30 รายการ เป็นรายการข้อมูลที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ 21 รายการ ไม่มีรายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ 9 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง โดยเลือกศึกษาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ส้มโอ” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 21 รายการ เป็นรายการข้อมูลที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ 18 รายการ ไม่มีรายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ 3 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง โดยเลือกศึกษาประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) คือ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 28 รายการ เป็นรายการข้อมูลที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ 27 รายการ ไม่มีรายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ 1 รายการ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม โดยเลือกศึกษาประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) คือ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง” ซึ่งมีรายการสถิติทางการรวมจำนวน 9 รายการ เป็นรายการข้อมูลที่มีการจัดเก็บเป็นปกติ 4 รายการ ไม่มีรายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มี การจัดเก็บ 5 รายการ

คำนำ

ด้วยภารกิจตามพระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มาตรา 6 (1) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติมีหน้าที่ในการจัดทำแผนแม่บทเกี่ยวกับการดำเนินงานทางสถิติของรัฐบาล เสนอคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ เพื่อให้การดำเนินงานด้านสถิติของประเทศมีความเป็นเอกภาพ ข้อมูลสถิติมีมาตรฐาน ลดความซ้ำซ้อนของการจัดทำสถิติ นำไปสู่การแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานภาครัฐและใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศร่วมกัน และมาตรา 6 (7) กำหนดให้สำนักงานสถิติแห่งชาติบูรณาการข้อมูลจากหน่วยงานภาครัฐอื่นๆ เพื่อจัดทำฐานข้อมูลสถิติและสารสนเทศของประเทศ ดังนั้นสำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้จัดทำแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 ซึ่งผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 28 ธันวาคม 2553 และเพื่อให้การแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยไปสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม สอดรับกับพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 หมวด 1 การบริหารบ้านเมืองที่ดี มาตรา 6 (1) เกิดประโยชน์สุขของประชาชน (3) มีประสิทธิภาพ และเกิดความคุ้มค่าในเชิงภารกิจของรัฐ และ (6) ประชาชนได้รับการอำนวยความสะดวกและได้รับการตอบสนองความต้องการ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงบริบทให้เหมาะสมกับการดำเนินงาน โดยการปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้ง คณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว

ในปี พ.ศ. 2557 นี้ สำนักงานสถิติแห่งชาติ จึงได้ดำเนินงาน “โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด” ซึ่งเป็นโครงการต่อเนื่องจากการดำเนินงานที่ผ่านมา (พ.ศ. 2555 - 2556) ที่มุ่งเน้นการสนับสนุนการบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัด ซึ่งคณะกรรมการนโยบายบริหารราชการจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ มีนโยบายให้กลุ่มจังหวัดมียุทธศาสตร์ที่เน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจที่นำการพัฒนาสังคมและเป็นยุทธศาสตร์ที่ต้องการการบูรณาการข้อมูล การทำงานอย่างมีส่วนร่วม รวมทั้งเสริมสร้างกระบวนการบริหารยุทธศาสตร์ของจังหวัด ที่มีความต้องการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เป็นอย่างมาก รายงานฉบับนี้จึงได้จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการพัฒนาข้อมูลสนับสนุนการบริหารงานจังหวัดต่อไป

คณะผู้จัดทำ

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปผู้บริหาร	ก - ค
คำนำ	
อภิธานศัพท์	i - iv
บทที่ 1 : บทนำ	
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ	3
1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด	3
บทที่ 2 : ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	
2.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด	5
2.2 ศักยภาพสำคัญของจังหวัด	5
2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และตัวชี้วัด	17
2.4 ผลการทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกับ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)	19
2.5 ผลการศึกษาความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด กับแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) และข้อเสนอแนะแนว ทางการดำเนินงาน	24
บทที่ 3 : ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด	
3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	29
3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	39
3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	45
3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	54
บทที่ 4 : บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ	
4.1 สรุปสถานการณ์ภาพรวมสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ในปัจจุบัน	59
4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต	63
บรรณานุกรม	
ภาคผนวก	
ภาคผนวก ก : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	
ภาคผนวก ข : ตารางเปรียบเทียบตัวชี้วัดจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province)	
ภาคผนวก ค : รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata : OS Metadata)	
ภาคผนวก ง : CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง	
- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติจังหวัด	
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด	
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด	
- ประมวลผลการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด	

สารบัญแผนภาพ

	หน้า
แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม	20
แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	59
แผนภาพที่ 3 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	60
แผนภาพที่ 4 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	61
แผนภาพที่ 5 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	62

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 : ผลผลิตทั้งหมดรวมจังหวัดสมุทรสงครามปี พ.ศ. 2552 - 2554 ณ ราคาประจำปี	6
ตารางที่ 2 : พื้นที่ปลูก ผลผลิตรวม สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ปี พ.ศ. 2553	7
ตารางที่ 3 : จำนวนและประเภทสัตว์แยกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2553	10
ตารางที่ 4 : สถิติผลผลิตด้านการประมงของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี พ.ศ. 2552 - 2553	11
ตารางที่ 5 : สถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2553	11
ตารางที่ 6 : สถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปี พ.ศ. 2553	12
ตารางที่ 7 : จำนวนโรงงาน จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน ปี พ.ศ. 2556	12
ตารางที่ 8 : สถิติจำนวนผู้มาเยือนและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี พ.ศ. 2548 - 2555	13
ตารางที่ 9 : จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี พ.ศ. 2556	14
ตารางที่ 10 : ข้อมูลการศึกษาในระบบโรงเรียนของจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ปี พ.ศ. 2533	14
ตารางที่ 11 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	21
ตารางที่ 12 : ความสอดคล้องระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดฯ และประเด็น ยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	23
ตารางที่ 13 : ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาจังหวัดฯ และตัวชี้วัดตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11	24
ตารางที่ 14 : ผลผลิตที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1	29
ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”	31
ตารางที่ 16 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”	38
ตารางที่ 17 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์”	38
ตารางที่ 18 : ผลผลิตที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2	39
ตารางที่ 19 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส้มโอ”	41
ตารางที่ 20 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”	44
ตารางที่ 21 : รายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”	44
ตารางที่ 22 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3	45
ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”	47
ตารางที่ 24 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”	53
ตารางที่ 25 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์และคุณภาพชีวิต”	53
ตารางที่ 26 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4	54
ตารางที่ 27 : แผนผังรายการสถิติทางการ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”	56

สารบัญตาราง (ต่อ)

	หน้า
ตารางที่ 28 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”	58
ตารางที่ 29 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”	58
ตารางที่ 30 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก	66

อภิธานศัพท์

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ (76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด) มีการใช้เครื่องมือและรูปแบบเอกสารต่างๆ ซึ่งประกอบด้วยคำศัพท์ และคำย่อหลากหลาย ทั้งนี้เพื่อให้การขยายผลการดำเนินงานมีความเข้าใจตรงกัน มีการทำงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงได้รวบรวมคำศัพท์และคำย่อต่างๆ ที่เกิดขึ้นในการดำเนินงาน มาให้ความหมาย หรือคำจำกัดความที่ใช้ในการดำเนินงาน โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด แสดงดังตารางต่อไปนี้

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
แผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	เครื่องมือสำคัญในการกำหนดกรอบแนวทางการดำเนินงานเพื่อการพัฒนาการเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญและจำเป็นต่อการบริหารงานยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดในระยะสั้น 1 ปี และระยะกลาง 4 ปี ซึ่งจะกำหนดกิจกรรมต่างๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพสถิติทางการ ว่ามีรายการใดบ้าง จะพัฒนาอย่างไร หน่วยงานใดเป็นผู้รับผิดชอบ พร้อมทั้งระบุระยะเวลา (Baseline) ที่ต้องดำเนินการด้วย
ผังสถิติทางการ	<p>รายการข้อมูลสถิติที่สำคัญ และจำเป็นที่สามารถตอบสนองการณ ยุทธศาสตร์ และสภาพปัญหาในระดับพื้นที่ ซึ่งราชการส่วนภูมิภาค หรือคณะผู้บริหารจังหวัดมีความจำเป็นต้องใช้ในการวางแผนระดับนโยบายจังหวัด ทั้งแผนปฏิบัติงานและการจัดสรรงบประมาณในแผนงานและโครงการ โดยผังสถิติทางการ จะประกอบไปด้วย 2 ส่วน คือ</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. ตารางแผนผังสถิติทางการของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ ซึ่งประกอบด้วย <ol style="list-style-type: none"> 1.1 ชื่อชุดข้อมูล - ตัวชี้วัดที่สอดคล้องเชื่อมโยงกับห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ที่เป็นกรอบแนวคิดในการกำหนดประเภทกิจกรรมและกระบวนการเพื่อกำหนดรายละเอียดของข้อมูล 1.2 รายการสถิติทางการที่สำคัญ พร้อมคุณลักษณะของข้อมูล ว่าเป็นข้อมูลระดับนามบัญญัติ (Nominal Scale) หรือข้อมูลระดับอันดับ (Ordinal Scale) หรือข้อมูลระดับช่วงชั้น (Interval Scale)/ข้อมูลระดับอัตราส่วน (Ratio Scale) 1.3 สถานะการเก็บข้อมูลในปัจจุบันว่ามีการเก็บหรือไม่ 1.4 วิธีการเก็บข้อมูล 1.5 ความถี่ในการเก็บข้อมูล 1.6 หน่วยงานผู้รับผิดชอบ 2. รายละเอียดสถิติทางการ (Official Statistics Metadata) ซึ่งจะมีรายละเอียดสำคัญ 5 ส่วน ได้แก่ <ol style="list-style-type: none"> 2.1 การผลิต/จัดทำสถิติทางการ เป็นส่วนแรกที่จะแนะนำรายละเอียดกระบวนการจัดทำระเบียนการค้นคว้า เพื่อความเหมาะสมในการใช้ประโยชน์ต่อไป โดยมีรายละเอียดที่สำคัญ คือ <ol style="list-style-type: none"> 2.1.1 ชื่อโครงการ/งาน/ทะเบียน/รายงาน 2.1.2 วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ สัมภาษณ์ สํารวจ ทะเบียน และรายงาน 2.1.3 มาตรฐานการจำแนกข้อมูล 2.1.4 รูปแบบการเก็บข้อมูล ได้แก่ จัดเก็บในรูปเอกสาร/รายงาน จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูลดิจิทัล และฐานข้อมูล

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
	<p>2.1.5 ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล</p> <p>2.1.6 ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล</p> <p>2.2 การเผยแพร่สถิติทางการ เป็นส่วนที่ใช้ตรวจสอบความถูกต้องและเป็นปัจจุบันของสถิติทางการประกอบไปด้วย 3 ส่วน คือ</p> <p>2.2.1 วิธีการเผยแพร่</p> <p>2.2.2 ความถี่ในการเผยแพร่</p> <p>2.2.3 ระดับการเข้าถึงข้อมูล</p> <p>2.3 สถิติทางการ จะประกอบไปด้วย ชื่อสถิติทางการ ปีที่จัดทำ สาขา หมวดหมู่ รวมถึงวิธีการคำนวณที่ได้มาซึ่งสถิติทางการ (ที่เป็นตัวชี้วัด) โดยในหนึ่งการผลิตอาจมีสถิติทางการมากกว่า 1 รายการสถิติทางการก็ได้</p> <p>2.4 คำนิยามที่สำคัญ</p> <p>2.5 หน่วยงานรับผิดชอบผลิต/จัดทำข้อมูล เพื่อระบุแหล่งที่มาและเจ้าของข้อมูลประกอบไปด้วย 7 ส่วน คือ</p> <p>2.5.1 กลุ่ม/ฝ่าย</p> <p>2.5.2 สำนัก/ศูนย์/กอง</p> <p>2.5.3 กรม/หน่วยงาน</p> <p>2.5.4 กระทรวง</p> <p>2.5.5 โทรศัพท์</p> <p>2.5.6 โทรสาร</p> <p>2.5.7 E-mail address</p>
รายการสถิติทางการ	ข้อมูลที่ใช้บรรยายเหตุการณ์หรือข้อเท็จจริง (facts) ของเรื่องต่างๆ ที่ต้องการศึกษา เช่น สถิติจำนวนผู้ป่วย สถิติจำนวนคนเกิด สถิติจำนวนคนตาย เป็นต้น
รายการข้อมูล (Data List)	ข้อเท็จจริง (facts) ที่เกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ซึ่งอาจเป็นข้อเท็จจริงที่เป็นตัวเลข เช่น จำนวนผู้ป่วยที่ติดเชื้อ HIV ในหมู่บ้าน ราคาของพืชผักและผลไม้ต่างๆ ในหมู่บ้าน เป็นต้น หรืออาจเป็นข้อเท็จจริงที่ไม่ใช่ตัวเลข เช่น การศึกษา หรือ อาชีพของคนในหมู่บ้าน เป็นต้น
ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)	การกำหนดคุณสมบัติพิเศษของจังหวัดว่ามีลักษณะพิเศษในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดได้อย่างไร ซึ่งกลยุทธ์ในการแข่งขันหรือการพัฒนาต่อยอดนั้น จังหวัดสามารถเลือกแนวทางกลยุทธ์ได้หลายรูปแบบ อาทิ ตำแหน่งการพัฒนาของจังหวัด มีหน้าที่เพื่อให้เกิดความเข้าใจชัดเจนว่า จากลักษณะพิเศษของจังหวัดนั้นแล้ว จังหวัดจะมีทิศทางอย่างไร มีคู่แข่งหรือไม่ คือจังหวัดใด หรือมีการพัฒนาเชิงเปรียบเทียบด้านใด (Benchmarking) ทั้งนี้ เพื่อจะสามารถกำหนดเป้าหมายเชิงปริมาณของการพัฒนาได้ และจะช่วยในการสร้างการรับรู้ศักยภาพของจังหวัดได้
ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC)	ผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการคัดเลือก ซึ่งมีความโดดเด่น สามารถนำมาพัฒนาและส่งเสริมให้ประสบความสำเร็จและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในจังหวัดได้เป็นอย่างดี

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI)	เป็นประเด็นปัญหาที่สำคัญทางด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งมีหลายเรื่องและหลายประเด็น ดังนั้นในการศึกษาภายใต้โครงการฯ ที่มีข้อจำกัดด้านเวลานั้น จึงจำเป็นต้องมีการกำหนดขอบเขตการศึกษา โดยเลือกหัวข้อสำคัญที่มาจากทฤษฎีสถานการณ์ปัจจุบันของด้านสังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมตามแผนพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมีความสำคัญ จำเป็น เร่งด่วน หรือเป็นหัวข้อที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดระบุให้มีความสำคัญในการดำเนินงาน ซึ่งจะต้องวางแผนทางป้องกัน แก้ไข และมีแนวทางในการพัฒนาการบริหารจัดการ เพื่อเป็นประโยชน์ให้พื้นที่ และ/หรือสามารถสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างรายได้ให้กับประชาชนในพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัดต่อไป
ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC)	เป็นแนวคิดที่แบ่งกิจกรรมภายในองค์กร เป็น 2 กิจกรรม คือ กิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้า โดยการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่า จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่าที่องค์กรส่งมอบให้แก่ลูกค้า โดยแต่ละกิจกรรมในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) มีส่วนช่วยก่อให้เกิดคุณค่าทั่วทั้งองค์กร ซึ่งแต่ละกิจกรรมเป็นพื้นฐานในการสร้างคุณค่าขององค์กรให้กับลูกค้า ด้วยการเริ่มต้นแยกแยะองค์ประกอบของทรัพยากรต่างๆ จึงมีการกำหนดโครงการและจัดสรรงบประมาณเพื่อให้เกิดมูลค่าเพิ่มสูงสุดให้กับองค์กร
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)	เป็นห่วงโซ่มูลค่ารูปแบบกลางที่ได้จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาภาพรวมของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด สามารถแบ่งแนวทางการพัฒนาเป็น 3 ด้าน คือ เศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเด็นในแต่ละด้านจะมีประเด็นย่อยรวม 14 เรื่อง ในแต่ละเรื่องจะมีการจัดทำห่วงโซ่มูลค่าแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) โดยกิจกรรมทุกประเภทมีส่วนในการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาพื้นที่
ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์ (Value Chain ยุทธศาสตร์)	การปรับห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปเป็นห่วงโซ่มูลค่าที่สอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ในแต่ละประเด็น ซึ่งจะต้องเลือกผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์นั้นๆ การจัดทำห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์จะแสดงกิจกรรมหลัก (Primary Activities) และกิจกรรมสนับสนุน (Support Activities) เป็นการช่วยเพิ่มคุณค่าให้กับสินค้าหรือบริการ หรือลด แก้ไข ป้องกันปัญหาให้กับประเด็นปัญหาสำคัญที่เลือก โดยแต่ละกิจกรรมในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จะแสดงให้เห็นถึงคุณค่า หรือประโยชน์ให้กับการพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) หรือประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ให้กับพื้นที่จังหวัด/กลุ่มจังหวัด

คำศัพท์/คำย่อ	ความหมาย
ปัจจัยสู่ความสำเร็จ (Critical Success Factor : CSF)	ปัจจัยที่สำคัญที่ต้องทำให้มีหรือเกิดขึ้น เพื่อให้บรรลุความสำเร็จตามวิสัยทัศน์ หรือคือ เป็นการให้หลักการ แนวทาง หรือวิธีการที่องค์กรจะสามารถบรรลุวิสัยทัศน์ได้ แต่ละองค์กร จะมีปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเป้าหมายหลัก ที่เป็นรูปธรรมในการเชื่อมโยงการปฏิบัติงาน ทุกระดับ ให้มุ่งไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เจ้าหน้าที่และผู้บริหารขององค์กรรู้ว่าต้องทำอะไรบ้างเพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ขององค์กรตอบสนองวิสัยทัศน์ หากปราศจากปัจจัยสู่ความสำเร็จแล้ว วิสัยทัศน์ขององค์กรจะไม่ได้มีการตอบสนองอย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิผล ปัจจัยสู่ความสำเร็จเป็นเสมือนเครื่องมือ หรือวิธีการฝึกการแยกแยะและวิเคราะห์ปัจจัยสำคัญที่จะเร่งดำเนินการให้ดีที่สุด เพื่อการบรรลุเป้าหมายการประกอบกิจการ ที่เหนือกว่าในกลุ่มอุตสาหกรรมนั้นๆ
ตัวชี้วัดความสำเร็จ (Key Performance Indicator : KPI)	ตัวชี้วัดผลสำเร็จของงาน หรือ ตัวบ่งชี้สมรรถนะหลัก หรือตัวชี้วัดผลงานหลัก เป็นเครื่องมือหนึ่ง ในการช่วยประเมินผลความสำเร็จขององค์กรได้ชัดเจนมากขึ้น ธุรกิจหลายแห่ง มีการกำหนดตัวชี้วัดผลงานตั้งแต่ระดับองค์กร และแตกลงมาสู่ระดับฝ่าย แผนก ซึ่งตัวชี้วัด เหล่านี้ มักจะเป็นเครื่องมือในการบอกว่าหน่วยงานนั้นๆ ทำงานได้ตามเป้าหมายหรือ ได้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดผลงานที่กำหนดหรือไม่ ถ้าทำได้ก็หมายความว่าผลงาน ของหน่วยงานนั้นเป็นที่น่าพอใจ หรือมีผลงานที่ได้มาตรฐาน แต่สิ่งสำคัญที่ขาดไม่ได้เลย ก็คือ การที่หน่วยงานจะสามารถบรรลุผลตามตัวชี้วัดที่กำหนดได้นั้น พนักงานในหน่วยงาน จะต้องช่วยกันทำงานเพื่อให้หน่วยงานได้ผลสำเร็จของงานตามเป้าหมายที่กำหนด ดังนั้น พนักงานในหน่วยงานจึงจำเป็นต้องมีตัวชี้วัดผลงาน เพื่อเป็นเครื่องมือในการประเมินผลงาน ของพนักงานแต่ละคนว่า ทำงานขนาดไหนจึงจะได้มาตรฐานที่กำหนด หรือสำเร็จตาม เป้าหมาย

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ประเทศไทยเริ่มมีการดำเนินงานเกี่ยวกับสถิติของประเทศมาประมาณ 100 ปี โดยมีสำนักงานสถิติแห่งชาติ (สสช.) ทำหน้าที่เป็นหน่วยสถิติกลางผลิตสถิติในทุกสาขา โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติจากการสำรวจ นอกจากนั้นยังมีหน่วยงานภาครัฐจำนวนมากที่ผลิตสถิติจากระบบการรายงานงานทะเบียน โดยส่วนใหญ่เป็นสถิติที่เกี่ยวข้องกับภารกิจและการดำเนินงานของหน่วยงาน จนถึงปัจจุบันมีการผลิตสถิติในเกือบทุกสาขาโดยหน่วยงานภาครัฐจำนวนมาก แม้ว่าการผลิตสถิติภายใต้ระบบดังกล่าวมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง แต่ก็เป็นการพัฒนาที่ไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน เป็นการพัฒนาเพื่อตอบสนองประโยชน์ในการใช้งานของแต่ละหน่วยงานซึ่งมีข้อจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ ฯลฯ แตกต่างกันไป ส่งผลให้เกิดความเหลื่อมล้ำด้านมาตรฐานและคุณภาพของงานด้านสถิติ และในบางกรณีเกิดความซ้ำซ้อนและสิ้นเปลืองในการดำเนินงาน

แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 - 2558 เป็นแผนแม่บทฉบับแรก นับตั้งแต่มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติสถิติ พ.ศ. 2550 มีเป้าประสงค์ที่จะพัฒนาระบบสถิติของประเทศให้เข้มแข็งและก้าวหน้าอย่างเป็นระบบเพื่อให้สถิติเป็นฐานสำคัญของการพัฒนาประเทศอย่างมีคุณภาพ และได้กำหนดวิสัยทัศน์ คือ “ประเทศไทยมีระบบสถิติที่ทุกหน่วยงานร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดสถิติทางการที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ” ยุทธศาสตร์ของแผนแม่บทระบบสถิติฯ ได้แก่

- การบริหารจัดการระบบสถิติอย่างมีประสิทธิภาพโดยมีเครื่องมือสำคัญ คือ แผนพัฒนาสถิติสาขาต่างๆ รวม 21 สาขา
- การพัฒนาสถิติให้มีมาตรฐานโดยมีเครื่องมือสำคัญ คือ แนวทางการปฏิบัติที่ดีสำหรับการผลิตสถิติ และการประเมินคุณภาพสถิติ
- การให้บริการสถิติอย่างทั่วถึงโดยมีเครื่องมือสำคัญคือระบบการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนสถิติระหว่างหน่วยงานต่างๆ

ทั้งนี้ หน่วยงานต่างๆ ผลิตสถิติจำนวนมากเพื่อตอบสนองการใช้ประโยชน์หลากหลายวัตถุประสงค์ แต่แผนแม่บทระบบสถิติฯ จะครอบคลุมการบริหารจัดการเฉพาะ “สถิติทางการ” ซึ่งเป็นสถิติที่มีความสำคัญจำเป็นต่อการกำหนดนโยบายและติดตามสถานการณ์การพัฒนาระดับชาติ ระดับสาขา และระดับพื้นที่เท่านั้น โดยคณะอนุกรรมการสถิติรายสาขา และพื้นที่จะทำหน้าที่เป็นกลไกสำคัญในการบริหารจัดการสถิติแต่ละสาขา และพื้นที่ ภายใต้กรอบนโยบายและยุทธศาสตร์การพัฒนาระบบสถิติของประเทศ และรายงานความก้าวหน้าและปัญหาอุปสรรคต่อคณะกรรมการจัดระบบสถิติประเทศไทย 3 ด้าน (ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)

การปรับบริบทของการจัดองค์กร การจัดการกระบวนการ และการสร้างสมรรถนะให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เพิ่มขึ้น จากบริบทเดิมที่กำหนดให้มีการดำเนินงานในระดับกระทรวง กรม นั้น รวมทั้งคณะรัฐมนตรีได้รับทราบแผนการดำเนินการโครงการแปลงแผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทยสู่การปฏิบัติเชิงพื้นที่ของสำนักงานสถิติแห่งชาติเรียบร้อยแล้ว เมื่อวันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2554 อีกทั้งในปี พ.ศ. 2555 ได้มีการบูรณาการข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่

โดยนำร่องใน 10 จังหวัด (กำแพงเพชร นครสวรรค์ อุทัยธานี ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท พระนครศรีอยุธยา ปราจีนบุรี และนครนายก) ผลลัพธ์ที่ได้คือชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และในปี พ.ศ. 2556 ได้ขยายการดำเนินการในระดับกลุ่มจังหวัด โดยนำร่องใน 2 กลุ่มจังหวัดคือกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนบน 2 (ลพบุรี สิงห์บุรี อ่างทอง ชัยนาท) ได้ผลลัพธ์คือชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2 (สกลนคร นครพนม มุกดาหาร) ได้ผลลัพธ์คือชุดข้อมูล (ผังสถิติทางการ) สำหรับกำหนดตำแหน่งทางยุทธศาสตร์ (Positioning) ของกลุ่มจังหวัดดังกล่าว

สำนักงานสถิติแห่งชาติพิจารณาแล้วเห็นว่า เพื่อให้การพัฒนาระบบสถิติเชิงพื้นที่รองรับการพัฒนาประเทศในระดับต่อไป ที่มีความต้องการหน่วยงานสนับสนุนด้านข้อมูลเพื่อการบริหารยุทธศาสตร์ระดับสูง และเป็นงานที่มีความสำคัญในการเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ของประเทศสู่ยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของจังหวัด สำนักงานฯ จึงได้จัดทำโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด (ยกเว้นกรุงเทพฯ) เป็นการต่อยอดผลการดำเนินงานที่ได้มีการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2555 และปี พ.ศ. 2556 ที่ได้มีการพัฒนาชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ซึ่งมุ่งเน้นในมิติเศรษฐกิจ ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2557 จะมีการพัฒนาต่อยอดและขยายชุดข้อมูลเพื่อการตัดสินใจจากประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาระดับพื้นที่ใน 3 ด้าน คือ ด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งชุดข้อมูลที่มีความเชื่อมโยงกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) จึงนับได้ว่าเป็นการพัฒนากระบวนการสารสนเทศที่เหมาะสมซึ่งได้จากการบูรณาการภารกิจในพื้นที่ (Area) ภารกิจประจำตามหน้าที่ (Function) และภารกิจตามวาระแห่งชาติ (Agenda) ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนประเทศบนฐานข้อมูลที่มีอยู่จริง เกิดการสร้างธรรมาภิบาลในการเข้าถึงข้อมูลเชิงยุทธศาสตร์ของประชาชน และก่อให้เกิดการใช้งบประมาณในการพัฒนาพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งเกิดประสิทธิผลต่อการพัฒนาประเทศโดยรวม ดังนั้น จึงมีความจำเป็นในการเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านสถิติและสารสนเทศ การจัดทำยุทธศาสตร์จังหวัด การนำข้อมูล/สถิติไปใช้ประโยชน์ การบริหารจัดการอย่างมีส่วนร่วมในระดับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด

ทั้งนี้ โครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ดำเนินการในรูปแบบของการมีส่วนร่วม และการบูรณาการของส่วนราชการที่เป็นหน่วยจัดเก็บข้อมูลในพื้นที่ คือ คณะกรรมการสถิติระดับพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นประธานกรรมการ หน่วยงานในจังหวัดที่เกี่ยวข้องเป็นกรรมการ สถิติจังหวัด หัวหน้ากลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และหัวหน้ากลุ่มงานข้อมูลสารสนเทศและการสื่อสารจังหวัดเป็นกรรมการและเลขานุการร่วม ด้วยการกำหนดรูปแบบของชุดข้อมูลที่ได้จากกระบวนการทางสถิติและข้อมูลทะเบียนของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้นจึงจำเป็นต้องพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องไปพร้อมๆ กัน รวมถึงการปฏิสัมพันธ์ระหว่างสำนักงานสถิติจังหวัดและหน่วยราชการในภูมิภาค ผ่านการให้คำปรึกษา และแนะนำ (Coaching) ของที่ปรึกษา และอบรมบุคลากรของสำนักงานสถิติจังหวัด 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัด ให้สามารถบูรณาการข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ และตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ เพื่อการผลิตและการใช้ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจอย่างเป็นระบบและเป็นประโยชน์ในการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

โดยจังหวัดสมุทรสงคราม ได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลศักยภาพและประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อจัดทำผังสถิติทางการของข้อมูลที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจในระดับพื้นที่ รวมทั้งมีความสอดคล้องกับตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และวาระแห่งชาติ ตามวัตถุประสงค์และเป้าหมายของโครงการเสร็จสมบูรณ์แล้ว จึงได้จัดทำแผนพัฒนาสถิติจังหวัดสมุทรสงครามฉบับนี้ขึ้นเพื่อสรุปผลการดำเนินงาน และนำเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสำคัญในการพัฒนาพื้นที่ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของโครงการ

1.2.1 เพื่อทบทวนข้อมูลสถิติและสารสนเทศในระดับพื้นที่ออกเป็น 21 สาขา (Sector) ตรวจสอบความมีอยู่ของข้อมูล (Verify Data) วิเคราะห์ข้อมูลสถิติที่ขาดหายแต่มีความสำคัญและจำเป็น (Data Gap Analysis) ที่ต้องใช้ในการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาจังหวัด และตัวชี้วัดที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งของภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งกำหนดหน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบในการจัดทำข้อมูลที่ยังไม่มีหน่วยงานใดดำเนินการ และเชื่อมโยง/บูรณาการข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.2 เพื่อจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศ (ผังสถิติทางการระดับจังหวัด) ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์หลักของจังหวัด และจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่จังหวัดที่สอดคล้องกับตัวชี้วัดแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) รวมถึงวาระแห่งชาติ

1.2.3 เพื่อสร้างวัฒนธรรมการใช้ข้อมูลสถิติและสารสนเทศ สนับสนุนการตัดสินใจในระดับพื้นที่ ตลอดจนสร้างโอกาสการเข้าถึงข้อมูลยุทธศาสตร์เชิงพื้นที่ของประชาชน

1.2.4 เพื่อสร้างเครือข่ายการทำงานและสร้างความมีส่วนร่วมของหน่วยงานจัดเก็บข้อมูลในระดับพื้นที่

1.2.5 เพื่อพัฒนาบุคลากรด้านสถิติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ให้มีความเป็นมืออาชีพด้านข้อมูลสถิติและสารสนเทศ ที่สนับสนุนยุทธศาสตร์ในระดับพื้นที่ และมีความรู้ความเข้าใจในกระบวนการนำแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่เข้าเป็นส่วนหนึ่งของแผนพัฒนา 4 ปี และแผนปฏิบัติการประจำปีของจังหวัด

1.3 แนวทางการจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัด

การจัดทำแผนพัฒนาสถิติระดับจังหวัดในโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัดครั้งนี้ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1.3.1 ศึกษาทบทวนแผนพัฒนาจังหวัดด้านประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด เป้าประสงค์ และตัวชี้วัดของจังหวัด และศึกษาทบทวนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน การสร้างความเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

1.3.2 วิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด ตัวชี้วัดการพัฒนา กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ในด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง

1.3.3 ปรับปรุงห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) จากแบบมาตรฐาน (Generic Value Chain : GVC) เป็นรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าที่ครอบคลุมประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

1.3.4 กำหนดเป็นความหมายของสถิติทางการตำแหน่งยุทธศาสตร์/ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพของจังหวัดที่ได้ดำเนินการศึกษาในครั้งนี้

1.3.5 ทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา และสรุปรวบรวมรายการข้อมูลสถิติของแต่ละห่วงโซ่มูลค่าเกี่ยวกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่มีการจัดทำในปัจจุบัน เพื่อจัดทำเป็นร่างผังรายการสถิติทางการ

1.3.6 ประชุมคณะทำงานในระดับจังหวัด เพื่อการจัดทำผังสถิติทางการระดับจังหวัดและแผนพัฒนาสถิติระดับพื้นที่ เพื่อคัดเลือกรายการสถิติทางการที่มีความสำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจให้เป็น “สถิติทางการ”

1.3.7 ศึกษาแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) พร้อมวิเคราะห์ความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด ที่เลือกจัดทำผังรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น และเพียงพอต่อการตัดสินใจ กับแนวทางการดำเนินการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะผ่าน 13 แผนงาน เพื่อเสริมสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ของจังหวัด และจัดทำเป็นข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงานในลำดับต่อไป

1.3.8 จัดทำ “ผังสถิติทางการ” ที่แสดงชื่อรายการสถิติ ตัวชี้วัด วิธีการจัดเก็บ ความถี่ในการจัดเก็บ รูปแบบการจัดเก็บและหน่วยงานรับผิดชอบ ทั้งนี้สถิติทางการในผังสถิติทางการบางรายการอาจจะยังไม่มีการผลิต หรือขาดหน่วยงานที่รับผิดชอบในปัจจุบัน ซึ่งจะต้องได้รับการพิจารณาเป็นส่วนหนึ่งของยุทธศาสตร์การพัฒนาในลำดับต่อไป

1.3.9 สรุปข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและเสนอแผนการพัฒนาในอนาคต

บทที่ 2

ศักยภาพ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยเนื้อหา 2 ส่วน คือ ส่วนที่หนึ่ง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.1 - 2.3) เป็นการศึกษาข้อมูลพื้นฐานของจังหวัด ศักยภาพในด้านต่างๆ ที่สำคัญ และประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด โดยรวบรวมและศึกษาทบทวนข้อมูลจากรายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม ระยะ 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561)¹ และส่วนที่สอง (ครอบคลุมเนื้อหาหัวข้อ 2.4 และ 2.5) เป็นการวิเคราะห์ของพื้นที่ที่ปรึกษาเกี่ยวกับความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดฯ กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) และแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) รวมไปถึงข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

2.1 ข้อมูลพื้นฐานจังหวัด

จังหวัดสมุทรสงคราม แต่เดิมเรียก “เมืองแม่กลอง” การตั้งถิ่นฐานบริเวณปากแม่น้ำดินแดนแห่งนี้มีพื้นที่ 416.707 ตารางกิโลเมตร (260,442 ไร่) พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่เกษตรกรรมพื้นที่โดยทั่วไปของจังหวัดเป็นที่ราบลุ่มริมทะเลสภาพของดินเป็นดินเหนียวปนทราย แม่น้ำสำคัญของจังหวัดที่ไหลผ่านคือ แม่น้ำแม่กลอง ซึ่งไหลผ่านบริเวณท้องที่อำเภอบางคนที และอำเภออัมพวาไปออกทะเลอ่าวไทยที่บริเวณปากแม่น้ำแม่กลอง ในเขตอำเภอเมืองสมุทรสงครามมีลำคลองใหญ่น้อยมากมายแยกจากแม่น้ำแม่กลอง 335 คลอง ลำประโดง 1,947 ลำประโดง การคมนาคมทางน้ำสะดวก และมีการประกอบอาชีพด้านกสิกรรมจนเป็นที่รู้จักกันในนาม “เวนิสตะวันออกแห่งสุดท้ายของเมืองสยาม” การปกครองส่วนภูมิภาคแบ่งออกเป็น 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองสมุทรสงคราม อำเภอบางคนที อำเภออัมพวา

2.2 ศักยภาพสำคัญของจังหวัด

2.2.1 ศักยภาพด้านเศรษฐกิจภาพรวมของจังหวัด

โครงสร้างการผลิตจังหวัดสมุทรสงคราม ในปี พ.ศ. 2554 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าเพิ่ม ณ ราคาประจำปีรวมทั้งสิ้น 16,918 ล้านบาท ประกอบด้วยการผลิตภาคเกษตร 1,868 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 11.04 และการผลิตนอกภาคการเกษตรเท่ากับ 15,051 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 88.75 โดยสาขาการผลิตที่มีสัดส่วนรายได้สูงสุด 3 ลำดับแรกคือ ภาคอุตสาหกรรม การขายส่ง การขายปลีกฯ และภาคเกษตร ที่มีสัดส่วนร้อยละ 32.36 12.67 และ 11.01 ตามลำดับ

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) จำนวนประชากรจังหวัดสมุทรสงคราม ในปี 2554 รวม 213,000 คน ซึ่งสามารถคำนวณรายได้ต่อหัวประชากร เท่ากับ 79,456 บาท/คน/ปี ขยายตัวร้อยละ 2.7 จากปีที่ผ่านมา ซึ่งอยู่ในลำดับที่ 6 ของภาคและ ลำดับที่ 36 ของประเทศ

¹ รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556

ตารางที่ 1 : ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดสมุทรสงครามปี พ.ศ. 2552 - 2554 ณ ราคาประจำปี

(หน่วย : ล้านบาท)

จังหวัดสมุทรสงคราม	2552	2553	2554
ภาคเกษตร	2,368	1,866	1,868
เกษตรกรรม การล่าสัตว์และการป่าไม้	2,066	1,528	1,522
การประมง	302	338	345
ภาคนอกเกษตร	14,370	14,562	15,051
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	57	56	54
อุตสาหกรรม	4,954	5,159	5,475
การไฟฟ้า แก๊ส และการประปา	382	390	399
การก่อสร้าง	646	661	751
การขายส่ง การขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์ จักรยานยนต์ ของใช้ส่วนบุคคลและของใช้ในครัวเรือน	2,186	2,216	2,145
โรงแรมและภัตตาคาร	86	84	96
การขนส่ง สถานที่เก็บสินค้าและการคมนาคม	1,501	1,311	1,332
ตัวกลางทางการเงิน	790	811	916
บริการด้านอสังหาริมทรัพย์ การให้เช่าและบริการทางธุรกิจ	982	1,015	1,005
การบริหารราชการและการป้องกันประเทศ รวมทั้ง การ ประกันสังคมภาคบังคับ	793	858	914
การศึกษา	1,165	1,194	1,101
การบริการด้านสุขภาพและสังคม	482	441	452
การให้บริการด้านชุมชนสังคมและบริการส่วนบุคคลอื่นๆ	326	348	383
ลูกจ้างในครัวเรือนส่วนบุคคล	19	16	28
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด	16,738	16,428	16,918
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด ต่อคน (บาท)	79,145	77,349	79,456
ประชากร (1,000 คน)	211	212	213

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (อ้างอิงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัด
สมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 44)

2.2.2 ศักยภาพด้านการเกษตร²

การเกษตรกรรม จังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่เกี่ยวเกี่ยวทางการเกษตร 233,607 ไร่ พื้นที่ทำการเกษตร 80,682 ไร่ พื้นที่ป่าไม้ 4.08 ไร่ และพื้นที่นา 5,519 ไร่ ส่วนที่เหลือจะเป็นพื้นที่ปลูกพืชอื่นๆ เช่น ถั่วเขียว ถั่วดำ ถั่วลิสง กล้วยน้ำว้า ทุเรียน ฝรั่ง มะม่วง ฝรั่ง ฯลฯ ถือได้ว่าเป็นจังหวัดที่มีอาชีพทำการเกษตรเป็นหลัก มีแหล่งน้ำธรรมชาติเหมาะสมแก่การเกษตรและเป็นพื้นที่ที่อุดมสมบูรณ์ การเกษตรกรรม สำคัญ ได้แก่ การทำนา การทำสวนเป็นอาชีพหลักของประชากรในจังหวัดฯ

² รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 8

ตารางที่ 2 : พื้นที่ปลูก ผลผลิตรวม สินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัด ปี พ.ศ. 2553

สินค้าเกษตร	พื้นที่ปลูก (ไร่)	พื้นที่เก็บเกี่ยว (ไร่)	ผลผลิตเฉลี่ย (กก. / ไร่)	ราคาสินค้า (บาท)	มูลค่าผลผลิต (ล้านบาท)
ข้าวนาปี	2,761	2,758	750	9.5	19.67
ข้าวนาปรัง	2,758	2,758	800	11	24.27
กล้วยน้ำว้า	2,026	2,026	3,000	3	18.24
มะม่วง	327	327	600	16	3.14
มะพร้าวตาล	9,481	9,481	800	22	166.86
มะพร้าวผล	41,067	41,067	1,250	10	513.34
มะพร้าวอ่อน	4,601	4,601	1,600	8	58.89
ลิ้นจี่	6,131	6,131	n.a.	n.a.	n.a.
ส้มโอ	9,024	9,024	1,200	23	249.05
พืชผัก	644	644	n.a.	n.a.	n.a.
อื่นๆ	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.	n.a.

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม (อ้างอิงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 9)

หมายเหตุ : (n.a.) มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount)

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญของจังหวัด

- ส้มโอ ถือเป็นหนึ่งในผลไม้ยอดนิยมที่มีชื่อเสียงเป็นที่รู้จักดีของจังหวัดสมุทรสงคราม ลักษณะหลักของส้มโอขาวใหญ่สมุทรสงคราม คือ มีลักษณะผลทรงกลมสูง ไม่มีจุดเด่นชัด ท้ายเรียบ เมื่อแก่จัดกันบ่มเล็กน้อย ผิวเรียบ ผิวสีเขียวอมเหลือง ต่อม้าน้ำมันค่อนข้างใหญ่ เปลือกหนาปานกลาง ผลหนึ่งผลมีประมาณ 12 - 14 กลีบ แยกออกจากกันได้ง่าย สีขาวอมเหลืองเบียดกันแน่น รสหวานถึงอมเปรี้ยวเล็กน้อย มีน้ำมากแต่ไม่แฉะ มีเมล็ดเล็ก แต่ไม่มากนัก ส่วนใหญ่มีเมล็ดลีบ (ไม่มีเมล็ด) นอกจากนั้นยังปลูกเปลือกง่าย มีเมล็ดเล็กน้อย หรือ ก็ไม่มีเมล็ดเลย เมื่อรับประทานแล้วรู้สึกชุ่มคออีกด้วย จึงเป็นผลไม้ที่ถูกปากถูกคอผู้บริโภค

ส้มโอ เป็นผลไม้ที่ให้ผลผลิตตลอดทั้งปี การเก็บเกี่ยวหลังจากปลูกประมาณ 3 - 4 ปี การจำหน่ายส่วนใหญ่จะจำหน่ายเพื่อบริโภคภายในประเทศ ส้มโอนับเป็นผลไม้ที่มีความสำคัญทางด้านเศรษฐกิจของจังหวัด ส้มโอเป็นผลไม้ที่สามารถเก็บรักษาไว้ได้นานไม่มีปัญหาด้านการขนส่งเหมือนผลไม้ชนิดอื่น เพราะนอกจากจะนิยมบริโภคในประเทศแล้ว ยังสามารถส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศได้อีกด้วย ส้มโอที่นิยมปลูกกันในจังหวัดสมุทรสงคราม ลักษณะเด่นของต้นส้มโอขาวใหญ่ คือ มีรูปร่างทรงต้นสูงโปร่ง กิ่งก้านค่อนข้างยาว ใบสีเขียวเข้มเป็นมัน ด้านใต้ใบมีขนนุ่ม และมีขนาดใหญ่กว่าพันธุ์อื่น ให้ผลผลิตมากที่เรียกว่าเป็นส้มปีคือ การออกดอกในช่วงเดือนมกราคม - กุมภาพันธ์ ซึ่งจะตัดขายได้ในเดือนสิงหาคม - กันยายน และรองลงมาคือการออกดอกในช่วงเดือนพฤษภาคม - มิถุนายน ซึ่งจะตัดขายได้ในเดือนธันวาคม - มกราคม และแหล่งเพาะปลูกที่สำคัญอยู่ในเขตพื้นที่อัมพวา รองลงมาคืออำเภอบางคนที และอำเภอเมืองตามลำดับ เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสามารถทำรายได้ให้จังหวัดปีละหลายล้านบาท พื้นที่เพาะปลูก 9,024 ไร่ ลดลงจากปีที่ผ่านมา คิดเป็นร้อยละ 0.17 ผลผลิตเฉลี่ย 1,200 กก./ไร่ คงที่เมื่อเปรียบเทียบกับปีที่ผ่านมา มูลค่าผลผลิต 249.05 ล้านบาท

- **ลิ้นจี่** เป็นที่นิยมของผู้บริโภค พันธุ์ที่นิยมปลูกแตกต่างจากที่อื่น คือ พันธุ์ค่อมสมุทรสงคราม ที่มีรสชาติแตกต่างจากทางภาคเหนือของไทย และผลผลิตจะออกเร็วกว่าทางภาคเหนือ จึงทำให้ลิ้นจี่ของจังหวัดมีราคาดีกว่า และผลผลิตจะออกในช่วงเดือนมีนาคมถึงพฤษภาคม ซึ่งเป็นช่วงระยะเวลาที่รสชาติของลิ้นจี่มีรสชาติดี จึงทำให้ราคาลิ้นจี่ของจังหวัดสมุทรสงครามมีราคาสูงทำรายได้แก่เกษตรกร จะมีชาวสวนนำลิ้นจี่ออกวางขายบริเวณสองข้างถนนสายพระราม 2 แม่กลอง - บางนกแขวก ในตลาดแม่กลอง และบริเวณหน้าอุทยาน ร.2 ทั้งนี้ในปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากภาวะธรรมชาติและอากาศไม่เอื้ออำนวย เนื่องจากปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2552) ผลผลิตออกมามากกว่าทุกปีที่ผ่านมา ประมาณ 6,000 ตัน ทำให้ปี พ.ศ. 2553 ต้นพักพื้น ทำให้ปี พ.ศ. 2553 แทบไม่มี ผลผลิตจังหวัดฯ จึงกำหนดมาตรการในการจัดการผลกระทบลิ้นจี่ค่อมสมุทรสงคราม ฤดูกาลผลิต ปี พ.ศ. 2553 ไม่ให้ผลผลิตลิ้นจี่นอกพื้นที่มาแอบอ้างชื่อลิ้นจี่ค่อมสมุทรสงคราม หากสวนใดได้ผลผลิตลิ้นจี่ก็ได้ราคาสูงถึงกิโลกรัมละ 150 - 200 บาท

ซึ่งลิ้นจี่เป็นที่นิยมของคนจีนเชื้อสายไทยในประเทศไทยและคนจีนในมณฑลกว่างเจา อันเป็นตลาดใหญ่ของลิ้นจี่สมุทรสงครามและตลาดยุโรป สวีเดน นอร์เวย์ อังกฤษ และแคนาดา โดยมีผู้ส่งออกเข้ามาเปิดตู้คอนเทนเนอร์รับซื้อผลผลิตล่วงหน้าก่อนปีที่ผ่านมา มา แหล่งปลูกที่สำคัญอยู่ในท้องที่ตำบลบางสะแก ตำบลแควอ้อม ตำบลเหมืองใหม่ ตำบลบางกุ้ง ในเขตอำเภออัมพวา และ อำเภอบางคนที เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญสามารถทำรายได้ให้จังหวัด ปีละหลายล้านบาท ในปี พ.ศ. 2553 พื้นที่เพาะปลูก 6,131 ไร่ ลดลงจากปีที่ผ่านมา (ปี พ.ศ. 2552) คิดเป็นร้อยละ 0.08

มะพร้าว แบ่งออกเป็น 3 ชนิด ได้แก่

- **มะพร้าวตาล** เกษตรกรจะทำการผลิตมะพร้าวตลอดทั้งปี มะพร้าวจะให้น้ำตาลสดมากในช่วงเดือนมีนาคม - เดือนเมษายน ส่วนในช่วงเดือนตุลาคม - เดือนมกราคมจะให้น้ำตาลสดน้อยลง มะพร้าวอายุ 3 - 4 ปี จะเริ่มให้ผลผลิตน้ำตาลได้ พันธุ์มะพร้าวตาลมีชื่อเรียกแตกต่างกันออกไปในแต่ละท้องที่ ชาวสวนมะพร้าวจะตั้งชื่อมะพร้าวตาล เช่น พันธุ์สุวิชา ทะเลบัวเท้งบ้อง เป็นต้น เกษตรกรจะเก็บน้ำตาลสดในช่วงเช้าและเย็น แล้วนำมาเคี่ยวเป็นน้ำตาลมะพร้าว ซึ่งใช้กรรมวิธีง่าย ๆ เป็นอุตสาหกรรมในครัวเรือน พื้นที่เพาะปลูก 9,481 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 800 กก./ไร่ ราคาเฉลี่ย 22 บาท /กก. มูลค่าผลผลิต 166.86 ล้านบาท

- **มะพร้าวผล** มะพร้าวผลเป็นพืชที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างกว้างขวาง เช่น ทำน้ำมันพืช เนย กะทิสด สบู่ ขนมหวาน เชื้อเพลิง เป็นต้น มะพร้าวเป็นพืชที่ต้องใช้เวลาปลูกนานกว่าจะให้ผลประมาณ 4 - 6 ปี และจะยืนต้นให้ผลผลิตได้นานหลายปี ประกอบกับค่อนข้างทนต่อสภาวะน้ำเค็ม มะพร้าวผลจะให้ผลผลิตมากในช่วงเดือนพฤษภาคม สิงหาคม และผลผลิตจะมากกว่าช่วงอื่นประมาณร้อยละ 40 - 50 ช่วงที่มีผลผลิตน้อยที่สุด คือ เดือนธันวาคม - มกราคม ผลผลิตมะพร้าวผลจะลดลงมากเกือบจะไม่มีผลให้เก็บเกี่ยว มะพร้าวผลจัดเป็นพืชเงินพืชทองที่ทำรายได้ดีอีกพืชหนึ่ง พื้นที่เพาะปลูก 41,067 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 1,250 กก./ไร่ ราคาเฉลี่ย 10 บาท /กก. มูลค่าผลผลิต 513.34 ล้านบาท

- **มะพร้าวอ่อน (มะพร้าวน้ำหอม)** มะพร้าวน้ำหอมเป็นพืชที่กำลังได้รับความนิยม และเกษตรกรชาวสวนได้ทำการปลูกทดแทนสวนมะพร้าวที่เสื่อมโทรมเป็นส่วนใหญ่ และจะทำการปลูกเพิ่มขึ้นอีกเป็นจำนวนมาก ใช้เวลาในการปลูกถึงเก็บเกี่ยวผลผลิต 3 - 4 ปี และจะให้ผลผลิตได้นานหลายปี และค่อนข้างทนกับสภาพดินเค็ม ผลผลิตที่ได้ให้ผลกำไรต่อไร่สูงพอสมควร และสามารถนำผลผลิตไปแปรรูปเป็นอาหารได้หลายชนิดด้วย พื้นที่เพาะปลูก 4,601 ไร่ ผลผลิตเฉลี่ย 1,600 กก./ไร่ ราคาเฉลี่ย 8 บาท /กก. มูลค่าผลผลิต 58.89 ล้านบาท สามารถแบ่งกลุ่มอุตสาหกรรมมะพร้าวใหญ่ๆ ได้ 2 กลุ่ม คือ

- ผลิตรัณฑ์แปรรูปเพื่อการบริโภค เช่น อุตสาหกรรมมะพร้าวแห้ง อุตสาหกรรมน้ำมะพร้าวมะพร้าว อุตสาหกรรมกะทิเข้มข้น อุตสาหกรรมมะพร้าวชุบแห้ง อุตสาหกรรมน้ำตาลมะพร้าว

- ผลิตรัณฑ์เพื่ออุตสาหกรรมและอุปโภค เช่น อุตสาหกรรมเส้นใยมะพร้าว อุตสาหกรรม แท่งเพาะชำ อุตสาหกรรมเผาถ่านจากกะลามะพร้าว อุตสาหกรรมแปรรูปมะพร้าว

- **ข้าว** จังหวัดสมุทรสงครามมีพื้นที่ปลูกข้าวใน 2 ตำบล คือ ตำบลแพรกหนามแดงและตำบลวัดประดู่ เกษตรกรมีอาชีพทำนาข้าว 5,519 ไร่ มีทั้งนาปีและนาปรัง ข้าวนาปีผลผลิตเฉลี่ย 750 ก.ก./ไร่ ราคาเฉลี่ย 9.5 บาท/ก.ก. มูลค่าผลผลิต 19.67 ล้านบาท และข้าวนาปรังผลผลิตเฉลี่ย 800 ก.ก./ไร่ ราคาเฉลี่ย 11 บาท/ก.ก. มูลค่าผลผลิต 24.27 ล้านบาท เกษตรกรส่วนใหญ่เมื่อเก็บเกี่ยวข้าวแล้วจะนำข้าวไปจำหน่ายกับโรงสีในอำเภอ ปากท่อ จังหวัดราชบุรี เนื่องจากในจังหวัดไม่มีโรงสีขนาดใหญ่มีเพียงโรงสีขนาดเล็กที่ได้รับการสนับสนุนจากจังหวัด ซึ่งในการผลิตข้าวที่ผ่านมามีปัญหาต้นทุนการผลิตสูง ราคาข้าวต่ำ

เกษตรกรในตำบลดังกล่าว เดิมมีอาชีพรับจ้างและทำนา ปรากฏว่าได้ผลดี เดิมทำนาเฉพาะนาปี แต่เมื่อได้ผลดี จึงทดลองทำนาปรังปรากฏว่าได้ผลดีเช่นกัน จึงได้ทำนาปีและนาปรังผลผลิตเปลี่ยนหมุนเวียนตลอดมา ประกอบกับเป็นจังหวัดในเขตชลประทานมีพื้นที่ดินและน้ำที่อุดมสมบูรณ์และการส่งเสริมของทางราชการในด้านการผลิต การปรับปรุงพันธุ์ข้าวที่ดีและเหมาะสมมาปลูก ตลอดจนการส่งเสริมการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร การจัดตั้งศูนย์ขยายพันธุ์ข้าวชุมชน และจัดตั้งโรงสีข้าวชุมชน ตำบลแพรกหนามแดง ในการให้เกษตรกรตำบลแพรกหนามแดงและตำบลวัดประดู่ อำเภออัมพวา ผลิตข้าวปลอดสารเคมี โดยใช้เกษตรอินทรีย์เป็นหลัก

ภาพรวมการผลิตข้าวในจังหวัดไม่มีปัญหาเนื่องจากการผลิตมีน้อยและความต้องการข้าวในจังหวัดมีมาก มีตลาดรองรับแน่นอน เน้นการปรับปรุงคุณภาพเพื่อจำหน่ายในพื้นที่โดยการสร้างเครื่องหมายการค้าของจังหวัด เพื่อเป็นการสร้างชื่อให้กับข้าวของจังหวัดฯ และสนับสนุนการจัดหาตลาดและขยายช่องทางการตลาด โดยวิธีการแปรรูปข้าวเปลือกเป็นข้าวสาร (ข้าวกล้อง) และผลิตรัณฑ์ที่ทำจากข้าวอื่นๆ เพื่อเป็นการระบายข้าวออกสู่ผู้บริโภคโดยตรง ซึ่งในปี พ.ศ. 2553 จังหวัดฯ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้สนับสนุนให้มีการแปรรูปข้าวกล้องบริโภคในพื้นที่ฯ ผลตอบรับเป็นที่ต้องการของผู้บริโภคในพื้นที่ฯ ซึ่งราคาขายปลีกข้าวกล้องที่เกษตรกรนำมาจำหน่ายกิโลกรัมละ 35 บาท โดยให้เน้นการเกษตรอินทรีย์หรือปลอดสารพิษ ทั้งนี้เฉพาะการบริโภคข้าวในจังหวัดสมุทรสงคราม (ความต้องการในการบริโภค) ของแต่ละเดือนนั้นสูงกว่าปริมาณ

การผลิตทั้งปีประมาณ 20 เท่า ซึ่งหากส่งเสริม ให้ประชาชนและผู้ประกอบการร้านอาหาร โรงแรม ที่พัก ในจังหวัดฯ หันมาบริโภคข้าวของกลุ่มเกษตรกรชาวนา ที่ผลิตในจังหวัดแล้วจะเป็นการแก้ไขปัญหาด้วยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกันในจังหวัด ซึ่งจะเป็นการแก้ไขปัญหา ที่ถาวรได้อย่างมั่นคงและต่อเนื่อง เนื่องจากจังหวัดสมุทรสงครามเป็นจังหวัดที่นักท่องเที่ยวทั้งในและต่างประเทศนิยมมาท่องเที่ยวทั้ง ค้างแรมและไม่ค้างแรม ซึ่งปกติต้องบริโภคข้าวเป็นหลัก ตลอดจนเป็นการสร้างเอกลักษณ์ของตัวสินค้า ข้าวกล้องปลอดสารของจังหวัดสมุทรสงคราม ให้เป็นที่รู้จักทั่วไป และเป็นการสนับสนุนวิสัยทัศน์ของ จังหวัดฯ ในการสนับสนุนการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

การเลี้ยงสัตว์ในจังหวัดสมุทรสงครามมีเลี้ยงกันไม่มากนัก เนื่องจากสภาพพื้นที่ มีข้อจำกัดติดชายฝั่งทะเล มีแม่น้ำลำคลองมากมาย พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นร่องสวน ไม่เอื้ออำนวย ต่อการเลี้ยงสัตว์ใหญ่ ส่วนใหญ่เป็นการเลี้ยงแบบเกษตรผสมผสาน เพื่อเสริมรายได้จากอาชีพหลัก ด้านการกสิกรรมและการประมง ได้แก่ การเลี้ยงโค เป็ด และไก่พื้นเมือง

ตารางที่ 3 : จำนวนและประเภทสัตว์แยกรายอำเภอ ปี พ.ศ. 2553

(หน่วย : ตัว)

ลำดับที่	ชนิดสัตว์	อำเภอ			รวม
		เมือง	อัมพวา	บางคนที	
1	โค	20	724	-	744
2	กระบือ	-	-	-	-
3	สุกร	1,200	-	465	1,665
4	ไก่เนื้อ	56	60	127	243
5	ไก่ไข่	268,300	683	50,233	319,216
6	ไก่พื้นเมือง	3,220	5,606	2,351	11,177
7	เป็ดเนื้อ	26	51	0	77
8	เป็ดไข่	645	150	486	1,281
9	เป็ดเทศ	340	92	28	460

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดสมุทรสงคราม (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำส่งสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 10)

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูล หรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

- ไก่ไข่ เลี้ยงกันมากในท้องที่อำเภอเมืองฯ และบางส่วนของอำเภอบางคนที และอัมพวา
- ไก่พื้นเมือง เลี้ยงกันมากในท้องที่อำเภออัมพวา และบางส่วนของอำเภอเมืองฯ และบางคนที
- ไก่เนื้อ เลี้ยงกันมากในท้องที่อำเภอบางคนที และบางส่วนของอำเภออัมพวา และเมืองฯ
- สุกร เลี้ยงกันมากในท้องที่อำเภอเมืองฯ และบางส่วนของอำเภอบางคนที

จังหวัดสมุทรสงคราม เพาะเลี้ยงปลาสร้อยน้ำชายฝั่งที่สำคัญ ได้แก่ กุ้งก้ามกราม กุ้งขาวแวนนาไม ปลากระพงขาว หอยแมลงภู่ ฯลฯ การประมงทะเล พื้นที่การเลี้ยง ประมาณ 39,927.04 ไร่ จำนวนเกษตรกร 4,732 ราย ปริมาณผลผลิตรวม 42,464.52 ตัน มูลค่าการผลิตกว่า 874.25 ล้านบาท การประมงน้ำจืด พื้นที่การเลี้ยงประมาณ 7,011.21 ไร่ จำนวนเกษตรกร 1,138 ราย ปริมาณผลผลิตรวม 2,202.07 ตัน มูลค่าการผลิตกว่า 155.7 ล้านบาท ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้จากการทำการประมง คือ กุ้งก้ามกราม ปริมาณผลผลิตรวม 194.09 ตัน มูลค่า 59.19 ล้านบาท เทียบกับปีก่อน (ปี พ.ศ. 2552 ปริมาณผลผลิต 149.64 ตัน) เพิ่มขึ้นร้อยละ 29.70

ตารางที่ 4 : สถิติผลผลิตด้านการประมงของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี พ.ศ. 2552 - 2553

ประเภทการประมง	ปี 2552				ปี 2553			
	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด	1,053	6,802.54	2,263.60	520.96	1,138	7,011.21	2,202.07	155.7
การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง	1,894	42,775.60	22,942	339.58	1,594	39,327.04	27,887.85	408.15
ประมงทะเลพื้นบ้าน	765	n.a.	5,011	222.26	770	n.a.	9,565.67	243.84
ประมงทะเลพาณิชย์	2,142	n.a.	4,220	164.18	2,368	n.a.	5,011	222.26
รวม	5,854	49,578.14	34,436.60	1,246.98	5,870	46,938.25	44,666.59	1,029.95

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัด (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561)

ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 11)

หมายเหตุ : (n.a.) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount) เนื่องจากการเพาะเลี้ยงตามชายฝั่งทะเล

ตารางที่ 5 : สถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืดที่สำคัญ ปี พ.ศ. 2553

ชนิดสัตว์น้ำ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
ปลาสด	365	6,761.23	1,597.89	70.9
ปลาดุก	80	33.94	57.73	1.99
ปลานิล	300	214.91	98.36	3.3
ปลาตะเพียน	3	1.13	254	20.32
กุ้งก้ามกราม (แหล่งน้ำธรรมชาติ)	390	n.a.	194.09	59.19

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัด (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561)

ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 11)

หมายเหตุ : (n.a.) หมายถึง มีข้อมูลจำนวนเล็กน้อย (negligible amount) เนื่องจากการเพาะเลี้ยงตามแหล่งน้ำธรรมชาติ แม่น้ำ ลำคลอง

ตารางที่ 6 : สถิติการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง ปี พ.ศ. 2553

ชนิดสัตว์น้ำ	เกษตรกร (ราย)	พื้นที่การเลี้ยง (ไร่)	ผลผลิต (ตัน)	มูลค่า (ล้านบาท)
กุ้งทะเล	391	21,300	486.43	80.21
กุ้งขาวแวนนาไม	88	1,078	865.74	71.19
ปลากะพงขาว	55	5.5	560	72.78
หอยแมลงภู่	773	5,191.54	21,924.26	87.24
หอยแครงในทะเล	10	260	160	4
หอยแครงในบ่อกึ่ง	181	10,191	2,145.93	54.33
อนุบาลหอยแครง	96	1,901	1,745.49	38.4

ที่มา : สำนักงานประมงจังหวัดสมุทรสงคราม (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 11)

2.2.3 ศักยภาพด้านอุตสาหกรรม

อุตสาหกรรมที่สำคัญของจังหวัด ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหารและเครื่องดื่ม อุตสาหกรรมน้ำตาล น้ำตาลสด ผ่านระบบการฆ่าเชื้อ (สเตอริไลซ์) น้ำตาลมะพร้าว อุตสาหกรรมผลิตอาหารสัตว์ แปรรูปสัตว์น้ำ อุตสาหกรรมแปรรูปไม้ อุตสาหกรรมท่องเที่ยว ซ่อมเครื่องยนต์ อุปกรณ์เครื่องและเรือ รวม 262 โรงงาน จำนวนเงินลงทุน 6,969.96 ล้านบาท จำนวนการจ้างงาน 8,711 คน

ตารางที่ 7 : จำนวนโรงงาน จำนวนเงินทุน และจำนวนคนงาน ปี พ.ศ. 2556

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน	จำนวนเงินทุน (ล้านบาท)	จำนวนคนงาน
1	4	3.6	15
2	48	92.21	436
3	210	6,874.13	8,260
รวม	262	6,969.96	8,711

ที่มา : สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสมุทรสงคราม (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 39)

หมายเหตุ : โรงงานจำพวกที่ 1 คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่สามารถประกอบการได้โดยไม่ต้องขออนุญาตประกอบกิจการโรงงาน

โรงงานจำพวกที่ 2 คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่จะต้องแจ้งให้เจ้าหน้าที่ทราบก่อนประกอบกิจการ

โรงงานจำพวกที่ 3 คือ โรงงานอุตสาหกรรมที่ผู้ประกอบการจะต้องได้รับอนุญาตก่อนถึงจะประกอบกิจการโรงงานได้

2.2.4 ศักยภาพด้านการท่องเที่ยว

สถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัดสมุทรสงคราม ได้แก่

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ บ้านครูเอื้อ บ้านแม่วไทยโบราณ พิพิธภัณฑ์ชนไทย พิพิธภัณฑ์ตั้งเข็มฮะ อนุสรณ์สถานแผ่นดิน - จัน พิพิธภัณฑ์เรือ วัดจุฬามณี วัดบางกระพ้อม วัดบางกุ้ง วัดบางแค่น้อย วัดบางแคใหญ่ วัดบ้านแหลมหรือวัดเพชรสมุทรวรวิหาร วัดประดู่ วัดภูมิรินทร์กุฎีทอง วัดศรัทธาธรรมหรือวัดมอญ วัดอัมพวันเจติยาราม

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม ตลาดร่มหุบ ตลาดน้ำดอนมะโนรา ตลาดน้ำท่าคา ตลาดน้ำบางนกแขวก ตลาดน้ำบางน้อย ตลาดน้ำยามเย็นอัมพวา บ้านดนตรี บ้านห้วยหาด

สถานที่ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ดอนหอยหลอด แม่น้ำราชบุรีเบญจสิริทองคังคา เป็นต้น

ตารางที่ 8 : สถิติจำนวนผู้มาเยือนและรายได้จากการท่องเที่ยวของจังหวัดสมุทรสงคราม ปี พ.ศ. 2548 - 2555

ปี	จำนวนผู้มาเยือน (คน)				รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)			
	คนไทย	คนต่างประเทศ	รวม	△ (ร้อยละ)	คนไทย	คนต่างประเทศ	รวม	△ (ร้อยละ)
2548	276,900	26,200	303,100	-	231.35	30.42	261.77	-
2549	432,688	19,910	452,598	49.32	317.47	17.48	334.95	27.96
2550	539,262	19,064	558,326	23.36	385.95	16.22	402.17	20.07
2551	1,011,379	40,431	1,051,810	88.39	412.95	19.78	432.73	7.60
2552	571,813	14,351	586,164	-44.27	454.61	12.24	466.85	-7.88
2553	703,113	13,780	716,893	22.30	552.65	13.51	566.16	21.27
2554	791,009	11,043	802,052	11.98	766.24	10.81	777.05	37.25
2555	961,197	27,808	989,005	23.3	1,044.67	30.80	1,075.47	38.4

ที่มา : กรมการท่องเที่ยว (อ้างอิงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561)

ฉบับนำส่งสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 17)

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูล หรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

สำหรับจำนวนผู้มาเยี่ยมเยือนในจังหวัดสมุทรสงคราม พบว่า มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยในปี พ.ศ. 2555 พบว่ามีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนทั้งสิ้น 989,005 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2554 คิดเป็นร้อยละ 23 โดยส่วนใหญ่เป็นคนไทย ร้อยละ 97 ต่างชาติ ร้อยละ 3 และมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 38 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี

2.2.5 ศักยภาพด้านสังคม และคุณภาพชีวิต

2.2.5.1 ประชากรและแรงงาน มีกำลังแรงงาน รวม 127,961 คน คิดเป็นร้อยละ 60.8 ของจำนวนประชากร ผู้มีงานทำ 127,207 คน ผู้ว่างงาน 752 คน

อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ 300 บาท/วัน (ประกาศคณะกรรมการค่าจ้าง เรื่องอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (ฉบับที่ 7) ประกาศ ณ วันที่ 1 มกราคม พ.ศ. 2556 โดยมีมติเห็นชอบให้กำหนดค่าจ้างขั้นต่ำเพื่อใช้บังคับแก่นายจ้างและลูกจ้างทุกคน

ตารางที่ 9 : จำนวนประชากร จำแนกตามสถานภาพแรงงาน ปี พ.ศ. 2556

สถานภาพแรงงาน	พฤษภาคม ปี 2556		
	ชาย	หญิง	รวม
ประชากรรวม (คน)	102,354	111,527	213,881
1. ประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป	85,460	95,473	180,933
1.1 ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	66,913	61,048	127,961
- ผู้มีงานทำ	66,549	60,661	127,207
- ผู้ว่างงาน	365	387	752
- กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	-	-	-
1.2 ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน	18,547	34,435	52,972

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดสมุทรสงคราม (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 40)

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูล หรือข้อมูลมีค่าเป็น 0

2.2.5.2 คุณภาพชีวิต

จำนวนสถานศึกษาภาครัฐในจังหวัดมีทั้งหมด 104 แห่ง จำนวนครู 1,821 คน จำนวนนักเรียน 33,260 คน โดยอัตราส่วนเฉลี่ยครู 1 คน ต่อนักเรียน 18 คน จำนวนสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) 17 แห่ง ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย 3 แห่ง

ตารางที่ 10 : ข้อมูลการศึกษาในระบบโรงเรียนของจังหวัดสมุทรสงคราม ณ ปี พ.ศ. 2553

(หน่วย: คน)

สังกัด	โรงเรียน	ครู	ห้องเรียน	นักเรียน	นักเรียน:ห้อง	นักเรียน:ครู
สพฐ.	74	851	716	13,186	23:01	17:01
สพม.	9	8,082	401	209	39:01:00	20:01
สช.	10	203	153	4,352	4:01	21:01
อปท.	8	180	130	3,793	29:01:00	21:01
สอศ.	3	186	159	3,865	24:01:00	20:01
รวม	104	1,821	1,367	33,260	24:01:00	18:01

ที่มา : สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสมุทรสงคราม (ข้อมูล ณ มิถุนายน พ.ศ. 2553) (อ้างถึงใน รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 41)

2.2.5.3 ด้านสาธารณสุข³

- สถานบริการสาธารณสุขของรัฐ ได้แก่ โรงพยาบาลทั่วไป ขนาด 360 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน ขนาด 90 เตียง 1 แห่ง ขนาด 30 เตียง 1 แห่ง โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล 49 แห่ง ศูนย์บริการสาธารณสุข 4 แห่ง และสถานีนอนมัย 1 แห่ง สถานบริการสาธารณสุขของเอกชน ได้แก่ โรงพยาบาลเอกชนขนาด 60 เตียง 1 แห่ง คลินิกแพทย์ 35 แห่ง คลินิกทันตกรรม 5 แห่ง คลินิกผดุงครรภ์ 2 แห่ง สถานบริการด้านเทคนิคการแพทย์ 4 แห่ง และร้านขายยา 45 แห่ง

2.2.6 ศักยภาพด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม⁴

2.2.6.1 ทรัพยากรป่าไม้ จังหวัดสมุทรสงคราม เคยเป็นจังหวัดที่อุดมสมบูรณ์ด้วยป่าไม้ชายเลนตลอดแนวฝั่งทะเลติดอ่าวไทย ระยะทาง 23 กิโลเมตร พื้นที่ป่าชายเลนดั้งเดิมอยู่บริเวณชายทะเลท้องที่อำเภอเมืองฯ และอำเภออัมพวา มีเขตติดต่อกับพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดสมุทรสาครทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือ อีกด้านหนึ่งติดกับพื้นที่ป่าชายเลนของจังหวัดเพชรบุรีทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ อีกด้านหนึ่งมีแม่น้ำแม่กลองตัดผ่านกลาง แบ่งพื้นที่ป่าออกเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่งอยู่ในท้องที่ตำบลบางแก้ว และตำบลบางจะเกร็ง อำเภอเมืองฯ อีกส่วนหนึ่งอยู่ท้องที่ตำบลแหลมใหญ่ ตำบลคลองโคน อำเภอเมืองฯ และตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา ป่าชายเลนประกอบด้วย 2 ลักษณะ คือ

- ป่าชายเลนในที่ดินกรรมสิทธิ์ของราษฎร จังหวัดสมุทรสงคราม มีพื้นที่ปลูกป่าไม้โกงกาง ในที่ดินกรรมสิทธิ์เพื่อการเผ่าถ่านไม้โกงกางของราษฎรในท้องที่ตำบลยี่สาร อำเภออัมพวา และตำบลแหลมใหญ่ อำเภอเมืองฯ ปัจจุบันมีเนื้อที่ปลูกประมาณ 6,000 ไร่
- ป่าชายเลนบนพื้นที่งอกชายฝั่งทะเล ตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม

จังหวัดสมุทรสงคราม ได้ดำเนินการปลูกฟื้นฟูป่าตามโครงการฟื้นฟูป่าชายเลนบนพื้นที่งอกชายฝั่งทะเล ตำบลคลองโคน อำเภอเมือง จังหวัดสมุทรสงคราม มาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2534 จนถึงปี พ.ศ. 2555 ได้เนื้อที่ป่า 2,570 ไร่ จังหวัดได้ดำเนินการออกหนังสือสำคัญสำหรับที่หลวงที่สาธารณประโยชน์ชายทะเลจำนวน 6 แปลง เนื้อที่ 1,884 ไร่ 1 งาน 26 ตารางวา ออก ณ วันที่ 4 เมษายน พ.ศ. 2543

2.2.6.2 ทรัพยากรดิน

สภาพดินเป็นดินเหนียวปนทราย ซึ่งมีต้นกำเนิดจากการทับถมของตะกอนน้ำทะเล และตะกอนแม่น้ำจนกลายเป็นดินปากแม่น้ำ และค่อยๆ แข็งตัวขึ้นจนสามารถตั้งถิ่นฐานได้ และมีดินบางส่วนเป็นป่าชายเลนสภาพพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นที่ราบลุ่ม ได้รับอิทธิพลจากน้ำทะเล ซึ่งสามารถแบ่งได้ออกเป็น 2 ลักษณะ คือ ที่ราบชายฝั่งทะเลน้ำท่วมถึง ที่ราบน้ำทะเลเคยท่วมถึง

2.2.6.3 ทรัพยากรน้ำ

ทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญที่สุดของจังหวัดได้แก่ แม่น้ำแม่กลอง ซึ่งต้นน้ำเกิดจากควนน้อยและควนใหญ่ในจังหวัดกาญจนบุรี ไหลผ่านจังหวัดราชบุรีและไหลลงสู่อ่าวไทย

³ รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 42

⁴ รายงานแผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม 4 ปี (พ.ศ. 2558 - 2561) ฉบับนำเสนอสำนักงาน ก.พ.ร. ตุลาคม 2556 หน้า 36

ที่จังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาวทั้งสิ้น 520 กิโลเมตร และช่วงที่ไหลผ่านจังหวัดสมุทรสงคราม มีความยาว 22 กิโลเมตร แม่น้ำนี้ไหลผ่านทุกอำเภอของจังหวัดสมุทรสงคราม ประชาชนของจังหวัด จึงมีชีวิตและความเป็นอยู่ผูกพันกับแม่น้ำแม่กลองมาตั้งแต่โบราณกาลประชาชนได้อาศัยแม่น้ำนี้สำหรับการอุปโภคบริโภคเป็นเส้นทางคมนาคมขนส่งเป็นแหล่งประมงน้ำจืดขนาดใหญ่ และนอกจากนี้ประชาชนยังอาศัยน้ำและในจังหวัดสมุทรสงครามมีคลองทั้งหมด 335 คลอง คลองที่สำคัญ ได้แก่ คลองแม่กลอง คลอง แควอ้อม คลองยี่สาร คลองวัดประดู่ คลองประชาคมชื่น คลองอัมพวา คลองบางน้อย นอกจากนี้ในพื้นที่ยังมีบ่อน้ำบาดาลอีกด้วย

2.2.6.4 ด้านสิ่งแวดล้อมอื่น

ปัญหาคุณภาพน้ำ ส่วนใหญ่พบในพื้นที่ตอนล่างของกลุ่มน้ำในเขตจังหวัดราชบุรี และจังหวัดสมุทรสงคราม โดยมีสาเหตุจากแหล่งกำเนิดน้ำเสียที่สำคัญๆ 4 แห่ง ได้แก่

- น้ำเสียจากชุมชน ปัจจุบันบางชุมชน (เทศบาล) ยังไม่มีการบำบัดน้ำเสียก่อนปล่อยลงสู่ลำคลอง และแม่น้ำแม่กลอง ซึ่งเทศบาลที่มีโครงการก่อสร้างแล้ว ได้แก่ เทศบาลเมืองสมุทรสงคราม เทศบาลเมืองบ้านโป่ง และเทศบาลเมืองโพธาราม จะเห็นได้ว่ายังมีเทศบาลบางแห่ง ซึ่งมีประชากรมากแต่ยังไม่มียุทธศาสตร์สร้างระบบบำบัดน้ำเสีย เช่น เทศบาลเมืองราชบุรี ในอนาคตน่าจะขยายการบำบัดน้ำเสียไปสู่เทศบาลตำบล เช่น เทศบาลตำบลดำเนินสะดวก เทศบาลตำบลอัมพวา เป็นต้น

- น้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรม ส่วนใหญ่จะอยู่ในเขตจังหวัดสมุทรสงคราม จะเป็นโรงงานที่เกี่ยวกับการแปรรูปอาหาร เช่น โรงน้ำปลา โรงงานปลาป่น เป็นต้น ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้ก่อให้เกิดน้ำเสียจำนวนมาก และ บางแห่งไม่มีระบบบำบัดน้ำเสียเนื่องจากมีขนาดเล็กและบางแห่งมีการปล่อยน้ำเสียโดยไม่ได้รับการบำบัดลงสู่แม่น้ำแม่กลอง ในอดีตที่ผ่านมา มีวิกฤตการณ์น้ำเสียหลายครั้งจากโรงงานน้ำตาล และบางครั้งจากน้ำเสียโรงงานฟอกย้อม ซึ่งก่อให้เกิดผลกระทบด้านการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำอย่างรุนแรงทั้งการเลี้ยงปลาในจืด กุ้งกุลาดำ ตลอดจนการเลี้ยงกุ้งระบบธรรมชาติ โดยผลกระทบจะรุนแรงที่สุดในจังหวัดสมุทรสงคราม จึงควรควบคุมและเข้มงวดในการปล่อยน้ำเสียจากโรงงานอุตสาหกรรมลงสู่แม่น้ำ

- น้ำเสียจากเกษตรกรรม เกิดจากการใช้ปุ๋ยในการทำนาข้าวที่ไม่เหมาะสม ในเขตโครงการชลประทานแม่กลองใหญ่ (จังหวัดกาญจนบุรี และจังหวัดราชบุรี) ทำให้น้ำที่ระบายออกลงสู่คลองระบายน้ำและแม่น้ำแม่กลองมีการปนเปื้อนของไนเตรด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อน้ำของแม่น้ำแม่กลอง นอกจากนี้ยังมีการใช้สารเคมีมากเกินไปในการทำสวนผลไม้เขต อำเภอดำเนินสะดวก จังหวัดราชบุรี ซึ่งส่งผลทำให้คุณภาพน้ำของแม่น้ำแม่กลองด้อยลงเช่นกัน ดังนั้นจึงควรส่งเสริมและให้ความรู้แก่เกษตรกรเกี่ยวกับการใช้ปุ๋ยและสารเคมีกำจัดศัตรูพืชอย่างเหมาะสม

- น้ำเสียจากฟาร์มปศุสัตว์ ในช่วง 10 ปี ที่ผ่านมามีการขยายเขตพื้นที่เลี้ยงสุกรอย่างมากในเขต อำเภอปากท่อ จังหวัดราชบุรีและในปัจจุบันได้ขยายเพิ่มเติมไปยัง อำเภอจอมบึง จังหวัดราชบุรี ซึ่งฟาร์มหลายแห่งย้ายฐานการผลิตมาจาก จังหวัดนครปฐม ผลกระทบที่เกิดขึ้น คือ น้ำเสียจากฟาร์มสุกร ซึ่งส่วนใหญ่ไม่ได้รับการบำบัดหรือไม่ได้รับการดูแลอย่างถูกต้อง ทำให้น้ำเสียไหลลงสู่คลองระบายน้ำและไหลลงสู่พื้นที่ต่อเนื่องคือ อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม ก่อให้เกิดปัญหาน้ำเน่าเสียในคูคลองสายต่างๆ รวมทั้งทำความเสียหายต่อการเลี้ยงกุ้งอย่างมาก จึงควรมีการจัดตั้งคณะกรรมการร่วมกันระหว่างสองจังหวัด โดยมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรวมทั้งอนุกรรมการลุ่มน้ำทำเงินช่วยกันแก้ปัญหาต่อไป

2.3 ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด และตัวชี้วัด

วิสัยทัศน์จังหวัด

“เมืองแห่งวิถีชีวิต 3 น้ำ อาหารทะเลและผลผลิตเกษตรปลอดภัย แหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ทางแม่น้ำลำคลอง และวัฒนธรรมดั้งเดิม พร้อมสู่ประชาคมอาเซียน”

ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนา

1. ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

เป้าประสงค์

เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และวัฒนธรรมอย่างสร้างสรรค์และเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจ ตามวิสัยยุทธศาสตร์

กลยุทธ์

- 1) พัฒนาการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศและนำกระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) เข้ามาเพิ่มประสิทธิภาพ
- 2) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวแหล่งและโครงสร้างพื้นฐาน เพื่อตอบสนองและอำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว
- 3) สนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์รูปแบบใหม่ เช่น การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) การท่องเที่ยวเพื่ออายุวัฒนะ (Spa and Wellness Tourism) การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและชุมชน (Cultural and Community Tourism) และการท่องเที่ยวผู้สูงอายุ (Senior Tourism) โดยสอดคล้องกับทรัพยากรและวัฒนธรรมชุมชน
- 4) ส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ การตลาด การสร้างสรรค์กิจกรรม เพื่อสร้างคุณค่าและมูลค่าเพิ่มทางการท่องเที่ยว

ตัวชี้วัด

- 1) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของจำนวนผู้มาเยือนจังหวัด (ร้อยละ 12)
- 2) ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้ การท่องเที่ยวจากผู้มาเยี่ยมเยือน (ร้อยละ 20)
- 3) ร้อยละความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว (ร้อยละ 90)

2. ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง

เป้าประสงค์

เป็นแหล่งสร้างมูลค่าเพิ่มและจำหน่ายผลิตภัณฑ์เกษตรและประมง ให้มีความปลอดภัยและ ได้มาตรฐาน ตอบสนองต่อผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ

กลยุทธ์

- 1) เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง
- 2) พัฒนาการแปรรูปผลิตภัณฑ์เกษตร ประมงและบรรจุภัณฑ์ให้มีคุณค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ
- 3) สร้างและขยายเครือข่ายการตลาดช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตร/ประมง และผลิตภัณฑ์เกษตรประมง เพื่อสร้างรายได้ให้เกษตรกรทั้งตลาดภายในประเทศและต่างประเทศ
- 4) พัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกพื้นฐานที่จำเป็นเพื่อให้การผลิตภาคการเกษตรกรรมและประมงมีประสิทธิภาพ
- 5) พัฒนาศักยภาพและเพิ่มประสิทธิภาพวิสาหกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและก่อให้เกิดผู้ประกอบการใหม่

ตัวชี้วัด

- 1) อัตราการขยายตัวของ GPP ภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 12)
- 2) อัตราการขยายตัวของ GPP หมวดผลิตภัณฑ์อาหารและเครื่องดื่มเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 12)
- 3) ร้อยละของจำนวนฟาร์มที่ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 80)
- 4) ร้อยละของจำนวนเกษตรกร ผู้ปลูกส้มโอ ที่ได้รับใบรับรอง GAP เพิ่มขึ้น (ร้อยละ 50)
- 5) จำนวนผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมชน/OTOP/SMEs เพิ่มขึ้น (ไม่น้อยกว่า 3 ราย/ปี)

3. สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

เป้าประสงค์

ประชาชนอยู่ร่วมกันในสังคม อย่างมีความสุขตาม วิถีสมุทสรสงคราม

กลยุทธ์

- 1) ส่งเสริมและพัฒนาการบริการด้านสาธารณสุขให้ได้มาตรฐานทั่วถึงและเพียงพอ
- 2) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางการศึกษาและวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน
- 3) พัฒนาระบบสวัสดิการและคุณภาพชีวิตให้เกิดความมั่นคงและปลอดภัย
- 4) พัฒนาระบบโครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกตอบสนองความต้องการของประชาชน

ตัวชี้วัด

- 1) ระดับความสำเร็จของการมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาสังคมและคุณภาพชีวิตของจังหวัด เพื่อรองรับประชาคมอาเซียน (ระดับ 5)
- 2) ร้อยละความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติดของจังหวัด (ร้อยละ 90)
- 3) ค่าเฉลี่ย O-Net ม.3 (ไม่ต่ำกว่า ร้อยละ 50)
- 4) ร้อยละของประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน/ความดันโลหิตสูงที่มีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม 3 อ. (ร้อยละ 20)

4. สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

เป้าประสงค์

บริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม นำไปสู่การพัฒนาที่ยั่งยืน

กลยุทธ์

- 1) ป้องกันและรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 2) อนุรักษ์ และฟื้นฟู แม่น้ำคูคลอง แปรก และ ลำประโดง
- 3) ส่งเสริม และพัฒนาภาคีเครือข่ายในการรักษาเฝ้าระวัง และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตัวชี้วัด

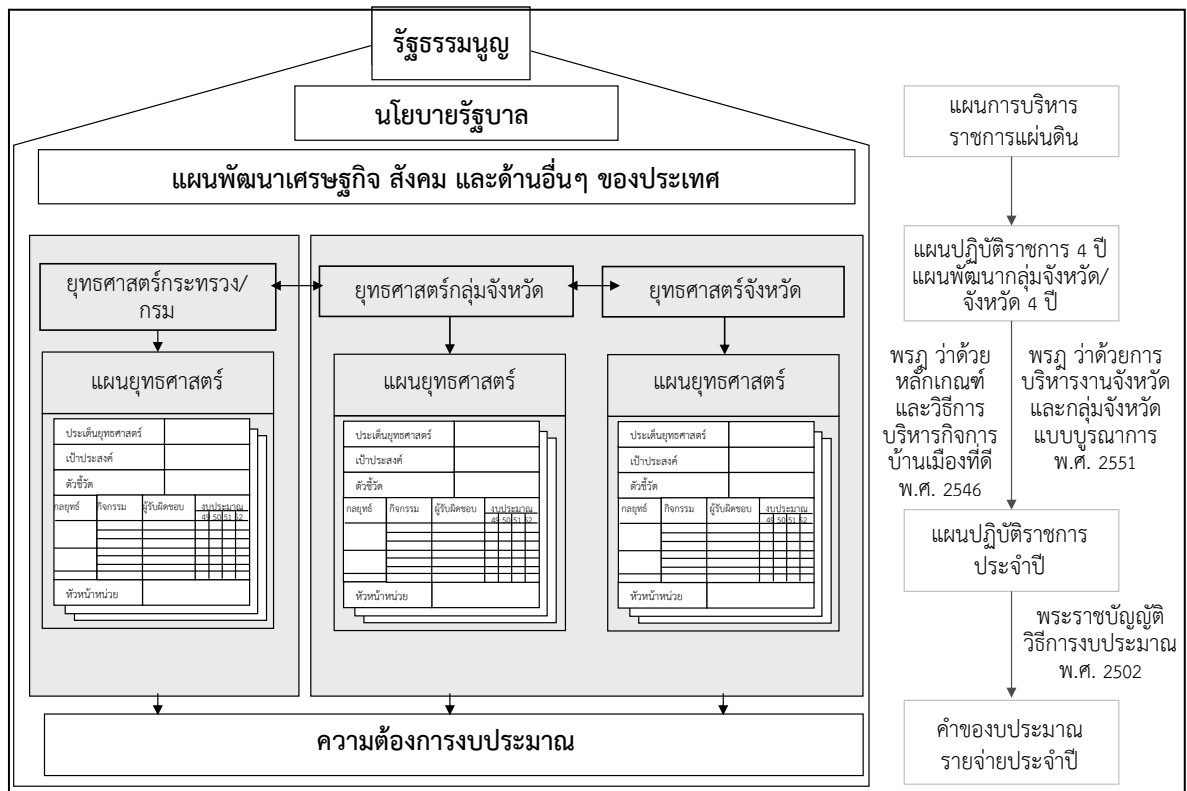
- 1) คุณภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลอง มีคุณภาพสะอาดตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ (ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (DO) แม่น้ำแม่กลองไม่ต่ำกว่า 4 mg/L)
- 2) ส่งเสริมให้มีการนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ (Recycle) ให้ได้ ร้อยละ 30 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นทั้งหมด
- 3) ระดับความสำเร็จของการบริหารจัดการด้านสิ่งแวดล้อมของจังหวัดสมุทรสงคราม (ระดับ 5)
- 4) ส่งเสริมให้เครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) สามารถดำเนินกิจกรรมด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 1 กิจกรรม/ปี

2.4 ผลการทบทวนความสอดคล้องเชื่อมโยงประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)

ภายใต้กระบวนการจัดทำแผนพัฒนาจังหวัด แผนพัฒนากลุ่มจังหวัด และการแปลงแผนพัฒนาในระดับพื้นที่ดังกล่าวไปสู่การปฏิบัติตามแผนปฏิบัติการประจำปีนั้น **หนึ่งในกรอบแนวความคิดตั้งต้นที่สำคัญยิ่ง คือ “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ”** ในช่วงเวลานั้นๆ เนื่องด้วย ความสอดคล้องระหว่างทิศทางการพัฒนาพื้นที่ซึ่งถูกกำหนดโดยแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด กับแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจะเป็นกลไกหลักของหน่วยงานภาคีการพัฒนาในระดับจังหวัด และกลุ่มจังหวัดได้นำไปเสนอ เพื่อขอรับงบประมาณสนับสนุนการดำเนินงานตามแผนงานและโครงการต่างๆ ในการสร้างความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสังคมในภาพรวมได้อย่างยั่งยืน ดังสามารถสรุปได้ตามแผนภาพต่อไปนี้

แผนภาพที่ 1 : การเชื่อมโยงเชิงยุทธศาสตร์ระดับประเทศ กลุ่มจังหวัด และจังหวัด เพื่อให้เกิดการพัฒนาประเทศในแบบองค์รวม

จากโครงสร้างความสัมพันธ์ที่ได้สรุปข้างต้นนั้น “แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559)” จึงเป็นกรอบแนวคิดเชิงยุทธศาสตร์ที่สำคัญยิ่งในการจัดทำ และทบทวนแผนพัฒนาจังหวัด และแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2558 - 2561 ทั้งนี้ แนวทางการพัฒนาประเทศในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ให้ความสำคัญกับการสร้างภูมิคุ้มกันเป็นลำดับแรก โดยภูมิคุ้มกันในกรณีนี้ หมายถึง การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ การเตรียมความพร้อมรองรับการเปิดเสรีทางการค้าระดับต่างๆ การสร้างเกราะคุ้มกันทางสังคม รวมถึงการป้องกันภัยพิบัติทางธรรมชาติ โดยสรุปสาระสำคัญของแนวทางการพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ได้ ดังต่อไปนี้⁵

(1) การพัฒนาศักยภาพคนไทยในเรื่องการคิด วิเคราะห์ ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่กับการเสริมสร้างและพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาและแหล่งเรียนรู้ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ในระดับชุมชน

(2) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจให้มีกระบวนการผลิตที่เน้นการใช้เทคโนโลยี นวัตกรรม และความคิดสร้างสรรค์และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมให้มีคุณภาพและครอบคลุมอย่างทั่วถึง

(3) การเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน และส่งเสริมบทบาทภาคประชาสังคม และธุรกิจเอกชนให้เป็นพลังร่วมในการพัฒนาสังคมไทย

⁵ สรุปประเด็นโดย ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ประกอบการประชุมวันที่ 30 มี.ค. 2555

(4) การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับห่วงโซ่อุปทานของธุรกิจไทยเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจไทยในตลาดภูมิภาคและตลาดโลก

(5) การส่งเสริมความร่วมมืออย่างเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาทั้งในระดับอนุภูมิภาคและภูมิภาค รวมทั้งพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนและเปิดพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ที่เชื่อมโยงภูมิภาคเอเชียได้

(6) การเตรียมความพร้อมของไทยเข้าสู่ประชาคมอาเซียน โดยการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการ ทักษะแรงงาน และปรับกฎ ระเบียบ ให้สอดคล้องกับกติกาของอาเซียน

(7) การปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ และการใช้ที่ดินเพื่อสนับสนุนความมั่นคงด้านอาหาร รวมทั้งปรับปรุงกระจายการถือครองที่ดินให้เป็นธรรม

(8) การยกระดับขีดความสามารถของไทยในการปรับตัวรองรับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และภัยพิบัติทางธรรมชาติ

(9) การส่งเสริมการสร้างความเป็นธรรมในสังคม โดยยึดหลักการบริหารจัดการแบบธรรมาภิบาล เพิ่มประสิทธิภาพการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พัฒนากลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ และส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับมีโอกาสเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมอย่างเท่าเทียม

อนึ่ง แนวทางการพัฒนาประเทศดังกล่าวจึงสอดคล้องกับวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศไทยในระยะเวลา 5 ปีของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 คือ “สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ด้วยความเสมอภาค เป็นธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง” โดยมีเป้าหมายของแผนฯ รวมถึงตัวชี้วัดการพัฒนาตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 11 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(1) ความอยู่เย็นเป็นสุขและความสงบสุขของสังคมไทยเพิ่มขึ้น ความเหลื่อมล้ำในสังคมลดลง สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจนลดลง และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชันไม่ต่ำกว่า 5 คะแนน	<ul style="list-style-type: none"> - ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข - ดัชนีความสงบสุข - สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากร ที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้น้อย ร้อยละ 10 - สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน - สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม - ดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน
(2) คนไทยมีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีสุขภาวะดีขึ้น มีคุณธรรม จริยธรรม และสถาบันทางสังคมมีความเข้มแข็งมากขึ้น	<ul style="list-style-type: none"> - จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย - ผู้เรียนทุกระดับการศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม - สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง - จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา - อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ - ดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว

ตารางที่ 11 : เป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (ต่อ)

เป้าหมายหลักของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11	ตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11
(3) เศรษฐกิจเติบโตในอัตราที่เหมาะสมตามศักยภาพของประเทศ ให้ความสำคัญกับการเพิ่มผลิตภาพรวมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 3 ต่อปี เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ เพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ให้มีไม่ต่ำกว่าร้อยละ 40	<ul style="list-style-type: none"> - อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ - อัตราเงินเฟ้อ - ผลิตภาพการผลิตรวม - อันดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ - สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ
(4) คุณภาพสิ่งแวดล้อมอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก รวมทั้งเพิ่มพื้นที่ป่าไม้เพื่อรักษาสสมดุลของระบบนิเวศ	<ul style="list-style-type: none"> - คุณภาพน้ำและอากาศ - ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ - สัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว

เพื่อให้การพัฒนาประเทศบรรลุวัตถุประสงค์ และมีแนวทางที่สอดคล้องกับเป้าหมายและตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติจึงได้กำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 ไว้ 6 ประเด็นหลักดังนี้

(1) **ยุทธศาสตร์การสร้างความเป็นธรรมในสังคม** ให้ความสำคัญกับการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทุกคนในสังคมไทยควบคู่กับการเสริมสร้างขีดความสามารถในการจัดการความเสี่ยงและสร้างโอกาสในชีวิตให้แก่ตนเอง การเสริมสร้างพลังให้ทุกภาคส่วนสามารถเพิ่มทางเลือกการใช้ชีวิตในสังคมและมีส่วนร่วมในเชิงเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองได้อย่างมีคุณค่าและศักดิ์ศรี รวมทั้งสนับสนุนการสานสร้างความสัมพันธ์ของคนในสังคมให้มีคุณค่าร่วมและตระหนักถึงผลประโยชน์ของสังคม และเสริมสร้างการบริหารราชการแผ่นดินที่มีประสิทธิภาพ โปร่งใส มีระบบ ตรวจสอบและการรับผิดชอบที่รัดกุม

(2) **ยุทธศาสตร์การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างและการกระจายตัวประชากรให้เหมาะสม การพัฒนาคุณภาพคนไทยให้มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง การส่งเสริมการลดปัจจัยเสี่ยงด้านสุขภาพอย่างเป็นองค์รวม การส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และการเสริมสร้างความเข้มแข็งของสถาบันทางสังคม

(3) **ยุทธศาสตร์ความเข้มแข็งภาคเกษตร ความมั่นคงของอาหารและพลังงาน** ให้ความสำคัญกับการพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นฐานการผลิตภาคเกษตรให้เข้มแข็งและยั่งยืน การเพิ่มประสิทธิภาพและศักยภาพการผลิตภาคเกษตร การสร้างมูลค่าเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรตลอดห่วงโซ่การผลิต การสร้างความมั่นคงในอาชีพและรายได้ให้แก่เกษตรกร การสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพัฒนาพลังงานชีวภาพในระดับครัวเรือนและชุมชน อีกทั้งยังครอบคลุมถึงการปรับระบบบริหารจัดการภาครัฐเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงด้านอาหารและพลังงาน

(4) **ยุทธศาสตร์การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน** ให้ความสำคัญกับการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การพัฒนาที่มีคุณภาพและยั่งยืน การพัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม การพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันที่มีประสิทธิภาพ เท่าเทียม และเป็นธรรม และการบริหารจัดการเศรษฐกิจส่วนรวมอย่างมีประสิทธิภาพ

(5) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมโยงกับประเทศในภูมิภาคเพื่อความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคม ให้ความสำคัญกับการพัฒนาความเชื่อมโยงด้านการขนส่งและระบบโลจิสติกส์ภายใต้กรอบความร่วมมือในอนุภูมิภาคต่างๆ การพัฒนาฐานลงทุนโดยเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันระดับอนุภูมิภาค การสร้างความพร้อมในการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน การสร้างความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจในภูมิภาคด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ การเคลื่อนย้ายแรงงาน และการส่งเสริมแรงงานไทยในต่างประเทศ และการเร่งรัดการใช้ประโยชน์จากข้อตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้แล้ว เป็นต้น

(6) ยุทธศาสตร์การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน ให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การปรับกระบวนการพัฒนาและขับเคลื่อนประเทศเพื่อเตรียมพร้อมไปสู่การเป็นเศรษฐกิจและสังคมคาร์บอนต่ำ และเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึงการเตรียมความพร้อมรองรับภัยพิบัติทางธรรมชาติเป็นสำคัญ

ในการนี้ คณะทำงานที่ปรึกษาได้สรุปความสอดคล้องเชื่อมโยงระหว่าง 4 ประเด็นยุทธศาสตร์ และ 6 ตัวชี้วัดของจังหวัดสมุทรสงคราม กับประเด็นยุทธศาสตร์ และตัวชี้วัดภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 แสดงได้ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 12 : ความสอดคล้องระหว่างประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาจังหวัดฯ และประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ประเด็นยุทธศาสตร์แผนฯ 11	ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม
(1) การสร้างความเป็นธรรมในสังคม	ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(2) การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง
(3) การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหารและพลังงาน	ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง
(4) การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจสู่การเติบโตอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม
(5) การสร้างเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาค	-ไม่มีประเด็นยุทธศาสตร์ที่สอดคล้อง-
(6) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

ประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดมีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในด้านการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การพัฒนาคนสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ การสร้างสมดุลและความมั่นคงของอาหาร การปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ แต่ไม่มีการวางยุทธศาสตร์/ กลยุทธ์ด้านการสร้างเชื่อมโยงกับเศรษฐกิจในภูมิภาคอย่างเป็นรูปธรรม แม้ว่าจะมียุทธศาสตร์ที่อ้างอิงความเชื่อมโยงกับประชาคมอาเซียน แต่เป็นยุทธศาสตร์การบริหารจัดการงานจังหวัด

ตารางที่ 13 : ความสอดคล้องระหว่างตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาจังหวัดฯ และตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11

ตัวชี้วัดตามแผนฯ 11	ตัวชี้วัด/เป้าหมายรวม 4 ปี การพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม
(1) ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุข ดัชนีความสงบสุข สัดส่วนรายได้ระหว่างกลุ่มประชากรที่มีรายได้สูงสุดร้อยละ 10 กับกลุ่มที่มีรายได้ต่ำร้อยละ 10 สัดส่วนผู้อยู่ใต้เส้นความยากจน สัดส่วนแรงงานนอกระบบที่สามารถเข้าถึงการคุ้มครองทางสังคม และดัชนีภาพลักษณ์การคอร์รัปชัน	-ไม่มีตัวชี้วัดที่สอดคล้อง-
(2) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของคนไทย ผู้เรียนทุกระดับ การศึกษามีคุณธรรม จริยธรรม สัดส่วนประชากรที่เข้าถึงโครงข่ายคมนาคมและอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนา อัตราการป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อ และดัชนีความอบอุ่นของครอบครัว	- ค่าเฉลี่ย O-Net ม.3 ในปี 2561 ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 - ร้อยละของประชาชนกลุ่มเสี่ยงโรคเบาหวาน/ความดันโลหิตสูงที่มีการปรับพฤติกรรม 3 อ. (ร้อยละ 20)
(3) อัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ อัตราเงินเพื่อผลิตภาพการผลิตรวม อันดับ ความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจของประเทศ สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ	- อัตราการขยายตัวของ GPP จังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 6) - อัตราการขยายตัวของ GPP per capita จังหวัดเพิ่มขึ้น (ร้อยละ 10) - ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้การท่องเที่ยวจากผู้มาเยี่ยมเยือน (ร้อยละ 20)
(4) คุณภาพน้ำและอากาศ ร้อยละของพื้นที่ป่าไม้ต่อพื้นที่ประเทศ และสัดส่วนการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวเปรียบเทียบกับลำดับขั้นการพัฒนาที่แสดงโดยผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	- คุณภาพน้ำในแม่น้ำแม่กลอง มีคุณภาพสะอาดตามเกณฑ์มาตรฐานของกรมควบคุมมลพิษ

ตัวชี้วัดการพัฒนาของจังหวัดสอดคล้องกับตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 11 ในด้านเศรษฐกิจเป็นหลัก และมีการกำหนดเป้าหมายด้านการควบคุมโรคไม่ติดต่อ และการฟื้นฟูคุณภาพน้ำ แต่ยังคงเป้าหมายด้านดัชนีความอยู่ดีกินดีของประชาชน และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชาชนในพื้นที่

2.5 ผลการศึกษาความสอดคล้องเชื่อมโยงของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดกับแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

2.5.1 ความเป็นมาแนวทางการพัฒนาจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province)

จากยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2555 - 2559) และแผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ฉบับที่ 2 ของประเทศไทย (พ.ศ.2552 - 2556) ได้วางแนวทางหลักในการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ของประเทศไทย ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ และพัฒนาบริการภาครัฐผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อสร้างโอกาสให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ดังนั้นเพื่อให้เกิดโครงการที่เป็นรูปธรรม กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยสำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (องค์การมหาชน) (สโร.) จึงจัดทำโครงการจังหวัดอัจฉริยะ (Smart Province) ขึ้น โดยถือเป็นนโยบายเร่งด่วนภายใต้แนวคิดการพัฒนาประเทศไปสู่ “Smart Thailand” ซึ่งประกอบไปด้วย Smart Network Smart Government และ Smart Business

ทั้งนี้ในระยะแรกของโครงการได้กำหนดให้ “จังหวัดนครนายก” เป็นต้นแบบของจังหวัดที่จะดำเนินการให้บริการรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์เพื่อมุ่งสู่การเป็น “Smart Province” เนื่องด้วยความเหมาะสมของขนาดพื้นที่จังหวัดและความพร้อมทั้งด้านสถานที่ราชการ สถานที่ท่องเที่ยว การเกษตร และจะขยายผลไปสู่จังหวัดอื่นๆ ต่อไป

ทั้งนี้ สำหรับโครงการ Smart Thailand ประกอบด้วยกิจกรรมหลักที่สำคัญ ได้แก่

(1) กิจกรรม Smart City หรือ Smart Province ซึ่งได้ดำเนินการนำร่องที่จังหวัดนครนายก โดยจะทำให้เกิดการบริหารงานราชการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้บริการข้อมูลที่เป็นสำหรับประชาชนในระดับท้องถิ่น

(2) กิจกรรม Smart Citizen Info. (การพัฒนาประสิทธิภาพของระบบบริการภาครัฐโดยใช้ประโยชน์จากบัตรประจำตัวประชาชน) ซึ่งเป็นการใช้ประโยชน์จาก Smart Card ตามนโยบายของกระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร โดยเป็นระบบที่จะช่วยให้นำบัตรประชาชนแบบ Smart Card มาใช้บริการอิเล็กทรอนิกส์ภาครัฐได้

เป้าหมายโครงการ Smart Thailand

(1) ประชาชนได้รับความสะดวกและรวดเร็วในการตรวจสอบข้อมูลการให้บริการและสนับสนุนความช่วยเหลือตามมาตรการต่างๆ รวมถึงข้อมูลสิทธิที่ตนพึงได้รับจากบริการภาครัฐผ่านบัตรประจำตัวประชาชน (Smart Card) ผ่านศูนย์บริการร่วมโครงการ Smart Citizen Info

(2) ประชาชนสามารถทำธุรกรรม หรือขั้นตอนทางราชการต่างๆ ด้วยอิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นไปด้วยความสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ ณ จุดบริการครบวงจรแบบเบ็ดเสร็จ (One Stop Service)

(3) สร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐในการพัฒนาปรับปรุงคุณภาพของระบบบริการภาครัฐแบบบูรณาการผ่านระบบโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศกลางภาครัฐ

2.5.2 ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต (PIDHE) และตัวชี้วัดสังคมอุดมปัญญา (PARKS)

สำหรับโครงการการพัฒนาข้อมูลสถิติและสารสนเทศระดับพื้นที่ 76 จังหวัด/18 กลุ่มจังหวัดที่ได้ศึกษาในครั้งนี้นั้น นอกจากจะทำการศึกษาลักษณะที่มีศักยภาพของจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) รวมถึงกำหนดตัวชี้วัด/รายการข้อมูลที่จะสะท้อนถึงศักยภาพของผลิตภัณฑ์หรือประเด็นสำคัญนั้นๆ แล้ว การศึกษาในครั้งนี่ยังได้ทำการศึกษาแนวโน้มในการจัดทำยุทธศาสตร์และตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัดว่ามีความสอดคล้องกับแนวทางของจังหวัดอัจฉริยะหรือไม่เพียงใด เพื่อเป็นกรอบในการพิจารณาปรับปรุงตัวชี้วัดให้มีหลักการ ทิศทางที่สอดคล้องต่อการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นจังหวัดอัจฉริยะต่อไปในอนาคต

ในเบื้องต้นจากการศึกษาจังหวัดอัจฉริยะต้นแบบของจังหวัดนครนายกที่ได้ศึกษาไว้ในรายงานฉบับที่แล้วนั้น จะพบว่าตัวชี้วัดจังหวัดอัจฉริยะต้นแบบของจังหวัดนครนายกมีการรอบการกำหนดตัวชี้วัดที่เน้น เป้าหมาย 5 ตัวชี้วัดในการพัฒนาเพื่อให้กรอบการเปรียบเทียบตัวชี้วัดในแต่ละด้านมีมิติในการพิจารณาได้ละเอียดและชัดเจนนั้น ขณะที่ปรึกษาได้จัดทำกรอบตัวชี้วัดภายใต้กรอบเป้าหมายทั้ง 5 ด้านที่สอดคล้องกับจังหวัดนครนายกไว้ และได้มีการเปรียบเทียบตัวชี้วัดในกรอบดังกล่าวกับตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาของแต่ละจังหวัดไว้ ดังนี้

ด้านคุณภาพชีวิต (PIDHE)

(1) ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น

(P : Gross Province Product)

- การลงทุนภาครัฐเพิ่มขึ้น (ส่วนกลาง, ภูมิภาค, ท้องถิ่น)
- การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้น
- คนย้ายเข้ามาอยู่เพิ่มขึ้น

(2) รายได้ประชากรต่อหัวต่อปีของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น

(I : Per Capita Income)

- ประชาชนพึ่งพาตนเองได้
- การจ้างงานเพิ่มขึ้น (ภาครัฐและเอกชน)
- การซื้อขายสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น
- จำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนเพิ่มขึ้น
- จำนวนผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น

(3) การกระจายรายได้ของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น

(D : Distribution of Income)

- ประชาชนพึ่งพาซึ่งกันและกันในรูปแบบสหกรณ์ตำบล สหกรณ์

เทศบาล และสหกรณ์จังหวัด

- การผลิตสินค้าและบริการของสหกรณ์เพิ่มขึ้น
- การซื้อสินค้า บริการ และการจ้างงานของสหกรณ์เพิ่มขึ้น
- การสนับสนุนทรัพยากรการผลิต ล้างสูบน้ำ และบนสู่ล่างเพิ่มขึ้น
- การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ระหว่างสหกรณ์จังหวัดแต่ละจังหวัดและ

ภูมิภาคอาเซียนเพิ่มขึ้น

(4) ความผาสุกมวลรวมของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น

(H : Gross Happiness Index)

- สุขภาพแข็งแรง
- มีความรู้สอดคล้องกับทักษะ
- ใช้ชีวิตแบบพอเพียง
- ประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้
- มีปัจจัย 4 และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น
- มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น
- ไม่มีหนี้สิน
- มีทรัพย์สินสืบทอดวงศ์ตระกูลตามสถานะ
- มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการพอเพียง
- มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน
- อยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมดี
- มีกัลยาณมิตรและพึ่งพาซึ่งกันและกัน
- ไม่มีความผิด
- ได้รับการยอมรับในสังคมมากขึ้น

- ได้รับการบริการของรัฐที่ดี
  - ได้รับการคุ้มครองรักษาสี
  - มีจิตอาสา
  - เลี้ยงลูกได้ดี
  - ครอบครัวอบอุ่น
  - จิตใจเบิกบาน
- (5) ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานภาครัฐของจังหวัดต้องลดลง
(E : Government Expense)
- บุคลากร
  - มอบอำนาจและกระจายอำนาจ
  - ให้ประชาชนสามารถบริการตนเอง
  - ลดการใช้ครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์
  - ลดการเดินทาง
  - ลดเวลาการปฏิบัติ
  - จ้างงานผ่านสหกรณ์และภาคเอกชน (Outsource - Contact out - PPP)
  - ปรับเปลี่ยนและลดบุคลากร

นอกจากด้านคุณภาพชีวิตแล้วนั้น คณะที่ปรึกษาได้จัดกลุ่มตัวชี้วัดที่จะสะท้อนมิติด้านสังคมอุดมปัญญา เพื่อเป็นตัวชี้วัดที่จะบอกถึงการอยู่ร่วมกันโดยสงบและเป็นสังคมของผู้มีปัญญาในการอยู่ร่วมกันอย่าง สงบ สันติและสร้างสรรค์

ด้านสังคมอุดมปัญญา (PARKS)

- (1) สันติภาพและสันติสุข คือ เป้าหมายร่วม (P : Peaceful)
- (2) ปรับตัว คือ สิ่งที่ต้องกระทำ (A : Adjustment)
- (3) เหตุผลและสัจธรรม คือ จิตใจของทุกคน (R : Reason)
- (4) เรียนรู้และสร้างสรรค์ คือ หลักดำเนินชีวิต (K : knowledge)
- (5) พอเพียง คือ วิถีชีวิตและอาชีพ (S : Sufficiency)

ซึ่งมีรายละเอียดและการเปรียบเทียบระหว่างตัวชี้วัดในด้านคุณภาพชีวิต (PIDHE) และด้านสังคมอุดมปัญญา (PARKS) กับการเปรียบเทียบตัวชี้วัดในกรอบดังกล่าวกับตัวชี้วัดตามแผนพัฒนาของแต่ละจังหวัด/กลุ่มจังหวัด รายละเอียดตามภาคผนวก ข ของรายงานฉบับนี้

2.5.3 สรุปความสอดคล้องเชื่อมโยง และข้อเสนอแนะแนวทางการดำเนินงาน

แนวทางการสร้างจังหวัดอัจฉริยะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะก่อให้เกิดผลดีต่อประเทศชาติในหลายด้าน ได้แก่ ประชาชนจะได้รับการบริการจากภาครัฐได้สะดวกรวดเร็วขึ้น รัฐสามารถใช้ข้อมูลในการวางแผนงานด้านการพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รัฐใช้ข้อมูลในการแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนของประชาชนได้อย่างรวดเร็วมีประสิทธิภาพตรงต่อความต้องการ และประชาชนสามารถใช้เครื่องมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) ในการติดต่อสื่อสารหรือการขอรับบริการจากภาครัฐได้อย่างกว้างขวาง โดยอาศัยหลักการบริหารแบบบูรณาการ สามารถเชื่อมโยง 5 ภาคส่วนสำคัญ ได้แก่ ส่วนท้องถิ่นและชุมชน หน่วยงานส่วนท้องถิ่น หน่วยงานราชการส่วนภูมิภาค หน่วยงานราชการส่วนกลางและภาคเอกชนเข้าด้วยกัน เมื่อทุกภาคส่วนทำงานเชื่อมโยงกันจนเป็นระบบ จะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการ การประสานงาน และการสั่งการให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทันท่วงทีต่อการพัฒนาช่วยลดระยะเวลาและรายจ่าย ซึ่งเป็นผลดีทั้งรัฐ เอกชนและประชาชน ซึ่งผลที่ได้รับคือการพัฒนาและศักยภาพที่ก้าวกระโดดของจังหวัดและประเทศชาติ

อย่างไรก็ตามการจะสร้างให้เกิดจังหวัดอัจฉริยะนั้น นอกจากแนวทางในการนำเทคโนโลยีสารสนเทศ (ICT) มาใช้เพื่อเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการแบบบูรณาการดังที่ได้กล่าวไว้ข้างต้นแล้วนั้น ยังต้องอาศัยประเด็นสำคัญอื่นๆ อาทิ การสร้างสังคมที่สงบสุข มีรายได้ ความมั่นคงปลอดภัย ใฝ่รู้เพื่อสร้างบุคลากรที่มีคุณภาพเข้าสู่สังคมและพัฒนาไปพร้อมๆกับการเจริญเติบโตของเทคโนโลยี จึงได้เกิดการกำหนดตัวชี้วัด “จังหวัดอัจฉริยะ” ในนิยามใหม่ซึ่งไม่เพียงแต่เป็นจังหวัดที่นำความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการงานของจังหวัดให้บูรณาการได้เท่านั้น แต่จังหวัดอัจฉริยะใหม่ที่ใช้เป็นกรอบในการศึกษาครั้งนี้ จะหมายรวมถึงความการยกระดับให้แต่ละจังหวัดมีแผนการบริหารจัดการงานที่ดี มีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการมุ่งเน้นการพัฒนาให้ประชาชนมีชีวิตความเป็นอยู่ดีขึ้น บนพื้นฐานของความสงบสุข สันติ สามัคคี ใฝ่รู้ เพื่อสร้างสรรค์สังคมใหม่ที่น่าอยู่ร่วมกัน

การกำหนดตัวชี้วัดของแต่ละจังหวัดในแผนพัฒนาจังหวัดที่ปรากฏในภาคผนวก ข ของรายงานฉบับนี้นั้น ยังไม่สอดคล้องกับตัวอย่างตัวชี้วัดของจังหวัดอัจฉริยะที่คณะที่ปรึกษาได้นำเสนอเป็นตัวอย่างไว้มากนัก เนื่องจากแต่ละจังหวัดมุ่งเน้นจัดทำตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาและโครงการ ส่วนใหญ่จะเป็นตัวชี้วัดมาตรฐานทั่วไป ที่เน้นเชิงปริมาณ หรือในบางตัวชี้วัดอาจวัดได้ยากทั้งในเชิงคุณภาพและปริมาณ ในขณะที่ตัวชี้วัดที่ที่ปรึกษาได้ตั้งขึ้นมาเพื่อสะท้อนการเป็นจังหวัดอัจฉริยะในนิยามใหม่นั้น จะเน้นตัวชี้วัดที่จะสะท้อนเชิงคุณภาพของคุณภาพชีวิตประชาชนที่มีคุณภาพมากขึ้นและเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสงบสุขของสังคม เป็นต้น

บทที่ 3

ผังสถิติทางการของประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด

ในบทนี้ประกอบด้วยการวิเคราะห์การจัดเก็บข้อมูลรายการสถิติทางการที่สำคัญและจำเป็นของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) และ/หรือ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) แยกตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด รวมไปถึงการวิเคราะห์ข้อมูลสถิติทางการที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) พร้อมสรุปแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บ ซึ่งเป็นการเรียบเรียงและรวบรวมข้อมูลจากการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัดสมุทรสงคราม เมื่อวันที่ 5 มิถุนายน 2557

3.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม

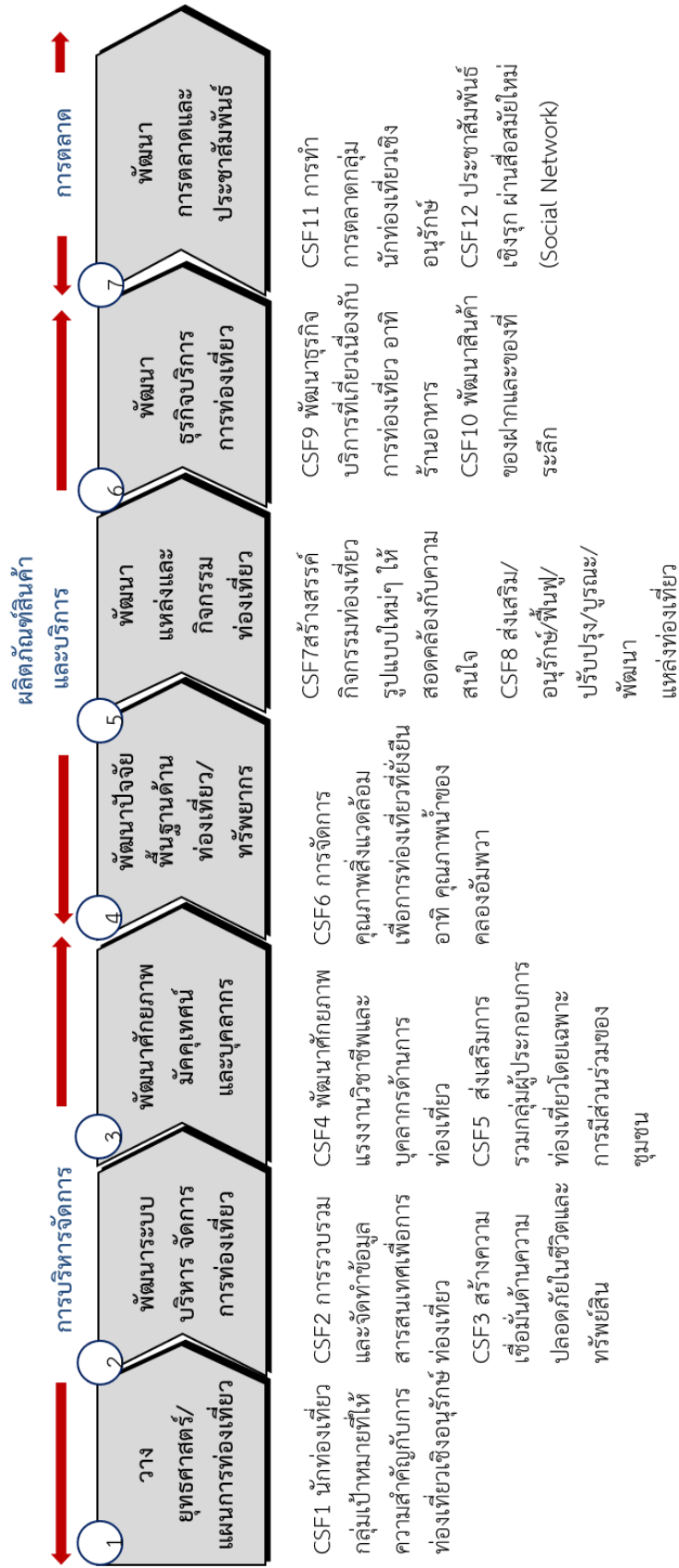
3.1.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion: PC) “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

ตารางที่ 14 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue)
ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม	เศรษฐกิจ -> การท่องเที่ยว	การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์
สรุปเหตุผลสนับสนุน - การท่องเที่ยวที่มีชื่อเสียงของสมุทรสงคราม เช่น ตลาดน้ำอัมพวา ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่เน้นการสัมผัสกับวัฒนธรรมและวิถีชีวิตแบบดั้งเดิม		

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1: ผลลัพธ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

3.1.2 ผังสถิติทางการผลิตภัณฑที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
VC 1 : วางยุทธศาสตร์/แผนการท่องเที่ยว						
CSF 1 นักท่องเที่ยวกลุ่มเป้าหมายที่ให้ ความสำคัญกับการท่องเที่ยวเชิง อนุรักษ์	KPI 1.1 ร้อยละของการขยายตัวของ นักท่องเที่ยวที่มีวัตถุประสงค์ เพื่อท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์	Data 1.1.1 จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งไทย และต่างประเทศที่มี วัตถุประสงค์เพื่อมาเที่ยว เชิงอนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายเดือน	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 1.1.2 จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งไทย และต่างประเทศที่มี วัตถุประสงค์ เพื่อเที่ยวเชิงอนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายเดือน	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 1.1.3 จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งไทย และต่างประเทศที่มี วัตถุประสงค์เพื่อเที่ยว เชิงอนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายเดือน	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	KPI 1.2 ร้อยละของรายได้จากการท่องเที่ยว ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเที่ยว เชิงอนุรักษ์	Data 1.2.1 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยวของผู้เยี่ยมเยือน ทั้งไทยและต่างชาติที่มี วัตถุประสงค์มาเที่ยว เชิงอนุรักษ์จำแนกตาม ประเภทของค่าใช้จ่าย/วัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)
		Data 1.2.2 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทั้งไทยและต่างชาติที่มี วัตถุประสงค์มาเที่ยว เชิงอนุรักษ์จำแนกตาม ประเภทของค่าใช้จ่าย/วัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
		Data 1.2.3 ค่าใช้จ่ายในการเดินทาง ท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ทั้งไทยและต่างชาติที่มี วัตถุประสงค์มาเที่ยวเชิง อนุรักษ์จำแนกตามประเภท ของค่าใช้จ่าย/วัน เช่น ค่าอาหาร ค่าเดินทาง ค่าที่พัก	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)
		Data 1.2.4 ระยะเวลาพักอาศัยโดยเฉลี่ย (วัน) ของผู้เยี่ยมชมทั้งไทย และต่างชาติที่มีวัตถุประสงค์ มาเที่ยวเชิงอนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)
		Data 1.2.5 ระยะเวลาพักอาศัยโดยเฉลี่ย (วัน) ของนักท่องเที่ยวทั้ง ไทยและต่างชาติที่มี วัตถุประสงค์มาเที่ยวเชิง อนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)
		Data 1.2.6 ระยะเวลาพักอาศัยโดยเฉลี่ย (วัน) ของนักท่องเที่ยวทั้งไทย และต่างชาติที่มีวัตถุประสงค์ มาเที่ยวเชิงอนุรักษ์	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด (เอกสาร ภาพรวม หากต้องการราย จังหวัดต้องทำเรื่องขอ กรมการท่องเที่ยว)

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
	KPI 1.3 จำนวนโฮมสเตย์ที่เพิ่มขึ้น	Data 1.3.1 จำนวนโฮมสเตย์	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานสถิติจังหวัด (เฉพาะปี 2555)
VC2 : พัฒนาระบบบริหาร จัดการ การท่องเที่ยว						
CSF 2 การรวบรวมและจัดทำข้อมูล สารสนเทศเพื่อการท่องเที่ยว	KPI 2.1 ระบบฐานข้อมูลด้าน การท่องเที่ยวที่ครบถ้วน รายจังหวัด	Data 2.1.1 ข้อมูลแหล่งท่องเที่ยว จำแนกตามประเภท	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด
		Data 2.1.2 ข้อมูลปริมาณนักท่องเที่ยว และรายได้จากการท่องเที่ยว จำแนกตามถิ่นที่อยู่ เพศ อายุ อาชีพ รายได้ รูปแบบ การเดินทาง พาหนะในการ เดินทาง สถานที่พัก วัตถุประสงค์ในการเดินทาง	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด
CSF3 สร้างความเชื่อมั่นด้าน ความปลอดภัยในชีวิตและ ทรัพย์สิน	KPI 3.1 คดีด้านการท่องเที่ยวลดลง	Data 3.1.1 จำนวนคดีการทำร้าย ร่างกายนักท่องเที่ยว	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 3.1.2 จำนวนคดีทรัพย์สิน นักท่องเที่ยวเสียหาย/ ถูกลักทรัพย์	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 3.1.3 เรื่องร้องเรียนจากนักท่องเที่ยว เกี่ยวกับความปลอดภัยใน ชีวิตและทรัพย์สิน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มีฐานข้อมูล	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
VC3 : พัฒนาศักยภาพมัคคุเทศก์และบุคลากร						
CSF 4 พัฒนาศักยภาพแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	KPI 4.1 แรงงานและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวได้รับการอบรมอย่างต่อเนื่อง	Data 4.1.1 จำนวนแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการอบรม	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 4.1.2 จำนวนครั้งในการจัดให้มีการฝึกอบรมแก่แรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
CSF5 ส่งเสริมการรวมกลุ่มผู้ประกอบการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการมีส่วนร่วมของชุมชน	KPI 5.1 มีสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	Data 5.1.1 จำนวนสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 5.1.2 จำนวนสมาชิกของสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
VC4 : พัฒนาปัจจัยพื้นฐานด้านท่องเที่ยว/ทรัพยากร						
CSF 6 การจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อมเพื่อการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน	KPI 6.1 มลพิษจากสิ่งแวดล้อมทั้งทางน้ำ อากาศ และพื้นที่บริเวณแหล่งท่องเที่ยวต่ำกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ	Data 6.1.1 ค่ามลพิษเฉลี่ยของทั้งประเทศ จำแนกตามประเภทมลพิษต่างๆ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
		Data 6.1.2 คำมลพิษบริเวณแหล่ง ท่องเที่ยว จำแนกตาม ประเภทมลพิษและแหล่ง ท่องเที่ยวในจังหวัด	มี	สำรวจ	ไตรมาส	สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัด
VC5 : พัฒนา แหล่งและกิจกรรมท่องเที่ยว						
CSF7 สร้างสรรค์กิจกรรมท่องเที่ยว รูปแบบใหม่ๆ ให้สอดคล้องกับ ความสนใจ	KPI 7.1 กิจกรรมในการส่งเสริม การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	Data 7.1.1 จำนวนครั้งในการจัด กิจกรรมส่งเสริมการ ท่องเที่ยวรูปแบบใหม่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 7.1.2 จำนวนผู้มีส่วนร่วมใน กิจกรรมการส่งเสริม การท่องเที่ยวรูปแบบใหม่ จำแนกตามประเภท เช่น นักทัศนาจร นักท่องเที่ยว สมาชิกในชุมชน เป็นต้น	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
CSF8 ส่งเสริม/อนุรักษ์/ฟื้นฟู/ปรับปรุง/ บูรณะ/พัฒนา แหล่งท่องเที่ยว	KPI 8.1 แหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับการอนุรักษ์/ ฟื้นฟู/ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา	Data 8.1.1 จำนวนแหล่งท่องเที่ยวที่ ได้รับการอนุรักษ์/ฟื้นฟู/ ปรับปรุง/บูรณะ/พัฒนา	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 8.1.2 จำนวนครั้งในการจัด กิจกรรมในการอนุรักษ์/ ฟื้นฟู/ปรับปรุง/บูรณะ/ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

ตารางที่ 15 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
VC6 : พัฒนา ธุรกิจบริการการท่องเที่ยว						
CSF 9 พัฒนาธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้อง กับการท่องเที่ยว อาทิ ร้านอาหาร และของที่ระลึก	KPI 9.1 รายได้จากธุรกิจบริการที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวมีอัตรา การขยายตัวสูงขึ้น	Data 9.1.1 รายได้จากธุรกิจบริการที่ เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว จำแนกตามประเภทธุรกิจ และขนาด	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
CSF10 พัฒนาสินค้าของฝากและของที่ ระลึก	KPI 10.1 สินค้าของฝากและของที่ระลึก ได้รับการพัฒนามากขึ้น	Data 10.1.1 จำนวนสินค้าของฝากและ ของที่ระลึกจำแนกตาม ประเภทและรูปแบบที่ ได้รับการพัฒนา	มี	ทะเบียน	รายปี	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัด
VC7 : พัฒนา การตลาดและประชาสัมพันธ์						
CSF11 การทำการตลาดกลุ่มนักท่องเที่ยว เชิงอนุรักษ์	KPI 11.1 กิจกรรมในการส่งเสริมการตลาด	Data 11.1.1 จำนวนครั้งในการจัด กิจกรรมส่งเสริมการตลาด จำแนกตามประเภทของ กิจกรรม	มี	ทะเบียน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
CSF12 ประชาสัมพันธ์เชิงรุกผ่านสื่อ สมัยใหม่	KPI 12.1 การรับรู้แหล่งท่องเที่ยว ในจังหวัดเพิ่มขึ้น	Data 12.1.1 จำนวนครั้งในการทำ ประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อ สมัยใหม่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด
		Data 12.1.2 จำนวนครั้งที่เข้าถึงสื่อ ประชาสัมพันธ์สมัยใหม่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬา จังหวัด

3.1.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็นรวมทั้งสิ้น 30 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บจำนวน 21 รายการ และที่เหลือจำนวน 9 รายการ เป็นรายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 16 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและ จำเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC1	VC2	VC3	VC4	VC5	VC6	VC7
		(1CSF, 3KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)	(1CSF, 1KPI)	(2CSFs, 2KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บปกติ	21 (70%)	10	2	-	1	4	1	3
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	9 (30%)	-	3	4	1	-	1	-
รวม	30 (100%)	10	5	4	2	4	2	3

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเท่ากับ 0

โดยรายการที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ แสดงดังตารางที่ 17

ตารางที่ 17 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 3.1.1 จำนวนคดีการทำร้ายร่างกายนักท่องเที่ยว	ตำรวจท่องเที่ยว	สำนักงานสถิติจังหวัด ประสานการตรวจสอบข้อมูลกับตำรวจท่องเที่ยว และสำนักงานตำรวจเพื่อแยกข้อมูลคดีท่องเที่ยว และให้นำเข้ามาพิจารณาวางแผนทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลในคณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 3.1.2 จำนวนคดีทรัพย์สินนักท่องเที่ยวเสียหาย/ถูกลักทรัพย์		
Data 3.1.3 เรื่องร้องเรียนจากนักท่องเที่ยวเกี่ยวกับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน		
Data 4.1.1 จำนวนแรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยวที่ได้รับการอบรม	สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานจังหวัด	วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัดประมวลผลและนำเสนอคณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป

ตารางที่ 17 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์”
(ต่อ)

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 4.1.2 จำนวนครั้งในการจัดให้มีการฝึกอบรมแก่แรงงานวิชาชีพและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว	สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด	วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัด ประมวลผลและนำเสนอ คณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 5.1.1 จำนวนสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน	ชมรมผู้ประกอบการการท่องเที่ยว	วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัด ประมวลผลและนำเสนอ คณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 5.1.2 จำนวนสมาชิกของสมาคม/ชมรมด้านการท่องเที่ยวของชุมชน		
Data 6.1.1 คำนวณเฉลี่ยของทั้งประเทศ จำแนกตามประเภทอาชีพต่างๆ	หน่วยงานระดับท้องถิ่นของจังหวัด (อบต. อบจ. และเทศบาล)	วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัด ประมวลผลและนำเสนอ คณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 9.1.1 รายได้จากธุรกิจบริการที่เกี่ยวข้องเนื่องกับการท่องเที่ยวจำแนกตามประเภทธุรกิจ และขนาด		

3.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง

3.2.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) “ส้มโอ”

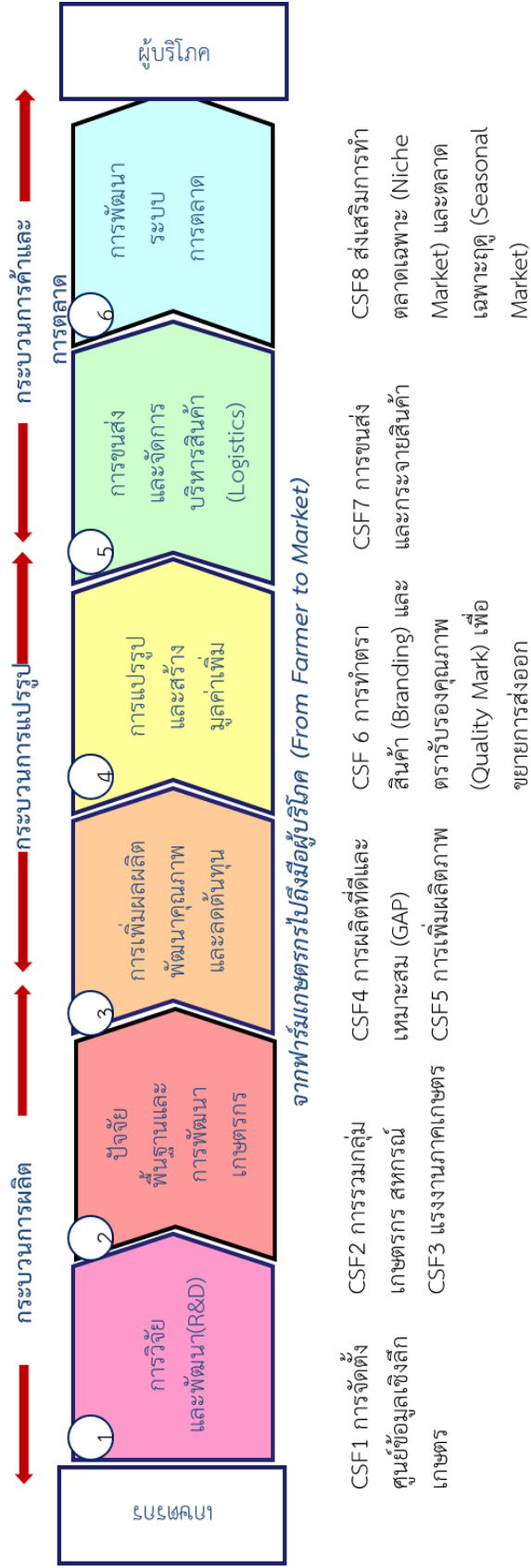
ตารางที่ 18 : ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue)
ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง	เศรษฐกิจ -> การเกษตร	ส้มโอ
สรุปเหตุผลสนับสนุน - แม้ว่าผลิตภัณฑ์ประมงจะทำรายได้ให้จังหวัดในระดับสูง แต่เกษตรกรที่ปลูกส้มโอมีจำนวนมากและกระทบกับชีวิตความเป็นอยู่ของจังหวัดในระดับกว้าง		

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2: ผลลัพธ์ที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”

3.2.2 ปัจจัยทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”

ตารางที่ 19 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส้มโอ”

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มีฐานข้อมูล	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
VC1 : การวิจัย และพัฒนา(R&D)						
CSF1 การจัดตั้งศูนย์ข้อมูลเชิงลึกเกษตร	KPI 1.1 มีศูนย์ข้อมูลเกษตรเชิงลึก	Data 1.1.1 จำนวนข้อมูลสำคัญเพื่อการตัดสินใจในการผลิตและตลาด	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 1.1.2 สภาพภูมิประเทศและสภาพภูมิอากาศ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
VC2 : ปัจจัยพื้นฐานและการพัฒนาเกษตรกร						
CSF2 การรวมกลุ่มเกษตรกร สหกรณ์ผู้ปลูกส้มโอ	KPI 2.1 จำนวนครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกส้มโอ	Data 2.1.1 จำนวนพื้นที่ที่เกษตรกรใช้ในการเพาะปลูกส้มโอ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 2.1.2 ครัวเรือนเกษตรกรที่ปลูกส้มโอ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 2.1.3 จำนวนเกษตรกรที่ปลูกส้มโอ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
CSF 3 จำนวนแรงงานภาคเกษตร	KPI 3.1 วิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง	Data 3.1.1 จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ปลูกส้มโอ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 3.1.2 จำนวนครั้งในการจัดประชุม/ประสานงาน	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด

ตารางที่ 19 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส้มโอ” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มีฐานข้อมูล	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
CSF 3 จำนวนแรงงานภาคเกษตร	KPI 3.1 วิสาหกิจชุมชนเข้มแข็ง	Data 3.1.1 จำนวนวิสาหกิจชุมชนที่ปลูกส้มโอ	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 3.1.2 จำนวนครั้งในการจัดประชุม/ประสานงาน	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
VC3 : การเพิ่มผลผลิตพัฒนาคุณภาพและลดต้นทุน						
CSF 4 การผลิตที่ดีและเหมาะสม (GAP)	KPI 4.1 การเพาะปลูกได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	Data 4.1.1 แหล่งผลิตที่เข้าเกณฑ์มาตรฐาน GAP	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 4.1.2 ปริมาณส้มโอจากแหล่งผลิตที่ได้รับมาตรฐาน GAP	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
CSF 5 การเพิ่มผลิตภาพ	KPI 5.1 ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น	Data 5.1.1 จำนวนผลผลิตต่อไร่	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
		Data 5.1.2 ผลผลิตเฉลี่ยที่เหมาะสม	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
	KPI 5.2 มูลค่าการจำหน่ายส้มโอ	Data 5.2.1 มูลค่าผลผลิตส้มโอของจังหวัด	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
	KPI 5.2 มูลค่าการจำหน่ายส้มโอ	Data 5.2.2 ราคาเฉลี่ย บาท/กก.	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด
VC4 : การแปรรูปและสร้างมูลค่าเพิ่ม						
CSF 6 การทำตราสินค้า (Branding) และตรารับรองคุณภาพ (Quality Mark) เพื่อขยายการส่งออก	KPI 6.1 แหล่งผลิตส้มโอที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และมีตราสินค้าเพิ่มขึ้น	Data 6.1.1 จำนวนแหล่งผลิตส้มโอที่ได้รับการรับรองคุณภาพ และมีตราสินค้า	มี	ทะเบียน	ทุกปี	สำนักงานเกษตรจังหวัด

ตารางที่ 19 : แผนผังรายการสถิติทางการ “ส้มโอ” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC5 : การขนส่งและจัดการบริหารสินค้า (Logistics)						
CSF7 การขนส่งและกระจายสินค้า	KPI 7.1 ประสิทธิภาพของการขนส่ง	Data 7.1.1 ปริมาณการขนส่งจำแนกตามประเภท ของการขนส่งสินค้า	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 7.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง จากจุดเริ่มต้นถึงปลายทาง	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
	KPI 7.2 ต้นทุนการขนส่งและ กระจายสินค้า	Data 7.2.1 ต้นทุนในการขนส่ง และ กระจายสินค้า	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
VC6 : การพัฒนาระบบการตลาด						
CSF8 ส่งเสริมการทำตลาดเฉพาะฤดู	KPI 8.1 อัตราการขยายตัวของตลาด เฉพาะฤดู	Data 8.1.1 ปริมาณการผลิต	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเกษตร จังหวัด
		Data 8.1.2 ปริมาณและมูลค่าการจำหน่าย	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเกษตร จังหวัด
		Data 8.1.3 จำนวนตลาดกลางหรือแหล่งค้าส่งส้ม โอในจังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเกษตร จังหวัด
		Data 8.1.4 ปริมาณการส่งออกส้มโอ	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเกษตร จังหวัด

3.2.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง คือ “ส้มโอ” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็นรวมทั้งสิ้น 21 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บจำนวน 18 รายการ และที่เหลือจำนวน 3 รายการ เป็นรายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 20 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC1 (1CSF, 1KPI)	VC2 (2CSFs, 2KPIs)	VC3 (2CSFs, 3KPIs)	VC4 (1CSF, 1KPI)	VC5 (1CSF, 2KPIs)	VC6 (1CSF, 1KPI)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บปกติ	18 (85.71%)	2	5	6	1	-	4
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	3 (14.29%)	-	-	-	-	3	-
รวม	21 (100%)	2	5	6	1	3	4

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเท่ากับ 0

โดยรายการที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ แสดงดังตารางที่ 21

ตารางที่ 21 : รายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บของผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ “ส้มโอ”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 7.1.1 ปริมาณการขนส่งจำแนกตามประเภทของการขนส่งสินค้า	สำนักงานสถิติจังหวัดประสานความร่วมมือกับสำนักงานขนส่งจังหวัดและนำเข้าพิจารณาในคณะทำงานฯ	คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดมอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบข้อมูลให้วางแผนเตรียมการจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัดประมวลผลและนำเสนอคณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 7.1.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่งจากจุดเริ่มต้นถึงปลายทาง		
Data 7.2.1 ต้นทุนในการขนส่ง และกระจายสินค้า		

3.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

3.3.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

ตารางที่ 22 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue)
สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง	สังคม -> คุณภาพชีวิต	การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต
สรุปเหตุผลสนับสนุน - ด้วยพื้นที่สีเขียวทางการเกษตร และวิถีชีวิตชุมชน อีกทั้งมีปราชญ์ชาวบ้านที่ให้ความสำคัญกับการยังชีพทางการเกษตรแบบพอเพียง		

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3: ประเด็นปัญหาสำคัญ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

3.3.2 ผังสถิติทางการประเด็นปัญหาสำคัญ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มีฐานข้อมูล	วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล	ความถี่ของข้อมูล	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ
VC1 : ส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัว						
CSF1 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างความอบอุ่นในครอบครัว	KPI 1.1 กิจกรรมสร้างความอบอุ่นในครอบครัวเพิ่มขึ้น	Data 1.1.1 จำนวนกิจกรรมสร้างความอบอุ่นในครอบครัว จำแนกตามลักษณะ/ประเภทกิจกรรม เช่น การอบรมให้ความรู้ การจัดงาน ฯลฯ	มี	รายงาน	6 เดือน/ครั้ง	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด
CSF2 ลดปัญหายาเสพติดในพื้นที่	KPI 2.1 คดียาเสพติดลดลง	Data 2.1.1 จำนวนคดียาเสพติด	มี	รายงาน	รายเดือน	ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดสมุทรสงคราม
		Data 2.1.2 จำนวนผู้เสพยาเสพติด	มี	รายงาน	รายเดือน	ศูนย์อำนวยการพลังแผ่นดินเอาชนะยาเสพติดจังหวัดสมุทรสงคราม
VC2 : ยกระดับคุณภาพการศึกษา						
CSF3 ส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงโอกาสทางการศึกษา	KPI 3.1 เด็กและเยาวชนมีโอกาสเข้าถึงสถาบันการศึกษาอย่างทั่วถึง	Data 3.1.1 จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าเรียนในระบบการศึกษาจำแนกตามระดับการศึกษา เช่น ระดับอนุบาล ประถม มัธยม อาชีวศึกษา และอุดมศึกษา	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
		Data 3.1.2 จำนวนสถาบันการศึกษาจำแนก ตามระดับการศึกษา Data 3.1.3 จำนวนกิจกรรมในการให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่ ระบบการศึกษา	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
		Data 3.1.3 จำนวนกิจกรรมในการให้ความรู้ เพื่อส่งเสริมให้เด็กและเยาวชนเข้าสู่ ระบบการศึกษา	มี	รายงาน	4 เดือน/ครั้ง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
CSF4 พัฒนาคุณภาพการศึกษาทุกระดับใน พื้นที่	KPI 4.1 ร้อยละนักเรียนต่อประชากรวัย เรียน	Data 4.1.1 จำนวนประชากรวัยเรียน จำแนก ตามอายุเข้าเรียนตามเกณฑ์	มี	รายงาน	6 เดือน/ครั้ง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
		Data 4.1.2 จำนวนผู้เรียนในระบบ จำแนกตาม ชั้นปี เพศ	มี	รายงาน	6 เดือน/ครั้ง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
	KPI 4.2 ร้อยละนักเรียนที่สำเร็จ การศึกษา	Data 4.2.1 จำนวนนักเรียนจำแนกตามระดับ การศึกษา และตามพื้นที่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
		Data 4.2.2 จำนวนนักเรียนที่สำเร็จการศึกษา จำแนกตามระดับการศึกษา และ ตามพื้นที่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
	KPI 4.3 สัดส่วนนักเรียนต่อครู	Data 4.3.1 จำนวนครูจำแนกตามวุฒิการศึกษา ของครู (เช่น ป.ตรี ป.โท ป.เอก)	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
		Data 4.3.2 จำนวนครูจำแนกตามระดับ การศึกษาของนักเรียน (เช่น ครู ประถม ครูมัธยมต้น ครูมัธยมปลาย)	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด
CSF5 สร้างโอกาส/แนวทางในการเข้าสู่ การศึกษาในระดับสูง/ช่องทางอาชีพ สำหรับเยาวชนที่จะจบการศึกษา	KPI 5.1 การจัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็ก และเยาวชนที่จะจบการศึกษา ได้มีโอกาสเข้าสู่การศึกษา ระดับสูง/ช่องทางอาชีพ	Data 5.1.1 จำนวนกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กและ เยาวชนที่จะจบการศึกษาได้มี โอกาสเข้าสู่การศึกษาระดับสูง/ ช่องทางอาชีพ จำแนกตามประเภท กิจกรรม เช่น กิจกรรม ประชาสัมพันธ์ กิจกรรมการจัด อบรมให้ความรู้ เป็นต้น	มี	รายงาน	4 เดือน/ครั้ง	สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัด

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC3 : ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชน/ชุมชน						
CSF6 ส่งเสริมกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา	KPI 6.1 การจัดกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา	Data 6.1.1 จำนวนกิจกรรมเสริมการเรียนรู้ เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด
		Data 6.1.2 จำนวนประชาชนที่เข้าร่วมกิจกรรม เสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมตาม หลักสูตรการศึกษา	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด กศน.
CSF7 ส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและ เยาวชน	KPI 7.1 การจัดกิจกรรมสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็ก และเยาวชน	Data 7.1.1 จำนวนกิจกรรมสร้างเสริม ประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและ เยาวชน	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด
		Data 7.1.2 จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วม กิจกรรม	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด
CSF8 สร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่าง สร้างสรรค์	KPI 8.1 จัดกิจกรรมสร้างเสริมการมี ส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกัน อย่างสร้างสรรค์	Data 8.1.1 จำนวนกิจกรรมสร้างเสริมการมี ส่วนร่วมของเด็กและเยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่าง สร้างสรรค์	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด
		Data 8.1.2 จำนวนเด็กและเยาวชนที่เข้าร่วม กิจกรรม	มี	กิจกรรม	รายเดือน	สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบ จังหวัด

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC4 : ส่งเสริมการพัฒนาสุขภาวะของประชาชนทุกกลุ่มอายุ						
CSF9 การป้องกันมิให้ประชาชนป่วยเป็นโรค พื้นฐานทั่วไป	KPI 9.1 ร้อยละของประชากรป่วยเป็น โรคพื้นฐานทั่วไปลดลง	Data 9.1.1 จำนวนประชากรที่ป่วยเป็นโรคเฝ้า ระวังทางระบาดวิทยา (40 โรค)	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
CSF10 การดูแลสุขภาพและป้องกันโรค สำหรับผู้สูงอายุ	KPI 10.1 ร้อยละของผู้ป่วยสูงวัยลดลง	Data 10.1.1 จำนวนผู้ป่วย จำแนกตามกลุ่ม สาเหตุ 21 กลุ่มโรคมาตรฐาน	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
		Data 10.1.2 ค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลของ ผู้ป่วยนอกและใน(เฉพาะ โรงพยาบาล)	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
CSF11 ดูแลผู้ป่วยให้สามารถเข้าถึงซึ่งบริการ สุขภาพได้สะดวก รวดเร็ว	KPI 11.1 ผู้ป่วยเข้าถึงบริการสุขภาพได้ อย่างทั่วถึง	Data 11.1.1 จำนวนสถานพยาบาล จำแนกตาม ขนาด และพื้นที่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
		Data 11.1.2 จำนวนแพทย์ พยาบาล และ บุคลากรทางการแพทย์ ต่อจำนวน ผู้ป่วย จำแนกตามสถานพยาบาล	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด
		Data 11.1.3 จำนวนสถานพยาบาลต่อจำนวน ประชากรจำแนกตามพื้นที่	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงาน สาธารณสุขจังหวัด

ตารางที่ 23 : แผนผังรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC5 : ส่งเสริมพัฒนาอาชีพ/การมีงานทำ/รายได้						
CSF12 ให้ความรู้ ทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริม เพื่อสร้างรายได้	KPI 12.1 ชุมชนได้รับความรู้และพัฒนา ทักษะในการสร้างรายได้และมี อาชีพเสริม	Data 12.1.1 จำนวนกิจกรรมการสร้างความรู้ ทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริม	มี	รายงาน	รายปี	ศูนย์พัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัด
		Data 12.1.2 จำนวนประชากรในชุมชนที่ได้ เข้าร่วมกิจกรรมสร้างความรู้ ทักษะ	มี	รายงาน	รายปี	ศูนย์พัฒนาฝีมือ แรงงานจังหวัด
CSF13 สร้างอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชน	KPI 13.1 ประชากรในชุมชนมีอาชีพตาม วิถีชีวิตของชุมชน	Data 13.1.1 จำนวนประชากรในชุมชนที่มี อาชีพเสริม	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

3.3.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของประเด็นปัญหาสำคัญ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง คือ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น รวมทั้งสิ้น 28 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติ จำนวน 27 รายการ และที่เหลือจำนวน 1 รายการ เป็นรายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 24 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC1	VC2	VC3	VC4	VC5
		(2CSFs, 2KPIs)	(3CSFs, 5KPIs)	(3CSFs, 3KPIs)	(3CSFs, 3KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บปกติ	27 (96.43%)	3	10	6	6	2
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	1 (3.57%)	-	-	-	-	1
รวม	28 (100%)	3	10	6	6	3

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเท่ากับ 0

โดยรายการที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ แสดงดังตารางที่ 25

ตารางที่ 25 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 13.1.1 จำนวนประชากรในชุมชนที่มีอาชีพเสริม	สำนักงานสถิติจังหวัดประสานความร่วมมือกับสำนักงานจังหวัด แรงงานจังหวัด และสำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดเพื่อตรวจสอบข้อมูล	คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด มอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ข้อมูลให้วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัดประมวลผลและนำเสนอ คณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป

3.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม

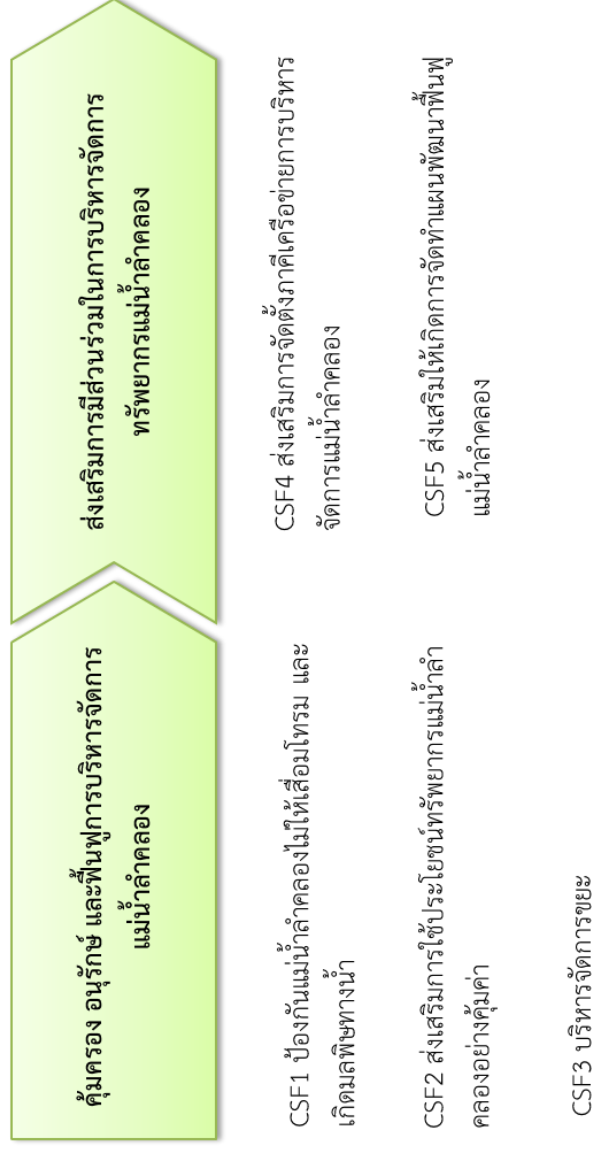
3.4.1 ห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ของประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

ตารางที่ 26 : ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) ของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

ประเด็นยุทธศาสตร์	สถิติทางการด้านเศรษฐกิจ/สังคม/สิ่งแวดล้อม	ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion)/ ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue)
สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม	ทรัพยากรธรรมชาติ -> แม่น้ำ	อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง
สรุปเหตุผลสนับสนุน		
- ทรัพยากรที่สำคัญที่สุดของจังหวัด คือ แม่น้ำลำคลอง		

หมายเหตุ : ข้อมูลประเด็นยุทธศาสตร์ตามแผนพัฒนาจังหวัดระยะ 4 ปี พ.ศ. 2558 - 2561 (จัดทำ พ.ศ. 2556)

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : ประเด็นปัญหาสำคัญ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

3.4.2 ผังสถิติทางการประเด็นปัญหาสำคัญ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

ตารางที่ 27 : แผนผังรายการสถิติทางการ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี ฐานข้อมูล	วิธีการเก็บ รวบรวม ข้อมูล	ความถี่ของ ข้อมูล	หน่วยงาน ผู้รับผิดชอบ
VC1 : คุ้มครอง อนุรักษ์ และฟื้นฟูการบริหารจัดการแม่น้ำลำคลอง						
CSF 1 ป้องกันแม่น้ำลำคลองไม่ให้เสื่อมโทรม และเกิดมลพิษทางน้ำ	KPI 1.1 แม่น้ำลำคลองผ่านเกณฑ์มาตรฐาน	Data 1.1.1 ค่าชี้วัดมาตรฐานต่างๆของแม่น้ำลำคลอง	มี	รายงาน ตรวจวัด คุณภาพน้ำ	3 เดือน	สำนักงานทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด
CSF 2 ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากร แม่น้ำลำคลองอย่างคุ้มค่า	KPI 2.1 กิจกรรมทางธุรกิจจากการใช้ ทรัพยากรในแม่น้ำลำคลอง	Data 2.1.1 การจัดกิจกรรมในการใช้ประโยชน์ฯ เช่น ตลาดน้ำอัมพวา	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 2.1.2 มูลค่า/รายได้จากกิจกรรมทาง เศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้ ประโยชน์ฯ	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
CSF 3 บริหารจัดการขยะ	KPI 3.1 ปริมาณขยะลดลง	Data 3.1.1 ปริมาณขยะจำแนกตามพื้นที่	มี	สำรวจ	รายปี	สำนักงานทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด
VC2 : ส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรแม่น้ำลำคลอง						
CSF 4 ส่งเสริมการจัดตั้งภาคีเครือข่ายการ บริหารจัดการแม่น้ำลำคลอง	KPI 4.1 กลุ่มภาคีเครือข่าย	Data 4.1.1 จำนวนกลุ่มภาคีเครือข่าย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
		Data 4.1.2 จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มภาคี เครือข่าย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี

ตารางที่ 27 : แผนผังรายการสถิติทางการ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง” (ต่อ)

ห่วงโซ่คุณค่า (VC) และ	ตัวชี้วัด	ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น	มี/ไม่มี	วิธีการเก็บ	ความถี่ของ	หน่วยงาน
------------------------	-----------	-------------------------	----------	-------------	------------	----------

ปัจจัยแห่งความสำเร็จ (CSF)			ฐานข้อมูล	รวบรวมข้อมูล	ข้อมูล	ผู้รับผิดชอบ
		Data 4.1.3 จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมส่งเสริม การพัฒนาในแต่ละกลุ่มภาคี เครือข่าย	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี	ไม่มี
CSF 5 ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนพัฒนา ฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง โดยมี คณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น	KPI 5.1 มีแผน/กิจกรรมพัฒนาฟื้นฟู แม่น้ำลำคลอง	Data 5.1.1 จำนวนชุดของคณะกรรมการ/ อนุกรรมการ/คณะทำงานในการจัดทำ แผนฟื้นฟูฯทั้งระดับท้องถิ่น และ จังหวัด	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด
		Data 5.1.2 จำนวนครั้งในการจัดทำประชุมเพื่อทำ แผนพัฒนาฟื้นฟูฯของคณะฯแต่ละชุด	มี	รายงาน	รายปี	สำนักงานทรัพยากร ธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมจังหวัด

3.4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data Gap Analysis) ของประเด็นปัญหาสำคัญ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

สำหรับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม คือ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง” มีรายการสถิติทางการที่สำคัญ จำเป็น รวมทั้งสิ้น 9 รายการ โดยในปัจจุบันมีการจัดเก็บเป็นปกติ จำนวน 4 รายการ และที่เหลือนับจำนวน 5 รายการ เป็นรายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ ซึ่งสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 28 : สรุปสถานะรายการสถิติทางการ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

รายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น)	จำนวนข้อมูล (รายการ (%))	VC1	VC2
		(3CSFs, 3KPIs)	(2CSFs, 2KPIs)
1. รายการสถิติที่มีการจัดเก็บปกติ	4 (44.44%)	2	2
2. รายการสถิติที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ	-	-	-
3. รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บ	5 (55.56%)	2	3
รวม	9 (100%)	4	5

หมายเหตุ : (-) หมายถึง ไม่มีข้อมูลหรือข้อมูลมีค่าเท่ากับ 0

โดยรายการที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ แสดงดังตารางที่ 29

ตารางที่ 29 : รายการสถิติที่ยังไม่มีการจัดเก็บของประเด็นปัญหาสำคัญ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง”

ข้อมูลสำคัญ	หน่วยงานผู้รับผิดชอบ	แนวทางพัฒนา
Data 2.1.1 การจัดกิจกรรมในการใช้ประโยชน์ฯ เช่น ตลาดน้ำอัมพวา	สำนักงานสถิติจังหวัดประสานกับสำนักงานจังหวัด องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด มอบหมายหน่วยงานผู้รับผิดชอบ ข้อมูลให้วางแผนเตรียมการและจัดระบบการจัดเก็บข้อมูลตามความพร้อมเพื่อจัดส่งให้สถิติจังหวัดประมวลผลและนำเสนอ คณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติจังหวัดต่อไป
Data 2.1.2 มูลค่า/รายได้จากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์ฯ		
Data 4.1.1 จำนวนกลุ่มภาคีเครือข่าย		
Data 4.1.2 จำนวนสมาชิกในแต่ละกลุ่มภาคีเครือข่าย		
Data 4.1.3 จำนวนครั้งในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการพัฒนาในแต่ละกลุ่มภาคีเครือข่าย		

บทที่ 4

บทสรุป ข้อเสนอแนะการพัฒนาสถิติ

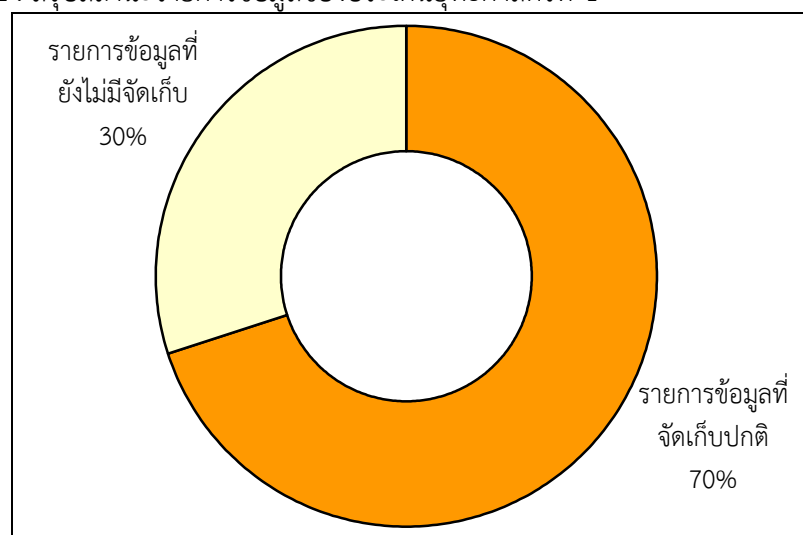
4.1 สรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดในปัจจุบัน

จากการตรวจสอบสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการที่ได้นำเสนอในบทที่ 3 สามารถสรุปสถานภาพรายการสถิติทางการตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด แยกเป็นกลุ่มรายการข้อมูลปกติ รายการข้อมูลที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ และรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ โดยมีรายละเอียดสรุปในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ ดังนี้

4.1.1 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีวัฒนธรรมและสิ่งแวดล้อม ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 30 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 21 รายการ คิดเป็นร้อยละ 70
- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ
- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 9 รายการ คิดเป็นร้อยละ 30

แผนภาพที่ 2 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1

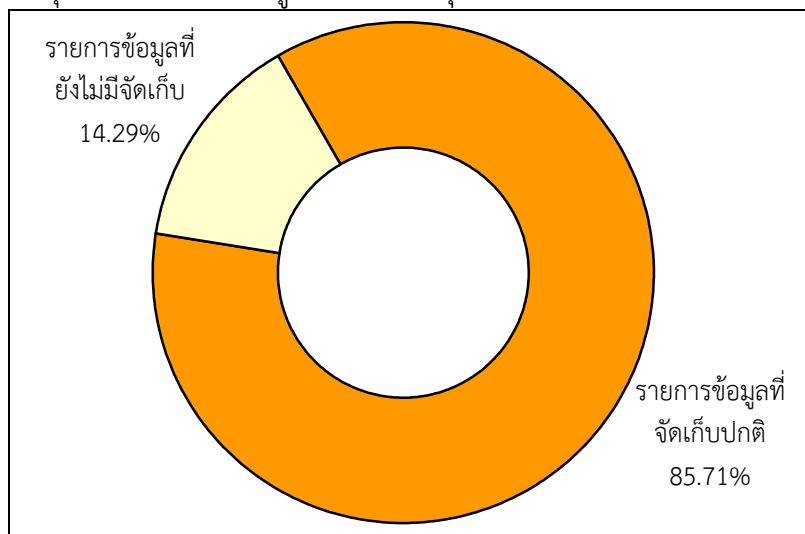
4.1.2 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 : ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง ผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) คือ “ส้มโอ” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 21 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 18 รายการ คิดเป็นร้อยละ 85.71

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 3 รายการ คิดเป็นร้อยละ 14.29

แผนภาพที่ 3 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2

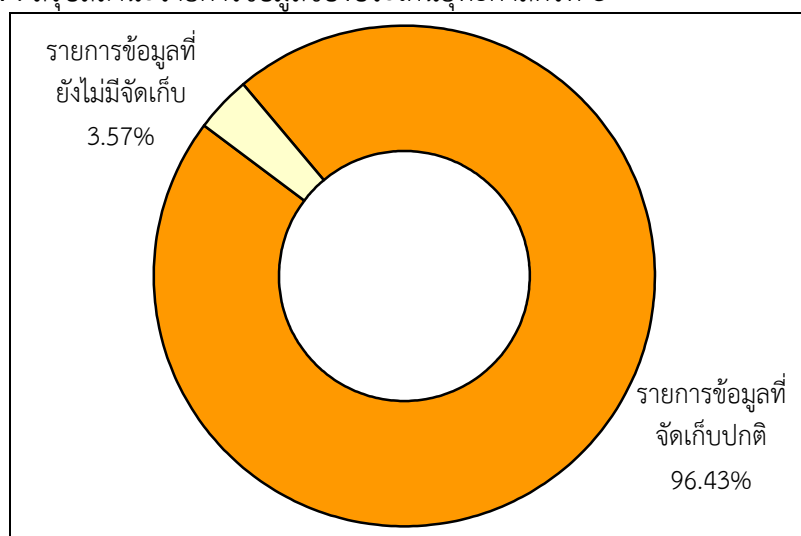
4.1.3 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 : สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน
และสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง ประเด็นปัญหาสำคัญ
(Critical Issue : CI) คือ “การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด
28 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 27 รายการ คิดเป็นร้อยละ 96.43

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 1 รายการ คิดเป็นร้อยละ 3.57

แผนภาพที่ 4 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3

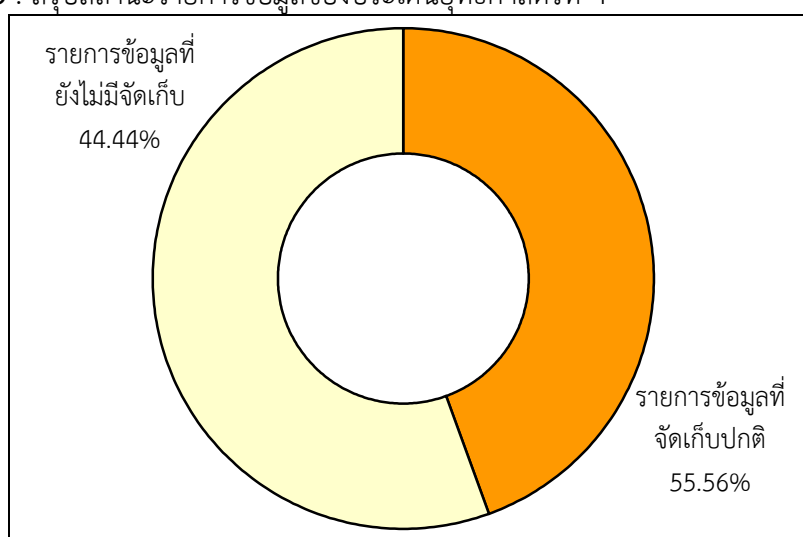
4.1.4 ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 : สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม ประเด็นปัญหาสำคัญ (Critical Issue : CI) คือ “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง” มีรายการสถิติทางการทั้งหมด 9 รายการ ซึ่งแบ่งสถานะรายการข้อมูลตามแผนผังรายการสถิติทางการ ได้ดังนี้

- รายการสถิติทางการที่มีการจัดเก็บข้อมูลเป็นปกติ 4 รายการ คิดเป็นร้อยละ 44.44

- ไม่มีรายการสถิติทางการที่ต้องพัฒนาการจัดเก็บ

- รายการสถิติทางการที่ยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูล 5 รายการ คิดเป็นร้อยละ 55.56

แผนภาพที่ 5 : สรุปสถานะรายการข้อมูลของประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4

4.2 ข้อเสนอแนะการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและแผนปฏิบัติการพัฒนาในอนาคต

คณะกรรมการสถิติจังหวัดขอเสนอแนวทางการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลด้านเศรษฐกิจและสังคมตามประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาให้จังหวัดเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ที่สอดคล้องกับวิถีดนตรีและสิ่งแวดล้อม “การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์” ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันสินค้าเกษตรและประมง “ส้มโอ” ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนและสังคมให้มีความเข้มแข็งและดำรงชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง “ทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต” และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างเสริมประสิทธิภาพในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม “อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง” ของจังหวัดสมุทรสงคราม ดังนี้

กลไก/การบริหารจัดการ

- จังหวัดควรให้ความสำคัญกับการจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นตามประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัดโดยใช้กลไกการดำเนินการของคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดในการกำกับติดตามการจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นดังกล่าว และควรกำหนดให้มีการประชุมคณะกรรมการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง อย่างน้อยสองเดือนต่อครั้ง พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการจัดตั้งคณะทำงาน/ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องตามประเด็นยุทธศาสตร์ของจังหวัด เพื่อร่วมกันในการจัดทำชุดข้อมูลสถิติและสารสนเทศที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัดในด้านต่างๆ ที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจในเรื่องที่เป็นนโยบาย/ยุทธศาสตร์ของจังหวัดต่อไป โดยสถิติจังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดต้องประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้เกิดความช่วยเหลือและสนับสนุนข้อมูลซึ่งกันและกันในทุกประเด็นยุทธศาสตร์
- การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น เป็นเรื่องที่ทุกหน่วยงานในจังหวัดที่เป็นคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดจะต้องรับผิดชอบร่วมกันในการจัดเก็บข้อมูล การดำเนินการจึงต้องอาศัยการประสานงานและการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานในจังหวัดอย่างเป็นระบบ และสอดคล้องกัน ทั้งนี้เพื่อให้การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัดเป็นไปอย่างครบถ้วน ถูกต้อง สมบูรณ์
- การจัดทำชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น ควรได้รับการสนับสนุนทั้งในด้านบุคลากรและงบประมาณ ในการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง ครบถ้วนและเป็นปัจจุบันสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

การพัฒนาการการจัดทำข้อมูลสถิติทางการ

ในการจัดทำข้อมูลสถิติทางการด้านเศรษฐกิจ และสังคม มี 2 ผลิตภัณฑ์ศักยภาพและ 2 ประเด็นปัญหาสำคัญของจังหวัด คือ

- 1) การท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 30 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บเนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ จำนวน 9 รายการ คิดเป็นร้อยละ 30
- 2) ส้มโอ พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 21 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ จำนวน 3 รายการ คิดเป็นร้อยละ 14.29

3) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และคุณภาพชีวิต พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 28 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ จำนวน 1 รายการ คิดเป็นร้อยละ 3.57

4) อนุรักษ์แม่น้ำลำคลอง พบว่ามีรายการสถิติทางการ (ข้อมูลที่สำคัญและจำเป็น) รวมทั้งสิ้น 9 รายการ โดยมีสถานะการจัดเก็บข้อมูลเป็นรายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เนื่องจากการริเริ่มภารกิจใหม่ ต้องมีการมอบหมายผู้รับผิดชอบและพัฒนาระบบการจัดเก็บ จำนวน 5 รายการ คิดเป็นร้อยละ 55.56

- ข้อมูลที่ขาดหายไป (Data gap) ในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์ดังกล่าวข้างต้น เป็นรายการข้อมูลที่มีหน่วยงานรับผิดชอบแต่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล และจัดเก็บไม่ครบถ้วนสมบูรณ์ ซึ่งส่วนหนึ่งน่าจะเกิดจากการขาดการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในการจัดเก็บข้อมูลทำให้ไม่เห็นความสำคัญและจำเป็นของข้อมูลดังกล่าว

แนวทางการพัฒนา

1. รายการข้อมูลที่มีหน่วยงานรับผิดชอบแต่ไม่มีการจัดเก็บข้อมูล ควรมีการบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ดังนี้

1.1 ใช้กลไกคณะทำงานในแต่ละประเด็นยุทธศาสตร์/คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ร่วมพิจารณาว่ารายการข้อมูลที่ยังไม่มีการจัดเก็บ เป็นข้อมูลที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับจังหวัดในการที่จะนำมาใช้ในพัฒนาศักยภาพของจังหวัดหรือไม่ โดยอาจจะยังคงรายการข้อมูลเหล่านี้ไว้และผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการในเรื่องนี้อย่างเป็นรูปธรรม เช่น กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลในแต่ละด้าน ประสานการจัดเก็บข้อมูลและทำความเข้าใจกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง กำหนดกิจกรรมที่จะดำเนินการร่วมกันให้ชัดเจนเพื่อสร้างเครือข่ายและการยอมรับ ฯลฯ หรือตัดรายการข้อมูลเหล่านี้ออกไปบางรายการเพราะเห็นว่าไม่ได้เป็นข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัด

1.2 สำนักงานสถิติจังหวัดในฐานะเลขานุการคณะกรรมการสถิติระดับจังหวัด ควรมีการประสานงานการจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับหน่วยงานต่างๆ ในจังหวัดอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง เพื่อให้ทราบถึงความก้าวหน้าในการดำเนินการหรือปัญหาในการจัดเก็บข้อมูลของจังหวัด เพื่อที่จะได้นำมาพิจารณาดำเนินการ/หรือนำเสนอต่อคณะทำงาน/คณะกรรมการสถิติระดับจังหวัดต่อไป

2. การพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลในภาพรวม

2.1 มีการบริหารจัดการการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ โดยใช้หลักการการมีส่วนร่วมเพื่อบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและเอกชน โดยอาจใช้รูปแบบการจัดตั้งคณะทำงานของจังหวัดขึ้นมาเพื่อรับผิดชอบการดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูลอย่างเป็นระบบ ได้แก่ การกำหนดหน่วยงานผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลต่างๆ ให้ชัดเจน การบริหารจัดการการรับส่งเชื่อมโยงข้อมูลกันระหว่างหน่วยงานผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล/หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การกำกับติดตามให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและสม่ำเสมอ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้อง สมบูรณ์ ทันเวลา สำหรับใช้ในการตัดสินใจ/กำหนดทิศทางของจังหวัด

2.2 กำหนดกรอบในการจัดเก็บข้อมูลให้ชัดเจน โดยระบุผู้รับผิดชอบในการจัดเก็บและรายงานข้อมูลในแต่ละด้าน กำหนดให้มีการเผยแพร่ข้อมูลให้หน่วยงานในจังหวัดได้รับทราบเพื่อประโยชน์ที่จะได้มีการนำข้อมูลมาใช้ประกอบการวางแผนและการตัดสินใจในระดับ และป้องกันการจัดเก็บข้อมูลซ้ำซ้อนกัน

2.3 พัฒนาศักยภาพการจัดเก็บข้อมูลของหน่วยงานต่างๆ ให้มีความถูกต้องตามหลักวิชาการ ให้มีความสมบูรณ์ ทันสมัย พร้อมใช้งานได้ตลอดเวลา โดยให้มีการจัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล การกำหนดคำนิยาม/คำอธิบายไว้ชัดเจน เพื่อให้หน่วยงานได้ยึดเป็นแนวทางการดำเนินการ

2.4 ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับความสำคัญของการจัดเก็บข้อมูล และการใช้ประโยชน์จากข้อมูลให้เจ้าหน้าที่ในหน่วยงานได้รับทราบ/สร้างการยอมรับ

2.5 ดำเนินการอบรมเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล ให้มีความรู้/ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บ การประมวลผลข้อมูล และการใช้ข้อมูล ซึ่งการดำเนินการในเรื่องนี้ต้องทำอย่างจริงจังและต่อเนื่อง และควรมีการประเมินผล/ติดตามการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ด้วย

การพัฒนาคุณภาพของข้อมูล และการประสานข้อมูลมหภาค

1. การพัฒนาคุณภาพข้อมูลของจังหวัดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญ เพราะจังหวัดจะนำข้อมูลที่ได้จัดทำขึ้นมาใช้ในการตัดสินใจวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดอย่างเป็นองค์รวม ข้อมูลที่ดีต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ข้อมูลมีความครบถ้วน/สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และ เป็นข้อมูลที่ถูกต้องตามเวลา ซึ่งการวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดนั้น ข้อมูลของจังหวัดที่จะนำมาใช้ในการตัดสินใจ/วางยุทธศาสตร์จึงควรประกอบด้วย ข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และระดับมหภาคที่เกี่ยวข้อง

2. การวางยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัดที่จะพัฒนาศักยภาพของจังหวัดนั้น ข้อมูลของจังหวัดควรที่จะต้องมีความหลากหลายเป็นข้อมูลทั้งในระดับพื้นที่และระดับมหภาคที่เกี่ยวข้อง แต่การดำเนินการจัดทำข้อมูลสถิติทางการในครั้งนี้ เป็นการจัดทำข้อมูลในระดับพื้นที่ เพื่อให้จังหวัดได้รับทราบศักยภาพของตนเองก่อน ในระยะต่อไปจังหวัดอาจใช้กลไกการดำเนินการใน 2 ลักษณะคือ ให้คณะทำงาน จัดทำข้อมูลในระดับมหภาค โดยประสานกับหน่วยงานหลักที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำมาพิจารณาเชื่อมโยงกับข้อมูลในระดับพื้นที่ กำหนดเป็นชุดข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นของจังหวัด ซึ่งต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดเก็บข้อมูลในระดับมหภาคและดำเนินการประสานการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่อไป

ตารางที่ 30 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558											
			เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12
การจัดทำนิยาม คู่มือและระบบการดำเนินการในการจัดเก็บข้อมูล	คณะทำงานสถิติจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดทำคู่มือการจัดเก็บข้อมูล - กำหนดคำนิยามคำอธิบายให้ชัดเจน - กำหนดผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลสำหรับรายการข้อมูลตามตัวชี้วัดต่างๆ ให้ชัดเจน - จัดระบบและวิธีการรับส่งเชื่อมโยงกับผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูล - จัดทำระบบการกำกับติดตามให้มีการจัดเก็บข้อมูลให้ครบถ้วนและมีความถี่สม่ำเสมอ 												
การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาคณะทำงานและบุคลากรในการดำเนินการชุดข้อมูล	สำนักงานสถิติจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดอบรม/ประชุมชี้แจงทำความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดเก็บการประมวลผลข้อมูลและการใช้ข้อมูล 												

ตารางที่ 30 : แผนปฏิบัติการพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลสถิติทางการ ระยะสั้นภายในปีแรก (ต่อ)

กิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ	รายละเอียด	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2558											
			เดือนที่ 1	เดือนที่ 2	เดือนที่ 3	เดือนที่ 4	เดือนที่ 5	เดือนที่ 6	เดือนที่ 7	เดือนที่ 8	เดือนที่ 9	เดือนที่ 10	เดือนที่ 11	เดือนที่ 12
การเสริมสร้างศักยภาพในการจัดทำยุทธศาสตร์แผนงานฯ โดยใช้ชุดข้อมูลที่มีคุณภาพสะท้อนศักยภาพที่แท้จริงของจังหวัด	สำนักงานจังหวัด	<ul style="list-style-type: none"> - จัดประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop) ระหว่างหัวหน้าหน่วยงานและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในแต่ละหน่วยงานของจังหวัด - สร้างความเข้าใจและให้เห็นถึงความสำคัญในการนำข้อมูลมาใช้เพื่อวิเคราะห์และจัดทำยุทธศาสตร์และแผนงานฯ - นำเสนอชุดข้อมูลในภาพรวมให้ผู้เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจทำแผนประจำปี 												

บรรณานุกรม

กลุ่มงานยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด, สำนักงานจังหวัดสมุทรสงคราม. (2556). แผนพัฒนาจังหวัดสมุทรสงคราม พ.ศ. 2558 – 2561.

ดร.สุรัชย์ ศรีสารคาม ผู้ว่าราชการจังหวัดนครนายก เอกสารประกอบการบรรยาย “จังหวัดอัจฉริยะต้นแบบ” การพัฒนาจังหวัดนครนายก เพื่อรองรับประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) และเติบโตอย่างยั่งยืน” (พฤศจิกายน 2555)

นิตยสาร eLEADER. ประจำเดือน NOVEMBER 2012. ขับเคลื่อน Smart Province วางเป้าก้าวสู่โครงการระดับชาติ, (หน้า 50-51)

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2555). แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559). กรุงเทพมหานคร : สำนักนายกรัฐมนตรี.

สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2553). แผนแม่บทระบบสถิติประเทศไทย พ.ศ. 2554 – 2558. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานสถิติแห่งชาติ.

ภาคผนวก ก

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)

การดำเนินงานโครงการคณะที่ปรึกษาได้จัดทำห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) จากการทบทวนประเด็นยุทธศาสตร์จังหวัด/กลุ่มจังหวัดทั้งหมด โดยแบ่งห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ออกเป็น 3 ด้าน ที่สอดคล้องกับรายการสถิติ 3 ด้าน คือด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งดำเนินการทบทวนรายการสถิติทางการจากสำนักงานสถิติแห่งชาติทั้ง 21 สาขา เพื่อนำมากำหนดรายการสถิติทางการที่เกี่ยวข้อง (Data Mapping) ลงในแต่ละข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปรูปแบบทั้ง 14 รูปแบบ หลังจากนั้นได้ดำเนินการศึกษาวิเคราะห์จัดทำห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ตามประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด โดยการประชุมหารือหรือพร้อมการจัดทำแผนผังสถิติทางการที่แปลงรายการข้อมูลสำคัญและจำเป็นอย่างจากการวิเคราะห์ห่วงโซ่มูลค่าประเด็นยุทธศาสตร์และคัดเลือกรายการที่เป็นปัจจัยสู่ความสำเร็จ(Critical Success Factor : CSF) จึงจะมาจัดทำตารางแผนผังสถิติทางการตัวอย่างระดับจังหวัด โดยห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) มีดังนี้

ตารางที่ 1 : รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC)

เศรษฐกิจ	สังคม	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
1. เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) 2. เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์ 3. เกษตร - อุตสาหกรรม การประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ 4. อุตสาหกรรมการผลิต 5. การค้า การส่งออก และ การลงทุน 6. การบริการและการ ท่องเที่ยว	7. การจัดการโครงสร้าง พื้นฐานเมืองน่าอยู่ 8. การพัฒนาสุขภาวะ 9. การสร้างสังคมแห่งการ เรียนรู้ 10. การพัฒนาคุณภาพชีวิตและ ครอบครัว 11. การสร้างความมั่นคง ชายแดน	12. การอนุรักษ์และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) 13. การบริหารจัดการน้ำ 14. การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อม ที่ดี

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านเศรษฐกิจ

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านเศรษฐกิจ

การวิเคราะห์ประเด็นด้านเศรษฐกิจครั้งนี้ ดำเนินการทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับประเด็นด้านเศรษฐกิจที่ได้ตั้งไว้ ดังนี้

1) ด้านการเกษตรกรรม : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเกษตรเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา) จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

- ยุทธศาสตร์ข้าวไทย ของกรมการข้าว

2) ด้านการปศุสัตว์ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 ของคณะกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

3) ด้านการประมง และการเลี้ยงสัตว์น้ำ : ดำเนินการทบทวนเกี่ยวกับการประมง และการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

- แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ของคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ

- แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ของกรมประมง

- ยุทธศาสตร์การพัฒนารูขี้น้ำและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

4) ด้านอุตสาหกรรมการผลิต : ดำเนินการทบทวนด้านอุตสาหกรรมการผลิต จากแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 ของสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม

5) ด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน : ดำเนินการทบทวนด้านการค้า การส่งออก และการลงทุน จากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 ของสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

- แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

6) ด้านการบริการและการท่องเที่ยว : ดำเนินการทบทวนด้านการบริการและการท่องเที่ยวจากแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ดังนี้

- แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 ของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

- ยุทธศาสตร์พัฒนารัฐกิจท่องเที่ยว ของสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย

ทั้งนี้ผลการวิเคราะห์ทบทวนนโยบาย ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจตามแผนงานหรือแผนยุทธศาสตร์ของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าด้านเศรษฐกิจทั้ง 6 รูปแบบมีรายละเอียดดังนี้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 1 (Generic Value Chain : GVC 1) เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการเพาะปลูกพืชเศรษฐกิจนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านเกษตรกรรมที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาเกษตรกรรมที่แสดงถึงกิจกรรมที่สำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ที่มีวิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน รวมทั้งมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุล และยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรผู้เพาะปลูกด้วย ซึ่งคณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากรการเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

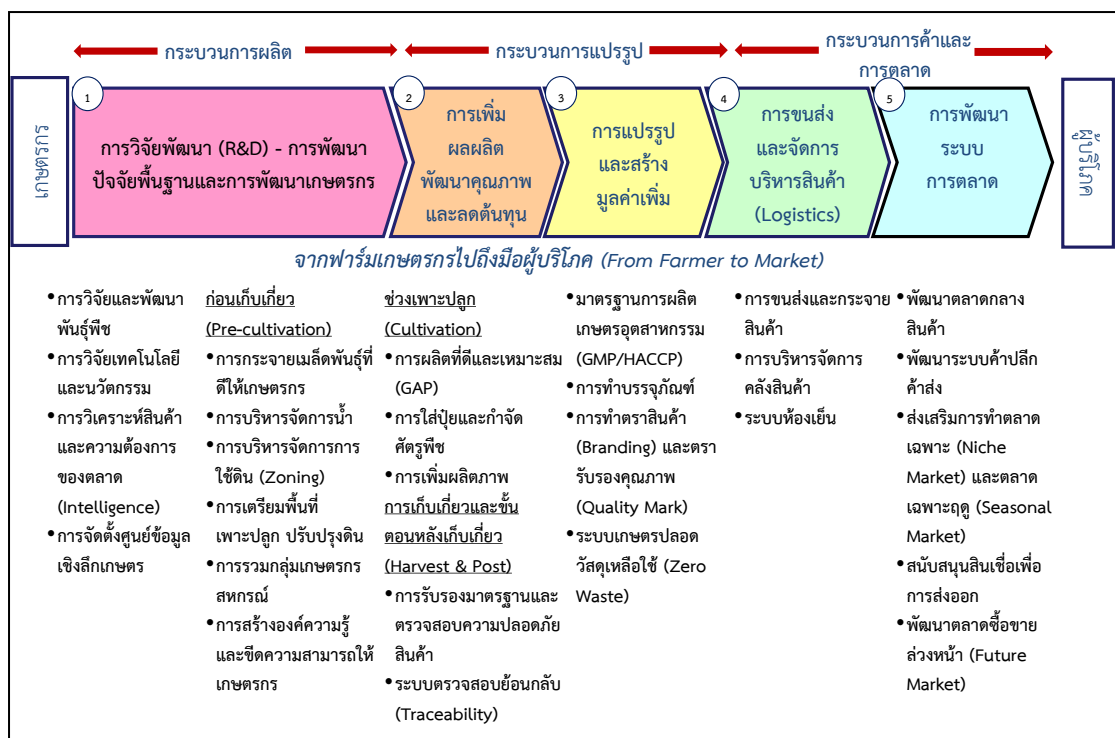
1) ยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มธุรกิจเกษตรและอาหาร จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการผลิตและจำหน่ายอาหารที่ปลอดภัย มั่นคง และยั่งยืนต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งส่วนของประเด็นยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องนั้น มุ่งเป้าไปที่การผลิตอาหารปลอดภัยทั้งระบบห่วงโซ่มูลค่า การสร้างความมั่นคงทางด้านวัตถุดิบและการพัฒนาสินค้าตลาดเกษตรและอาหาร ซึ่งที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่างของห่วงโซ่มูลค่าในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตรในภาพรวมด้วย

2) ยุทธศาสตร์ข้าวไทย เป็นยุทธศาสตร์ที่ได้ทำการศึกษาวิเคราะห์สถานการณ์ของการผลิต การแปรรูปและการจัดจำหน่ายข้าวไทยในฐานะผลิตภัณฑ์ที่มีศักยภาพ (Product Champion : PC) ของประเทศในปัจจุบัน เพื่อกำหนดเป้าหมาย และสร้างภาพห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain : VC) ข้าวไทยที่ครอบคลุมตั้งแต่การวิเคราะห์ความต้องการของตลาด การทำวิจัยและพัฒนาขึ้นตอนก่อนการเพาะปลูก

การเพาะปลูก การเก็บเกี่ยว ขั้นตอนหลังการเก็บเกี่ยว การแปรรูปและสร้างมูลค่า การขนส่งสินค้า ไปจนถึงการทำการตลาดและจัดจำหน่าย อันจะนำไปสู่การระบุนความสัมพันธในเชิงยุทธศาสตร์ และบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้อย่างครอบคลุมและชัดเจน ทั้งนี้ ที่ปรึกษาได้นำเอาตัวอย่าง ของห่วงโซ่มูลค่าข้าวมาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าสินค้าเกษตร ในภาพรวมครั้งนี้ด้วย

อย่างไรก็ตามการเกษตรกรรมในประเทศไทยไม่ได้มีความสำคัญเฉพาะในมิติ ด้านการพัฒนาเศรษฐกิจเท่านั้น แต่ยังรวมถึงความสำคัญในการสร้างความมั่นคงทางสังคม ของประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการพัฒนาและยกระดับความเป็นอยู่ของเกษตรกรไทยที่ยังมีฐานะ ยากจน โดยมีตัวแปรที่สำคัญ (Key Policy Parameters) ที่จะต้องส่งเสริม ประกอบด้วย การพัฒนา คุณภาพ (Quality) การเพิ่มผลิตภาพ (Productivity) และการรังสรรค์มูลค่า (Value Creation) ทั้งนี้ เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านคุณภาพสินค้าเกษตรตามเป้าหมายการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่ตั้งไว้ได้ อย่างแท้จริง จากการศึกษาพบว่า กระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนา สินค้าเกษตรเพาะปลูกของไทย สามารถแบ่งได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 : GVC 1 เกษตร - อุตสาหกรรม เพาะปลูกพืชเศรษฐกิจ (ข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 2 (Generic Value Chain : GVC 2) เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการปศุสัตว์นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวน แผนยุทธศาสตร์เกษตรกรรม (ด้านปศุสัตว์) ที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาทบทวนการกำหนด ประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจาก คณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้าง

ภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาศักยภาพการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

โดยจะเห็นได้ว่าหัวใจของยุทธศาสตร์ไม่ได้พุ่งเป้าไปที่การผลิตตัวสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่เน้นไปที่คุณภาพชีวิตของเกษตรกรด้วย ซึ่งขณะที่ปรึกษานำเรื่องของการพัฒนาบุคลากรการเกษตรเข้ามาเป็นหนึ่งในข้อต่อของห่วงโซ่มูลค่า ในฐานะของปัจจัยการผลิตที่มีความสำคัญต่อห่วงโซ่มูลค่า

2) แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะกรรมการยุทธศาสตร์โคเนื้อกรมปศุสัตว์ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาโคเนื้อ 5 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ด้านการผลิตโคเนื้อ (2) ยุทธศาสตร์ด้านการควบคุมและป้องกันโรคระบาดสัตว์ (3) ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาระบบตลาด (4) ยุทธศาสตร์ด้านการศึกษาวิจัย และ (5) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการองค์กร ทั้งนี้ จะเห็นว่ายุทธศาสตร์ให้ความสำคัญกับห่วงโซ่มูลค่าตั้งแต่การผลิตไปจนถึงการตลาด และแม้จะเป็นยุทธศาสตร์เฉพาะของโคเนื้อ แต่ก็สามารถสะท้อนภาพรวมของปศุสัตว์ได้เป็นอย่างดี

3) แผนยุทธศาสตร์สัตว์ปีกเนื้อระบบฟาร์ม (ไก่เนื้อ) พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำโดยคณะอนุกรรมการยุทธศาสตร์สัตว์ปีกที่เลี้ยงระบบฟาร์มระดับเขต กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งประกอบไปด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนา 3 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพการผลิต ที่เน้นการปรับปรุงฟาร์ม โรงฆ่า และโรงงานแปรรูปตามมาตรฐาน (Good Manufacturing Practice GMP) (2) ยุทธศาสตร์การสร้างเชื่อมั่นให้กับผู้บริโภค โดยเน้นข้อมูลสารสนเทศ ระบบติดตามและตรวจสอบย้อนกลับ และ (3) ยุทธศาสตร์การสร้างนวัตกรรม ที่เน้นการพัฒนาเทคโนโลยีการผลิต เพื่อลดต้นทุน เพิ่มประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบโลจิสติกส์ การสร้างมูลค่าเพิ่ม การสร้างแบรนด์ เป็นต้น

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ คณะที่ปรึกษาสามารถแบ่งห่วงโซ่มูลค่าปศุสัตว์ออกเป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังภาพที่ 2

แผนภาพที่ 2 : GVC 2 เกษตร - อุตสาหกรรม ปศุสัตว์

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 3 (Generic Value Chain : GVC 3) เกษตร - อุตสาหกรรมการประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำ

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการประมงและการเลี้ยงสัตว์น้ำนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ด้านการประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่สำคัญของประเทศ เพื่อศึกษาการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนพัฒนาเกษตรในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ. 2555 - 2559) ที่จัดทำขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการนโยบายแผนพัฒนาการเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งวิสัยทัศน์ยุทธศาสตร์ฯ เป็นการสร้างภูมิคุ้มกันในมิติต่างๆ ที่ครอบคลุมด้านการเกษตรในภาพรวมทั้งหมด เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีทิศทางการดำเนินมาตรการเชิงนโยบายที่สำคัญใน 3 ประเด็นยุทธศาสตร์หลัก ประกอบด้วย

ยุทธศาสตร์ที่ 1 : พัฒนาคุณภาพชีวิตเกษตรกร

ยุทธศาสตร์ที่ 2 : พัฒนาขีดความสามารถในการผลิต การจัดการสินค้าเกษตรและความมั่นคงทางอาหาร

ยุทธศาสตร์ที่ 3 : พัฒนาทรัพยากรการเกษตรอย่างมีประสิทธิภาพ สมดุลและยั่งยืน

2) แผนแม่บทการจัดการประมงทะเลไทย พ.ศ. 2552 - 2561 ที่จัดทำโดยคณะกรรมการนโยบายประมงแห่งชาติ กลยุทธ์ที่ 1 ปรับปรุงระบบการจัดการประมงทะเลให้มีประสิทธิภาพและมีส่วนร่วม กลยุทธ์ที่ 2 การปรับปรุงโครงสร้างและศักยภาพองค์กรภาคประมง กลยุทธ์ที่ 3 การพัฒนาและส่งเสริมการใช้ทรัพยากรประมงทะเลอย่างรับผิดชอบและยั่งยืน กลยุทธ์ที่ 4 การฟื้นฟูระบบนิเวศและพัฒนาแหล่งประมงทะเลเพื่อรักษาความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมทางทะเล และกลยุทธ์ที่ 5 การส่งเสริมและพัฒนากิจการประมงนอกลำน้ำไทย

3) แผนแม่บทการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2555 - 2559 ซึ่งมีวิสัยทัศน์ไปสู่การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยั่งยืน ผลผลิตมั่นคงและปลอดภัย อันจะเห็นได้ว่าแผนแม่บทให้ความสำคัญกับการสร้างสมดุลของทรัพยากร ธรรมชาติทั้งระบบ ความมั่นคงของอาชีพเกษตรกร และให้ผลผลิตสัตว์น้ำมีคุณภาพและปลอดภัยสำหรับการบริโภค ภายใต้กลยุทธ์ทั้งสิ้น 7 กลยุทธ์ ได้แก่ (1) การเพิ่มผลผลิตการเพาะเลี้ยงจากทุกแหล่งผลิต (2) ฟื้นฟูแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำที่เสื่อมโทรม (3) วิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ (4) พัฒนาการเพาะเลี้ยงให้มีคุณภาพ มาตรฐานและความปลอดภัย (5) ส่งเสริมการพัฒนาตลาดการค้าสัตว์น้ำ (6) สร้างความเข้มแข็งและการมีส่วนร่วมของเกษตรกร และองค์กรเกษตรกร (7) พัฒนาศักยภาพองค์กรและบุคลากรด้านการบริหารจัดการการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ ซึ่งจากประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งหมดที่มีความครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำไปจนถึงปลายน้ำนี้ ทำให้คณะที่ปรึกษานำไปใช้เป็นกรอบในการกำหนดห่วงโซ่มูลค่าการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำได้อย่างชัดเจนยิ่งขึ้น

4) ยุทธศาสตร์การพัฒนาธุรกิจประมงและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง จัดทำและเผยแพร่โดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เมื่อปี พ.ศ. 2554 โดยมีเป้าหมายจะผลักดันให้ประเทศไทยเป็นผู้นำด้านการประมงและผลิตภัณฑ์ประมงของโลกอย่างยั่งยืน ผ่านยุทธศาสตร์ 5 ประการ ได้แก่ (1) การสร้างฐานผลิตเพื่อความมั่นคงและยั่งยืน (2) การสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุน (3) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (4) การปรับปรุงแก้ไขกฎระเบียบ (5) การบริหารจัดการ ใฝ่ระวัง และเตือนภัย ซึ่งที่ปรึกษาได้หยิบยกตัวอย่างของกิจกรรมและโครงการสำคัญในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้มาปรับประยุกต์ใช้ เพื่อนำไปเป็นต้นแบบของการทำห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมประมงการเลี้ยงสัตว์น้ำในภาพรวมด้วย

จากการศึกษาทบทวนแผนยุทธศาสตร์ต่างๆ ทำให้คณะที่ปรึกษาพบว่า กิจกรรมในอุตสาหกรรมนี้มีความแตกต่างกันในรายละเอียดเนื่องจากรูปแบบของการได้มาซึ่งสัตว์น้ำนั้น มีทั้งที่มาจาก

- การเพาะเลี้ยงเอง ซึ่งก็มีทั้งการเพาะเลี้ยงในบ่อธรรมชาติ และเพาะเลี้ยงในกระชัง
- การจับจากแหล่งน้ำ ทั้งแหล่งน้ำจืด น้ำกร่อย และน้ำเค็ม (ประมง)
- การนำเข้าเพื่อบริโภคโดยตรง หรือแปรรูป เช่น กรณีของปลาทูน่า ซึ่งประเทศไทย

นำเข้าก็จริง แต่เป็นการนำเข้าเพื่อแปรรูป ในฐานะผู้แปรรูปปลาทูน่ากระป๋องเพื่อส่งออกอันดับหนึ่งของโลก อย่างไรก็ตาม แม้จะมีรายละเอียดปลีกย่อยที่ต่างกัน แต่ก็สามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำของไทยได้ โดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่า การประมงและการเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ คือ การนำสัตว์น้ำประเภทต่างๆ ที่ได้มา ไม่ว่าจะเป็นการเพาะเลี้ยง การจับจากแหล่งธรรมชาติ หรือการนำเข้าไปจัดจำหน่ายโดยตรง หรือแปรรูปเพื่อสร้างมูลค่า ก่อนที่จะนำไปจัดจำหน่ายให้กับผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าของสินค้าประมงสามารถแบ่งออกได้เป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 : GVC 3 เกษตร - อุตสาหกรรมการประมง การเลี้ยงสัตว์น้ำ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 4 (Generic Value Chain : GVC 4) อุตสาหกรรมการผลิต

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านอุตสาหกรรมการผลิตนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตที่สำคัญของประเทศ เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่าครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่ แผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย พ.ศ. 2555 - 2574 จัดทำขึ้นโดยสำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ได้ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของอุตสาหกรรมการผลิตในประเทศไทย เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายในการพัฒนาอุตสาหกรรมไทย ทั้งนี้ ภายใต้แผนแม่บทนี้ มีทั้งแผนยุทธศาสตร์ของอุตสาหกรรมในภาพรวมและแผนยุทธศาสตร์รายสาขา ซึ่งเป็นสาขาที่ได้รับการคัดเลือกแล้วว่ามีมีความสำคัญต่อเศรษฐกิจของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมอาหาร อุตสาหกรรมยานยนต์ อุตสาหกรรมสิ่งทอ อุตสาหกรรมยางแปรรูป และอุตสาหกรรมพลังงานทดแทน ซึ่งที่ปรึกษาได้รวบรวมและประยุกต์ใช้ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในแผนยุทธศาสตร์ฉบับนี้ มากำหนดเป็นกระบวนการหลักและกิจกรรมสำคัญในแต่ละห่วงโซ่มูลค่าได้อย่างครอบคลุมในทุกขั้นตอน

จากการศึกษาทบทวนแผนแม่บทการพัฒนาอุตสาหกรรม ทำให้คณะที่ปรึกษาสามารถสรุปกระบวนการหลัก (Core Processes) ในห่วงโซ่มูลค่าเพื่อพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิตโดยภาพรวมของห่วงโซ่มูลค่าอุตสาหกรรมการผลิตสามารถแบ่งออกได้เป็น 7 กระบวนการหลักแสดงดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 : GVC 4 อุตสาหกรรมการผลิต

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 5 (Generic Value Chain : GVC 5) การค้า การส่งออก และการลงทุน

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการค้าการลงทุนนั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวกับการพัฒนาการค้าการลงทุนที่สำคัญของประเทศ เพื่อกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์ การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ครอบคลุมทั้งต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวนกรอบแนวคิด ได้แก่

1) แผนแม่บทกระทรวงพาณิชย์ พ.ศ. 2555 - 2564 จัดทำโดยสำนักนโยบายและแผนสำนักงานปลัดกระทรวงพาณิชย์

2) แผนยุทธศาสตร์การส่งเสริมการลงทุนในระยะ 5 ปี พ.ศ. 2556 - 2560 จัดทำโดยสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (Board of Investment : BOI)

กระบวนการการพัฒนาภาคธุรกิจการค้า ไม่ได้มุ่งเน้นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตหรือพัฒนาผลิตภัณฑ์แต่อย่างใด หากแต่มุ่งเน้นการอำนวยความสะดวก และลดข้อจำกัดในการเข้าถึงสินค้าของผู้บริโภคเป็นหลัก ดังนั้น กิจกรรมหลักจะเกี่ยวข้องกับการยกระดับขีดความสามารถทางการค้าของภาคธุรกิจในพื้นที่ การอำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การเจรจาทางการค้า การส่งเสริมการค้าและระบบการบริหารจัดการ การพัฒนาตลาดและช่องทางการค้า รวมไปถึงการส่งเสริมพัฒนาแรงงาน หรือแรงงานระหว่างประเทศ (ในกรณีของการค้าชายแดน) เป็นสำคัญ ซึ่งจากการศึกษาทบทวนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องสามารถพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าการค้าการลงทุน โดยแบ่งเป็น 5 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 5

แผนภาพที่ 5 : GVC 5 การค้า การส่งออก และการลงทุน

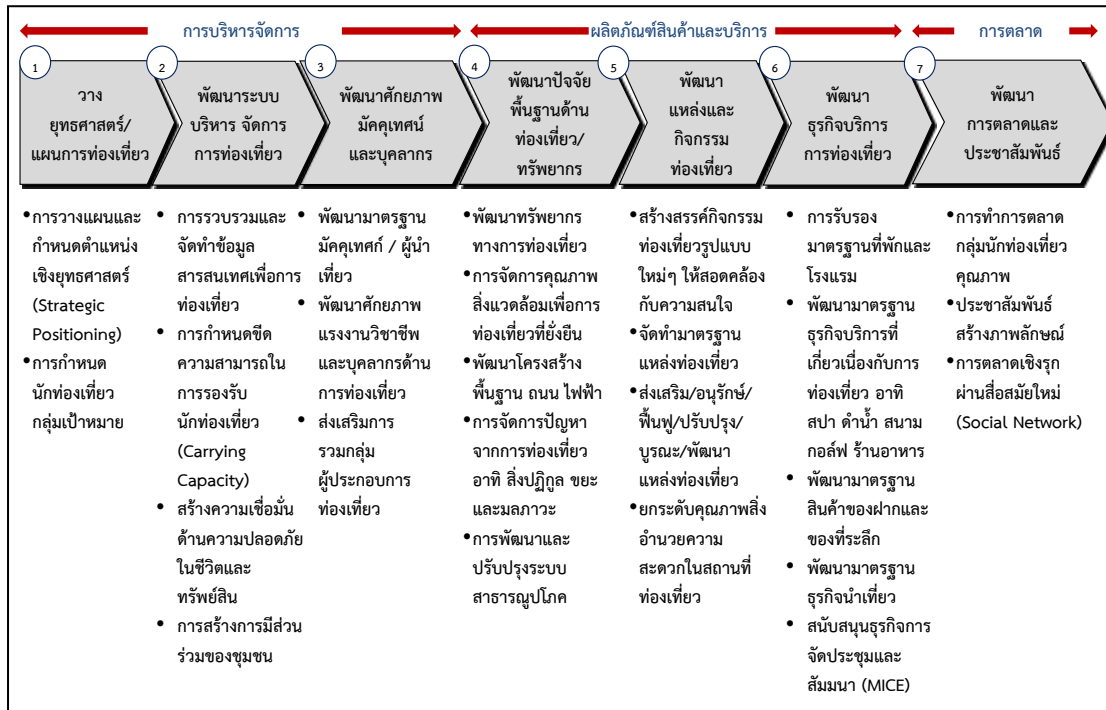
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 6 (Generic Value Chain : GVC 6) การบริการ และการท่องเที่ยว

แนวคิดของการพัฒนาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว นั้น คณะที่ปรึกษาดำเนินการทบทวนแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สำคัญของประเทศ เพื่อดูการกำหนดประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนาให้เห็นกิจกรรมสำคัญตลอดทั้งห่วงโซ่มูลค่า ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ ไปจนถึงปลายน้ำ โดยแผนยุทธศาสตร์ที่คณะที่ปรึกษาศึกษาทบทวน ได้แก่

1) แผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวและกีฬา พ.ศ. 2555 - 2559 จัดทำขึ้นโดยกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เพื่อกำหนดให้ทิศทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของประเทศเป็นไปในทางเดียวกัน รวมถึงให้สอดคล้องกับสถานการณ์และการแข่งขันที่เกิดขึ้นในโลก ทั้งนี้ แผนยุทธศาสตร์ได้กำหนดกลยุทธ์ไว้ 6 กลยุทธ์ ซึ่งกลยุทธ์ที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ได้แก่ กลยุทธ์ที่หนึ่ง การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและปลอดภัย กลยุทธ์ที่สอง การส่งเสริมนักท่องเที่ยวคุณภาพให้เติบโตอย่างมั่นคงและยั่งยืน และกลยุทธ์ที่หก การพัฒนาระบบบริหารจัดการและพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ด้านการท่องเที่ยวและกีฬา

2) ยุทธศาสตร์พัฒนารัฐกิจท่องเที่ยว จัดทำโดยสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย โดยมีประเด็นยุทธศาสตร์ 4 ประเด็น คือ ยุทธศาสตร์ที่ 1 กระตุ้นตลาดการท่องเที่ยวทั้งตลาดภายในและตลาดต่างประเทศ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาและพัฒนาศูนย์ท่องเที่ยว รวมถึงยกระดับคุณภาพ สิ่งอำนวยความสะดวกทางการท่องเที่ยว เพื่อใช้เป็นฐานในการพัฒนาศักยภาพการท่องเที่ยวไทย ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการท่องเที่ยว เพื่อสร้างโอกาสในการขยายตลาดนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ และสร้างรายได้ให้แก่ธุรกิจท่องเที่ยว และยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาผู้ประกอบการและบุคลากรด้านการท่องเที่ยว เพื่อสร้างความมั่นคงในทรัพยากรบุคคลทางการท่องเที่ยว จากการศึกษาห่วงโซ่มูลค่าด้านการท่องเที่ยว สามารถแบ่งได้เป็น 7 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 6

แผนภาพที่ 6 : GVC 6 การบริการ และการท่องเที่ยว

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านสังคม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านสังคม

การวิเคราะห์ประเด็นด้านสังคมครั้งนี้ ได้อาศัยกรอบตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย เป็นกรอบในการวิเคราะห์ เนื่องจากเป็นดัชนีที่ใช้ประเมินภาพรวมของการพัฒนาคนระดับจังหวัด เพื่อสะท้อนความไม่เท่าเทียมกันในระดับพื้นที่ โดยจะคัดเลือกจากประเด็นที่มีความสำคัญและมีผลกระทบต่อภาพรวมของการพัฒนาคน ชุมชน สังคม เพื่อเป็นกรอบในการประเมิน และวางแนวทางการพัฒนาสังคม ให้เกิดความเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

ดัชนีความก้าวหน้าของคนเป็นดัชนีรวม ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ด้าน 40 ตัวชี้วัด ซึ่งแสดงวงจรชีวิตของคน เริ่มตั้งแต่เรื่องสุขภาพ ซึ่งเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญที่สุดของมนุษย์ ตั้งแต่ลืมตาดูโลก ต่อจากนั้น คือ เรื่องการศึกษา ซึ่งเป็นเรื่องที่มีความสำคัญที่สุดในวัยเด็กของทุกคน เมื่อสำเร็จการศึกษา คนเราจะทำงานเพื่อให้มีรายได้เพียงพอที่จะมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่ดี มีครอบครัวและชีวิตชุมชนที่ดี และท้ายที่สุด ทุกคนย่อมต้องมีการติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่นและมีส่วนร่วมในฐานะสมาชิกของสังคม แสดงดังแผนภาพที่ 7

แผนภาพที่ 7 : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI)

สุขภาพ	• ประกอบด้วย 7 ตัวชี้วัด คือ ทารกแรกเกิดที่มีน้ำหนักต่ำกว่าเกณฑ์ ประชากรที่เจ็บป่วย ประชากรที่พิการและ/หรือทุพพลภาพ ผู้ป่วยโรคจิตประสาท ประชากรที่มีพฤติกรรมเสี่ยงต่อสุขภาพ ประชากรที่ออกกำลังกาย และจำนวนประชากรต่อแพทย์
การศึกษา	• ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย อัตราการเข้าเรียนรวมระดับมัธยมศึกษาตอนปลายคะแนนเฉลี่ยการทดสอบ O-Net ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนนักเรียนต่อห้องระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย
ชีวิตการทำงาน	• ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ การว่างงาน การทำงานต่ำระดับ แรงงานที่มีประกันสังคม และการบาดเจ็บจากการทำงาน
รายได้	• ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ รายได้ของครัวเรือน สัดส่วนประชากรยากจน อัตราส่วนครัวเรือนที่มีหนี้ และค่าดัชนีความเสมอภาคของรายได้ (จินี)
ที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม	• ประกอบด้วย 5 ตัวชี้วัด คือ ครัวเรือนที่มีบ้านและที่ดินเป็นของตนเอง ครัวเรือนที่มีผู้เย็นครัวเรือนที่ใช้เตาไฟฟ้าหรือเตาแก๊ส ประชากรที่ประสบภัยแล้ง และประชากรที่ประสบอุทกภัย
ชีวิตครอบครัวและชุมชน	• ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ เด็กที่ประสบภาวะยากลำบาก เด็กอายุ 15-17 ปี ที่ทำงานหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว ผู้สูงอายุที่อยู่คนเดียว คดีอุกฉกรรจ์และสะท้อนขวัญที่ได้รับแจ้ง และการจับกุมผู้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด
การคมนาคมและการสื่อสาร	• ประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด คือ หมู่บ้านที่ถนนสายหลักใช้การได้ตลอดทั้งปี จำนวนยานยนต์จดทะเบียน อุบัติเหตุทางถนน ครัวเรือนที่มีโทรทัศน์ ประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือ และประชากรที่เข้าถึงอินเทอร์เน็ต
การมีส่วนร่วม	• ประกอบด้วย 4 ตัวชี้วัด คือ ผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชน ครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่น และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน

จากการศึกษาวิเคราะห์ถึงประเด็นที่สำคัญจากดัชนีดังกล่าวที่เป็นตัวสะท้อนถึงการพัฒนาและเสริมสร้างความมั่นคงของประชาชน สังคม และชุมชน และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น สามารถแบ่งรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปได้เป็น 5 แบบ ดังนี้

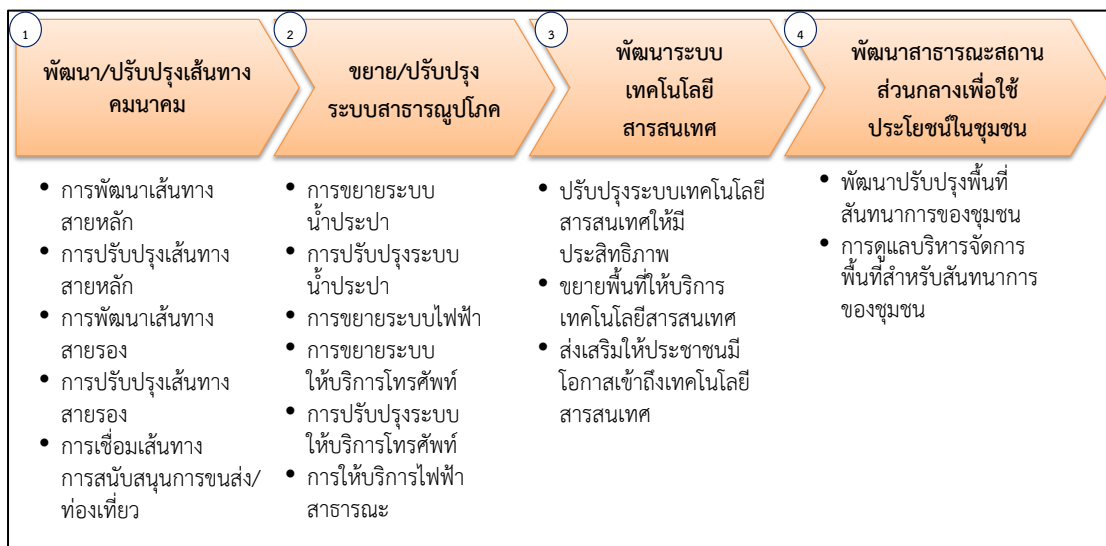
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 7 (Generic Value Chain : GVC 7) การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

โครงสร้างพื้นฐาน เป็นปัจจัยสำคัญในการเป็นฐานการพัฒนาต่อยอดไปยังเรื่องอื่นๆ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ คุณภาพชีวิต ความปลอดภัย เป็นต้น ในการพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัดนั้น ความต้องการโครงสร้างพื้นฐานมีทั้งในรูปแบบของ

- 1) ปรับปรุงเส้นทางคมนาคมทั้งทางสายหลักและรอง พัฒนาเส้นทางคมนาคมใหม่ รวมถึงเส้นทางที่เข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่
- 2) การปรับปรุงระบบสาธารณูปโภค ขยายการให้บริการสาธารณูปโภค ไฟฟ้า น้ำประปา ให้สามารถเข้าถึงทุกครัวเรือน รวมถึงระบบไฟฟ้าสาธารณะที่จะเกี่ยวข้องกับความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินของคนในชุมชน
- 3) พัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศ ทั้งในด้านการปรับปรุงพัฒนาคุณภาพของเทคโนโลยี และการขยายพื้นที่ให้บริการเพื่อให้ประชาชนในพื้นที่เข้าถึงซึ่งข้อมูลข่าวสาร หรือการสื่อสารต่างๆ ได้อย่างทั่วถึง เพราะข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญปัจจัยหนึ่งในการพัฒนาคน
- 4) การพัฒนาพื้นที่สาธารณประโยชน์ส่วนกลาง เพื่อให้ชุมชนได้อาศัยเป็นพื้นที่สันทนาการ ร่วมกัน

ซึ่งกรอบการพัฒนาต่างๆ เหล่านี้ จะเป็นกรอบในการกำหนดแนวทางการวางกลยุทธ์ หรือโครงการเพื่อวางแผนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้พื้นที่ดังกล่าวได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองที่น่าอยู่ มีความสะดวกปลอดภัย ในการเดินทาง รวมถึงคุณภาพชีวิตพื้นฐานที่ดีขึ้นต่อไปได้ ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่ แบ่งได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 8

แผนภาพที่ 8 : GVC 7 การจัดการโครงสร้างพื้นฐานเมืองน่าอยู่

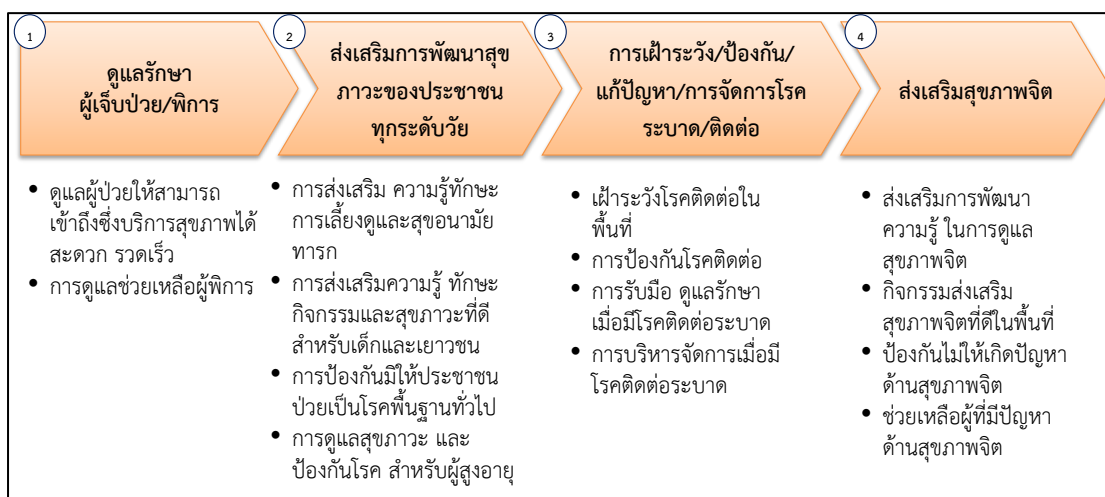
ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 8 (Generic Value Chain : GVC 8) การพัฒนาสุขภาพ

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะมีนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ซึ่งทำให้เกิดการเข้าถึงซึ่งการรับบริการ ด้านสาธารณสุขเพิ่มมากขึ้น แต่อย่างไรก็ตามไม่ได้หมายความว่าประชาชนจะอยู่ในสภาวะสุขภาพดีในทุกคน หรือทุกพื้นที่ เนื่องจากปัจจุบันโรคภัยไข้เจ็บมีวิวัฒนาการแปรเปลี่ยนในหลายรูปแบบ เนื่องจากสิ่งแวดล้อมและรูปแบบการใช้ชีวิตของคนในสังคมไทยเปลี่ยนแปลงไป อีกทั้งการเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ซึ่งจะมีนัยที่สำคัญต่อการเข้าสู่ความมั่นคงด้านสุขภาพ ดังนั้น ประเด็นหลักในด้านสุขภาพคือ

- 1) การดูแลผู้เจ็บป่วยให้สามารถเข้าถึงซึ่งการรักษาและฟื้นคืนสู่การมีสุขภาพดีอย่างครบถ้วน รวมถึงผู้พิการให้สามารถใช้ชีวิตได้เสมอเหมือนประชาชนคนปกติ
- 2) การส่งเสริมให้ประชาชนมีสุขภาพที่ดีในทุกช่วงวัย ป้องกันให้ประชาชนมีโอกาสนในการเจ็บป่วยให้น้อยที่สุด
- 3) การเฝ้าระวัง ป้องกัน หรือมีแนวทางบริหารจัดการด้านโรคระบาดหรือโรคติดต่อที่จะเข้ามาโดยไม่คาดคิด ให้พร้อมรับกับสถานการณ์ได้ทัน่วงที
- 4) นอกจากสุขภาพกายแล้ว สุขภาพจิตก็เป็นปัจจัยชี้วัดถึงสภาวะที่ดีของประชาชนปัจจัยหนึ่ง ดังนั้นการส่งเสริมสุขภาพจิตที่ดีในชุมชนหรือการป้องกันไม่ให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตนับเป็นประเด็นหนึ่งในการดูแลสุขภาพของประชาชนให้ครบวงจร

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าด้านการพัฒนาสุขภาพ แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนงานหลักแสดงดังแผนภาพที่ 9

แผนภาพที่ 9 : GVC 8 การพัฒนาสุขภาพ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 9 (Generic Value Chain : GVC 9) การสร้างสังคมการเรียนรู้

จากแผนพัฒนาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 ที่จัดทำขึ้นภายใต้กรอบทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 พ.ศ. 2555 - 2559 และสอดคล้องเชื่อมโยงกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2550 แผนการศึกษาแห่งชาติ ฉบับปรับปรุง (พ.ศ. 2552 - 2559) ตลอดจนสภาพปัญหาจากการจัดและพัฒนาศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการในระยะที่ผ่านมา พบว่าปัจจุบันระบบการศึกษาทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนของไทย ยังมีปัญหาที่จำเป็นต้องปรับปรุงและพัฒนาทั้งด้านการส่งเสริมโอกาสทางการศึกษา ด้าน

คุณภาพการศึกษา โดยเฉพาะระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศที่ยังอยู่ในระดับต่ำ ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการศึกษาเรียนรู้นอกห้องเรียนตลอดชีวิต ทั้งในเด็ก เยาวชน และประชาชนทั่วไป ดังนั้นปัจจัยที่จะเป็นองค์ประกอบของกลยุทธ์ให้เกิดการต่อยอดในการพัฒนาการศึกษาในบทบาทของพื้นที่ จึงไม่ควรละเว้นในประเด็นต่างๆ เหล่านี้ เพื่อก่อให้เกิดการพัฒนาสังคมแห่งการเรียนรู้อย่างเท่าเทียมกันในทุกพื้นที่

1) ลดปัญหาเด็กขาดโอกาสทางการศึกษา ยังมีปัญหาเด็กและเยาวชนขาดโอกาสทางการศึกษาเนื่องจากปัญหาครอบครัวและปัญหาเศรษฐกิจในหลายๆ พื้นที่ การส่งเสริมให้เด็กมีโอกาสเข้าถึงซึ่งการศึกษาและสร้างความเท่าเทียมกันทางการศึกษา จึงยังเป็นประเด็นสำคัญในปัญหาเด็กและเยาวชน

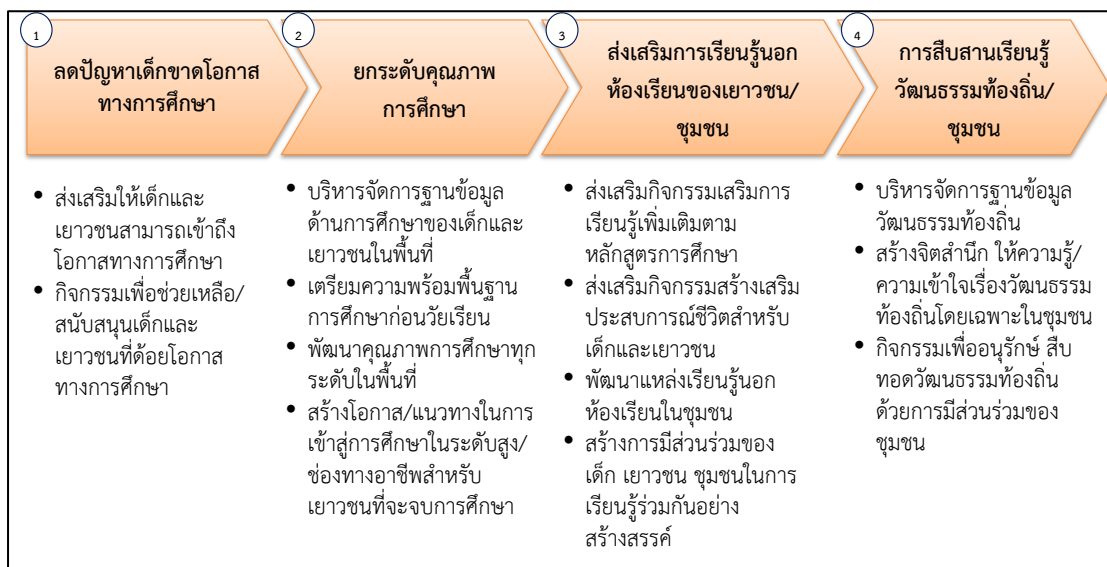
2) ยกระดับคุณภาพการศึกษา ให้มีคุณภาพที่ดีขึ้นด้วยการบริหารจัดการฐานข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้ทราบถึงศักยภาพของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ เมื่อมีข้อมูลด้านการศึกษาของเด็กและเยาวชนในพื้นที่แล้ว การเตรียมความพร้อมพื้นฐานทางการศึกษาก่อนวัยเรียนก็จะเป็นการสร้างพื้นฐานที่ดีให้กับเด็กก่อนเข้าสู่วัยเรียน ประเด็นสำคัญต่อไป คือ การพัฒนาคุณภาพการศึกษาในพื้นที่ร่วมกับหน่วยงานที่มีความรับผิดชอบโดยตรง เนื่องจากในพื้นที่จะมีประเด็นปัญหาคุณภาพการศึกษาลึกละเอียดที่ไม่เหมือนกัน นอกจากนี้การสร้างโอกาสและแนวทางในการเข้าสู่การศึกษาในระดับสูงหรือสร้างช่องทางอาชีพสำหรับเยาวชนที่จะจบการศึกษาก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะทำให้เยาวชนที่ผ่านจากระบบการศึกษาแล้วออกไปเป็นบุคลากรที่สำคัญในการเข้าสู่การประกอบอาชีพการงานต่อไปในอนาคต

3) ส่งเสริมการเรียนรู้นอกห้องเรียนของเยาวชน/ชุมชน เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยยกระดับศักยภาพของคนในพื้นที่ กิจกรรมเสริมการเรียนรู้เพิ่มเติมตามหลักสูตรการศึกษา การส่งเสริมกิจกรรมสร้างเสริมประสบการณ์ชีวิตสำหรับเด็กและเยาวชน การพัฒนาแหล่งเรียนรู้นอกห้องเรียนในชุมชนซึ่งไม่เพียงแต่เด็กและเยาวชนเท่านั้น ประชาชนทั่วไปก็ควรได้รับการส่งเสริมให้ได้มีโอกาสเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา และสิ่งที่สำคัญอีกประการหนึ่งคือ ต้องสร้างการมีส่วนร่วมของเด็ก เยาวชน ชุมชนในการเรียนรู้ร่วมกันอย่างสร้างสรรค์

4) วัฒนธรรมท้องถิ่นเป็นส่วนหนึ่งในการดำรงอยู่ของชุมชน การสืบสานเรียนรู้วัฒนธรรมท้องถิ่นหรือชุมชน เป็นประเด็นหนึ่งที่จะช่วยสร้างความสามัคคีผ่านการมีกิจกรรมจากวัฒนธรรมท้องถิ่นร่วมกัน รวมถึงเป็นการสร้างการเรียนรู้ถ่ายทอดประสบการณ์ ความรู้ จากรุ่นสู่รุ่นในท้องถิ่น ดังนั้นจึงควรมี การบริหารจัดการฐานข้อมูลวัฒนธรรมของแต่ละท้องถิ่นเพื่ออนุรักษ์รักษาไว้ และสร้างจิตสำนึก ให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยเฉพาะในชุมชน การมีกิจกรรมเพื่ออนุรักษ์ สืบทอดวัฒนธรรมท้องถิ่น ด้วยการมีส่วนร่วมของชุมชนทุกระดับวัย จะเป็นปัจจัยหนึ่งที่ช่วยทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ร่วมกันได้

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ แบ่งออกได้ 4 กระบวนงานหลักแสดงดังแผนภาพที่ 10

แผนภาพที่ 10 : GVC 9 การสร้างสังคมการเรียนรู้

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 10 (Generic Value Chain : GVC 10) การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ตัวชี้วัดด้านคุณภาพชีวิตที่สำคัญที่เป็นปัจจัยพื้นฐานไปสู่เรื่องอื่นๆ คือ ปัจจัย 4 โดยองค์ประกอบสำคัญของปัจจัย 4 นั้น มีพื้นฐานมาจากเรื่องของเศรษฐกิจ และความปลอดภัย ทั้งด้านร่างกายและทรัพย์สิน นอกจากนี้แล้วการมีรากฐานของครอบครัวที่อบอุ่นก็เป็นปัจจัยหนึ่งที่จะช่วยให้ปัจเจกชนมีชีวิตที่มีคุณภาพได้อย่างสมบูรณ์ สำหรับประเด็นสำคัญที่จะสะท้อนคุณภาพชีวิตและครอบครัวนั้น ประกอบไปด้วย

1) การจัดการแรงงานในพื้นที่ เป็นตัวชี้วัดด้านรายได้ของประชาชน ดังนั้น การเข้าไปเสริมสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจให้ประชาชนในพื้นที่ ประกอบไปด้วย การลดปัญหาการว่างงานในพื้นที่ ลดปัญหาการขาดแคลนแรงงานในพื้นที่ เนื่องจากบางพื้นที่อาจมีปัญหการว่างงานและการขาดแคลนแรงงานไปพร้อมกัน เนื่องจากความรู้ความสามารถของแรงงานไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด การดูแลสุขภาพของแรงงานในสถานประกอบการ การลดอุบัติเหตุของแรงงานในสถานประกอบการ นอกจากนี้ การส่งเสริมกิจกรรมเสริมสร้างรายได้แรงงานก็เป็นแนวทางหนึ่งที่ทำให้เกิดรายได้ที่เพิ่มขึ้นให้กับแรงงานในชุมชนได้

2) การส่งเสริมพัฒนาอาชีพและรายได้ การให้ความรู้และทักษะให้ชุมชนมีอาชีพเสริมเพื่อสร้างรายได้ หรือการสร้างอาชีพที่เหมาะสมกับชุมชนวิถีชีวิตความเป็นอยู่ สิ่งแวดล้อมก็จะทำให้ชุมชนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้อย่างสอดคล้องกับความสามารถ ชีวิต และความเป็นอยู่ได้ นอกจากนี้การให้ความรู้ด้านการบริหารจัดการทางการเงินหรือจัดกิจกรรมส่งเสริมการออมในชุมชน ก็จะเป็นแนวทางหนึ่งที่จะช่วยให้ประชาชนในชุมชนสามารถมีสถานภาพทางเศรษฐกิจที่มีเสถียรภาพได้

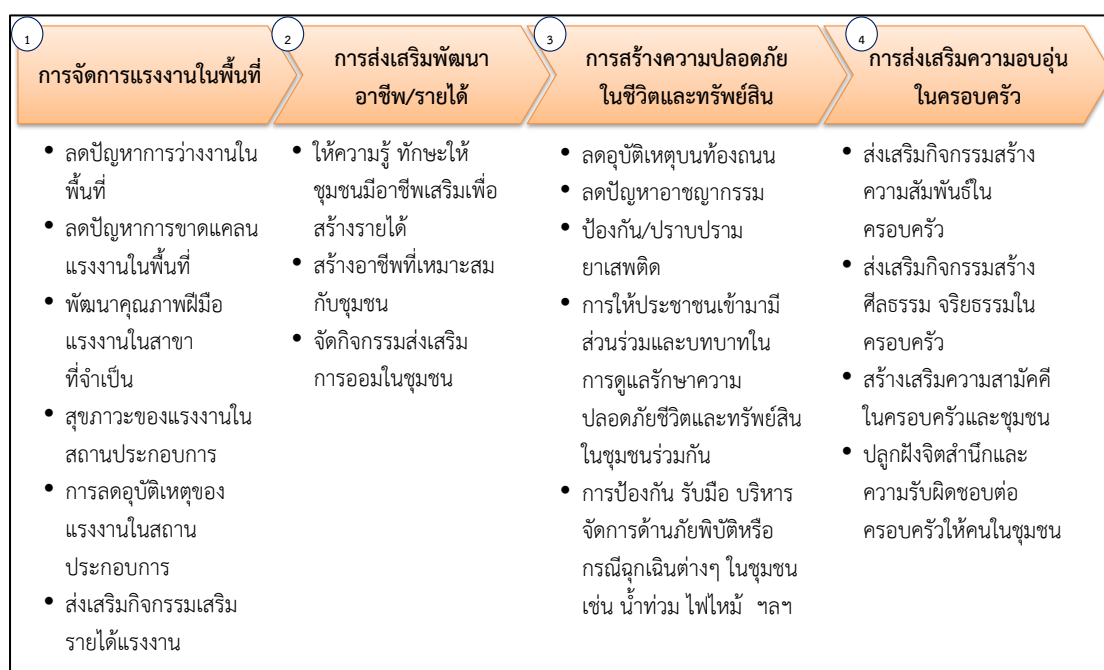
3) การสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเป็นตัวชี้วัดสำคัญในด้านคุณภาพชีวิตของคน สำหรับประเทศไทยปัญหาความไม่ปลอดภัยในประเด็นชีวิตและทรัพย์สินในด้านต่างๆ ที่เป็นประเด็นสำคัญ ได้แก่ อุบัติเหตุบนท้องถนน อาชญากรรม ยาเสพติด ดังนั้น การให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมและมีบทบาทในการดูแลรักษาความปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สินในชุมชนร่วมกัน จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะสร้างความสามัคคีและรับผิดชอบ ในสังคมร่วมกัน รวมถึงการมีแผนงานป้องกัน รับมือ

บริหารจัดการด้านภัยพิบัติหรือกรณีฉุกเฉินต่างๆ ในชุมชน เช่น น้ำท่วม ไฟไหม้ ฯลฯ ที่อาจเกิดขึ้นได้ โดยไม่สามารถทราบล่วงหน้า ก็เป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่ง ที่สะท้อนให้เห็นถึงการวางแผน เพื่อคุณภาพชีวิตของคนในพื้นที่

4) การส่งเสริมความอบอุ่นในครอบครัวนั้นเป็นปัจจัยส่งเสริมให้คุณภาพชีวิตในระดับปัจเจกมีคุณภาพยิ่งขึ้น ดังนั้น การส่งเสริมกิจกรรมสร้างความสัมพันธ์ในครอบครัว การส่งเสริมกิจกรรมสร้างศีลธรรม จริยธรรมในครอบครัว สร้างเสริมความสามัคคีในครอบครัวและชุมชน รวมถึงการปลูกฝังจิตสำนึกและความรับผิดชอบต่อครอบครัวให้คนในชุมชน จึงเป็นประเด็นที่ไม่ควรละเลย เพื่อสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนในพื้นที่

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว แบ่งออกได้เป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 11

แผนภาพที่ 11 : GVC 10 การพัฒนาคุณภาพชีวิตและครอบครัว

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 11 (Generic Value Chain : GVC 11) การสร้างความมั่นคงชายแดน

ในประเด็นทางสังคมของพื้นที่จังหวัดที่เป็นพื้นที่ชายแดนติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้านนั้น นอกจากประเด็นด้านเศรษฐกิจที่จะสามารถเป็นช่องทางการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านแล้ว ประเด็นด้านสังคม ไม่ว่าจะเป็นเชิงพื้นที่ แรงงาน หรือความปลอดภัย ก็เป็นสิ่งที่สำคัญที่ต้องมีการวางยุทธศาสตร์ เพื่อสร้างความมั่นคงและปลอดภัย รวมถึง การรักษาระดับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านให้ราบรื่น และร่วมกันพัฒนาให้เกิดประโยชน์ร่วมกันได้

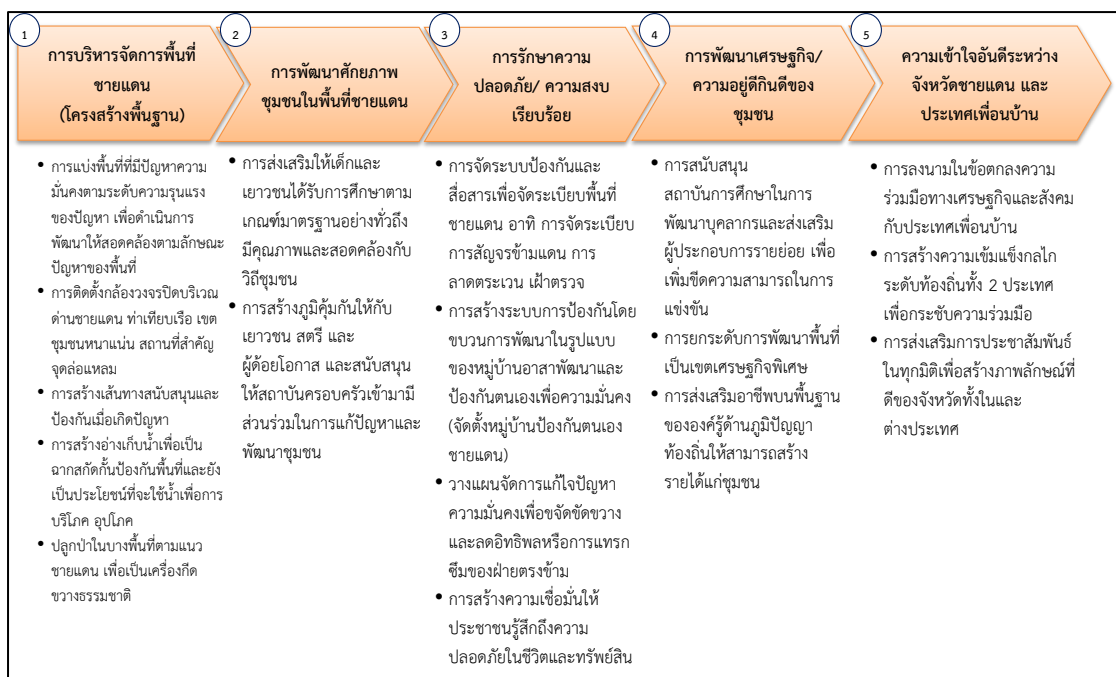
1) การบริหารจัดการพื้นที่ชายแดน โดยการแบ่งพื้นที่ที่มีปัญหาความมั่นคงตามระดับความรุนแรงของปัญหา เพื่อดำเนินการพัฒนาให้สอดคล้องตามลักษณะปัญหาของพื้นที่ สร้างระบบการป้องกันโดยขบวนการพัฒนาในรูปแบบของหมู่บ้านอาสาพัฒนาและป้องกันตนเองเพื่อความมั่นคง จัดระบบป้องกันและสื่อสารเพื่อจัดระเบียบพื้นที่ชายแดน อาทิ การจัดระเบียบการสัญจรข้ามแดน การลาดตระเวน ฝ้าตรวจ เป็นต้น

2) การพัฒนาศักยภาพโครงสร้างพื้นฐานและคนในพื้นที่ชายแดน โดยการพัฒนาคน ชุมชน พื้นที่ ด้วยการมีส่วนร่วม การสร้างเครือข่ายระหว่างชุมชน หมู่บ้านชายแดน เพื่อร่วมกัน สอดส่องดูแลพื้นที่ชายแดน เร่งรัดการแก้ไขปัญหาสถานะและสิทธิของบุคคลในกรณีของแรงงาน หรือการเข้ามาอาศัยอยู่ในเขตแดนไทยของประชาชนจากประเทศเพื่อนบ้าน การจัดระบบ/ระเบียบ พื้นที่ทำกินในบริเวณพื้นที่ทับซ้อนหรือพื้นที่ใกล้เขตแดน

3) ประเด็นสุดท้ายคือ การสร้างความสัมพันธ์ระดับท้องถิ่นกับประเทศเพื่อนบ้าน โดยการสร้างความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านต่างๆ ให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ชายแดน การพัฒนาความร่วมมือเศรษฐกิจและการค้า โดยเฉพาะการค้าระดับประชาชน การสร้างความเข้มแข็ง กลไกระดับท้องถิ่นทั้ง 2 ประเทศ เพื่อกระชับความร่วมมือ ซึ่งประเด็นต่างๆ เหล่านี้จะเป็นยุทธศาสตร์ สำคัญในการลดปัญหาพื้นที่ชายแดนและเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีที่จะนำไปสู่การแก้ไขปัญหา ชายแดนต่างๆ ร่วมกันในระดับท้องถิ่นได้เป็นอย่างดี

ซึ่งจากการศึกษาทบทวน สามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างความมั่นคงชายแดน แบ่งออกได้ 5 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 12

แผนภาพที่ 12 : GVC 11 การสร้างความมั่นคงชายแดน

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป
(Generic Value Chain : GVC)
ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

รูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

สำหรับการวิเคราะห์ประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมนั้น ตัวชี้วัดภายใต้ประเด็นต่างๆ ของดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ในรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย ได้กล่าวถึงความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อมว่าเป็นหนึ่งในประเด็นพื้นฐานที่สำคัญต่อการพัฒนาทั้งในระดับบุคคลและระดับพื้นที่ ซึ่งปัจจัยคุกคามต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม ได้แก่ ภัยธรรมชาติ ป่าไม้ ทะเล น้ำมลภาวะของเสีย อันจำเป็นต้องอาศัยการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบบนพื้นฐานการดำเนินงานแบบบูรณาการ

การวางแผนการจัดกลุ่มของห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมครั้งนี้ จึงได้ยึดเอากรอบจากรายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 ดังกล่าว¹ เป็นฐานในการวิเคราะห์หาประเด็นสำคัญ รวมถึงให้ความสำคัญกับการประยุกต์ใช้ข้อมูลระดับยุทธศาสตร์จากหน่วยงานหลักในการบริหารจัดการทรัพยากรของประเทศ คือ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อาทิ

- 1) แผนแม่บทการฟื้นฟูและอนุรักษ์ป่าและระบบนิเวศ (25 ลุ่มน้ำ) (ภายใต้ยุทธศาสตร์เพื่อการฟื้นฟูและสร้างอนาคตประเทศ ด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ เงินกู้ 350,000 ล้านบาท)
- 2) ยุทธศาสตร์การบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2555 - 2559
- 3) แผนจัดการคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2555 - 2559

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 12 (Generic Value Chain : GVC 12) การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

กรอบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไป (Generic Value Chain : GVC) ของดิน ป่าไม้ และทรัพยากรธรรมชาติทะเลและชายฝั่ง เป็นแนวทางปฏิบัติเดียวกัน ดังนี้

- 1) การป้องกันและแก้ไขปัญหาทรัพยากรธรรมชาติ ด้วยการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตัดไม้ทำลายป่า ป้องกันการพังทลายของดิน ป้องกันการกัดเซาะชายฝั่งทะเล เพิ่มประสิทธิภาพการป้องกัน ดูป่าไม้ พื้นดิน และทรัพยากรธรรมชาติทางทะเล ทั้งชายฝั่งและใต้น้ำทะเล ป้องกันการบุกรุกพื้นที่ป่า และทรัพยากรชายฝั่งทะเลไม่ให้เสื่อมโทรม
- 2) การฟื้นฟูและปรับปรุงคุณภาพดินโดยเฉพาะในพื้นที่เกษตรกรรม การฟื้นฟูสภาพป่าระบบนิเวศเพื่อให้ทรัพยากรสามารถพึ่งพาอาศัยกันได้อย่างยั่งยืน ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่าย

¹ รายงานการพัฒนาคนของประเทศไทยปี พ.ศ. 2552 โดยสำนักงานโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติประจำประเทศไทย (หรือ UNDP) ได้กล่าวสรุปถึงความสำคัญของ “ความเสี่ยงต่อความมั่นคงด้านสิ่งแวดล้อม” ว่า “ความเสี่ยงเหล่านี้เกิดขึ้นได้หลายรูปแบบ บ้างเกิดจากความไม่มั่นคงทางกายภาพของสิ่งแวดล้อม รวมถึงภัยธรรมชาติ เช่น แผ่นดินไหว คลื่นสึนามิ และการเปลี่ยนแปลงอื่นๆ เช่น การเปลี่ยนแปลงของภูมิอากาศในแต่ละปี ซึ่งทำให้เกิดภัยแล้ง น้ำท่วม และอื่นๆ ความเสี่ยงรูปแบบที่สอง คือ การเปลี่ยนแปลงอุปสงค์อุปทานของทรัพยากรอันเนื่องมาจากการเติบโตของประชากรและเทคโนโลยีใหม่ และการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ เช่น พื้นที่ป่าไม้ลดลง น้ำสะอาดหายากขึ้น และการตกตวงใช้ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด เช่น ปลาในทะเล ในอัตราที่มากเกินไป ความเสี่ยงรูปแบบที่สาม เกิดจากการเปลี่ยนแปลงของเศรษฐกิจและสังคมซึ่งมีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม เช่น การพัฒนาเป็นชุมชนเมืองทำให้เกิดปัญหามลพิษทางอากาศ หรืออุตสาหกรรมก่อให้เกิดของเสียปริมาณมหาศาล สุดท้าย คือ ความเสี่ยงที่เกิดจากความขัดแย้งในการแย่งชิงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด จากการขยายตัวของความเป็นเมือง” กรอบแนวคิดเหล่านี้เป็นหนึ่งในกรอบความคิดของคณะทำงานที่ปรึกษาในการกำหนดรูปแบบห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปให้ครอบคลุมประเด็นสำคัญทั้งหมด

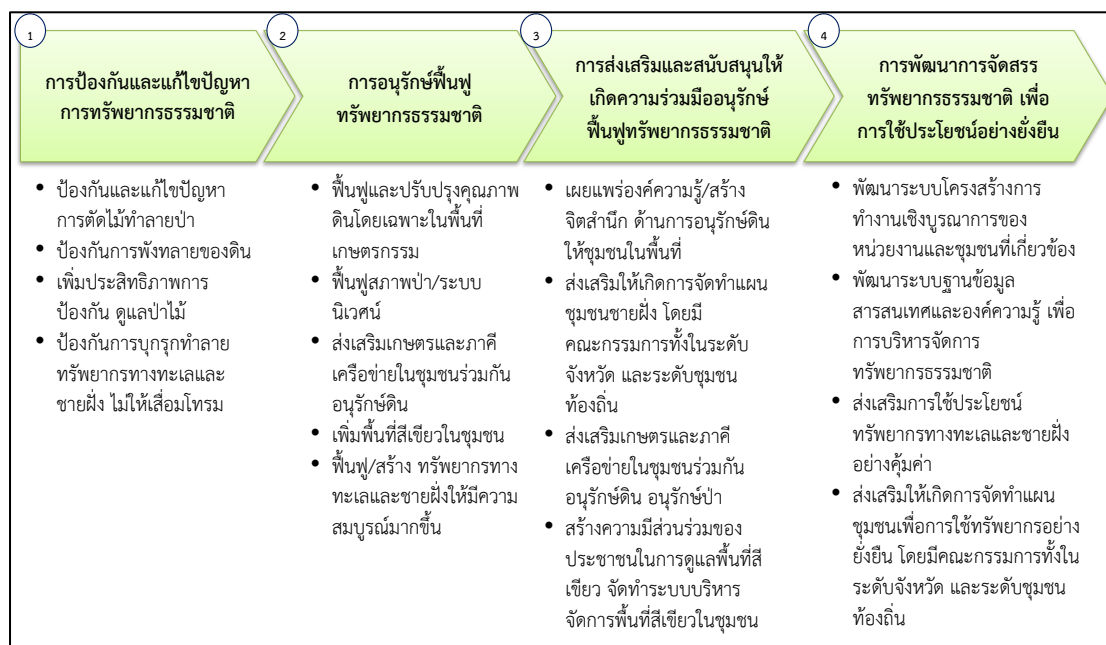
ในชุมชนให้มีส่วนร่วมกันอนุรักษ์ดิน การเพิ่มพื้นที่สีเขียวของป่าไม้และต้นไม้ในชุมชน ฟื้นฟูและสร้างทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความสมบูรณ์มากขึ้น

3) การส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือในการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดยเริ่มจากการเผยแพร่องค์ความรู้และสร้างจิตสำนึกด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้ชุมชนในพื้นที่ ส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนชายฝั่ง โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น ส่งเสริมเกษตรและภาคีเครือข่ายในชุมชนร่วมกันอนุรักษ์ดิน อนุรักษ์ป่า สร้างความมีส่วนร่วมของประชาชนในการดูแลพื้นที่สีเขียว จัดทำระบบบริหารจัดการพื้นที่สีเขียวในชุมชน

4) พัฒนาจัดสรรทรัพยากรธรรมชาติเพื่อการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการสร้างและพัฒนาระบบโครงสร้างการทำงานเชิงบูรณาการของหน่วยงานและชุมชนที่เกี่ยวข้อง พัฒนาระบบฐานข้อมูลสารสนเทศและองค์ความรู้ เพื่อการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งอย่างคุ้มค่า รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการจัดทำแผนชุมชนเพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างยั่งยืน โดยมีคณะกรรมการทั้งในระดับจังหวัด และระดับชุมชนท้องถิ่น

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล) โดยแบ่งออกเป็น 4 กระบวนงานหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 13

แผนภาพที่ 13 : GVC 12 การอนุรักษ์และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ (ดิน ป่าไม้ ชายฝั่ง ทะเล)

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 13 (Generic Value Chain : GVC 13) การบริหารจัดการน้ำ

ทรัพยากรน้ำนอกจากปัญหาน้ำเสีย ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญสำหรับทรัพยากรน้ำของไทยที่มีการสะสมกันมานาน จากปัจจัยทางด้านโรงงานอุตสาหกรรม บ้านพักอาศัยและชุมชน หรือในภาคเกษตรเองก็ตาม ปัจจุบันยังมีอีกประเด็นหนึ่งที่ต้องให้ความสำคัญในการแก้ไขอย่างจริงจัง คือ ปัญหาน้ำท่วมและภัยแล้ง ซึ่งที่ผ่านมาได้พิสูจน์ให้เห็นแล้วว่าประเทศไทยต้องมีแผนสำหรับการบริหารจัดการน้ำอย่างจริงจังและบูรณาการทุกภาคส่วน เนื่องจากเรื่องแหล่งน้ำนั้นเป็นประเด็นที่ครอบคลุมในหลายภาคส่วนทั้งในเชิงพื้นที่และเชิงภารกิจ หน้าที่ความรับผิดชอบของแต่ละหน่วยงาน แนวทางของห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำที่ยั่งยืนนั้น ในกรอบการศึกษาครั้งนี้ มีดังนี้

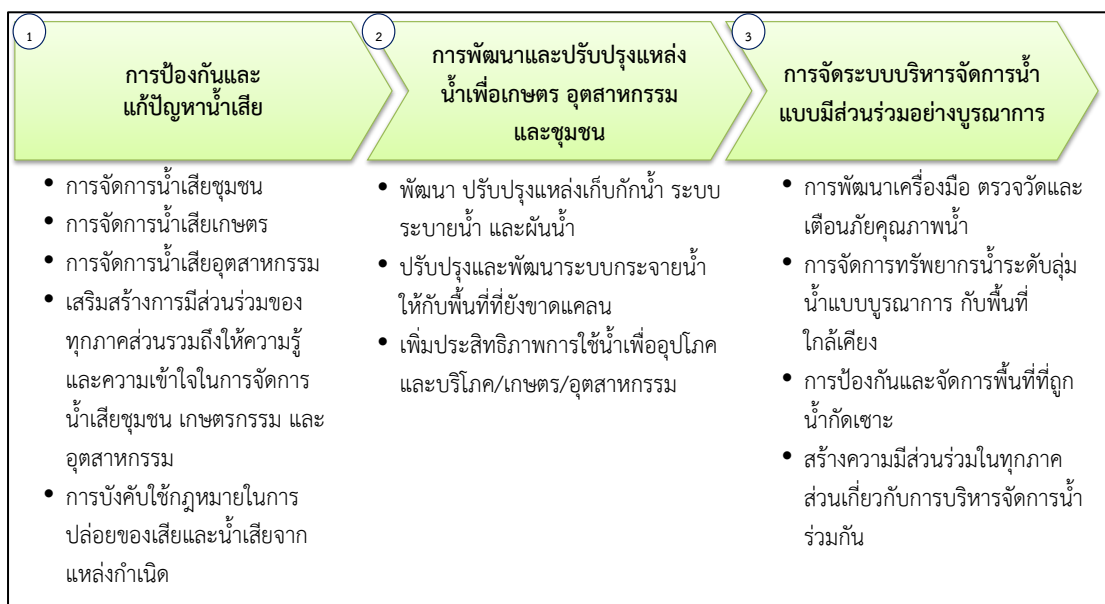
1) การป้องกันและแก้ไขปัญหา น้ำเสีย ด้วยการจัดการน้ำเสียชุมชน/เกษตร/อุตสาหกรรม การป้องกันโดยการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนรวมถึงให้ความรู้และความเข้าใจในการจัดการน้ำเสียชุมชน เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมถึงการบังคับใช้กฎหมายในการปล่อยของเสีย และน้ำเสียจากแหล่งกำเนิด

2) การพัฒนาและปรับปรุงแหล่งน้ำเพื่อเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และชุมชน ในหลายๆ รูปแบบ อาทิการพัฒนา ปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำ ระบบระบายน้ำ และการผันน้ำ ปรับปรุงและพัฒนา ระบบกระจายน้ำให้กับพื้นที่ที่ยังขาดแคลน เพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำเพื่ออุปโภค บริโภค ในการเกษตร และอุตสาหกรรม เป็นต้น

3) การจัดระบบบริหารจัดการน้ำด้วยการมีส่วนร่วมอย่างบูรณาการ ด้วยการพัฒนา เครื่องมือ ตรวจวัดและเตือนภัยคุณภาพน้ำ การจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำแบบบูรณาการกับ พื้นที่ใกล้เคียง การป้องกันและจัดการพื้นที่ที่ถูกน้ำกัดเซาะ การสร้างความมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน เกี่ยวกับการบริหารจัดการน้ำร่วมกัน

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการบริหารจัดการน้ำ แบ่งออกเป็น 3 กระบวนงานหลัก แสดงดังภาพแผนที่ 14

แผนภาพที่ 14 : GVC 13 การบริหารจัดการน้ำ

ห่วงโซ่มูลค่าทั่วไปแบบที่ 14 (Generic Value Chain : GVC 14) การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

การบริหารจัดการเพื่อให้เกิดสิ่งแวดล้อมที่ดีนั้นมีหลายประเด็นที่สำคัญ ทั้งในเรื่องของมลพิษทางอากาศ เสียง กลิ่น และเพื่อให้การดำเนินงานครอบคลุมทั้งในด้านการป้องกันและพัฒนา จึงได้วางกรอบการศึกษา ดังนี้

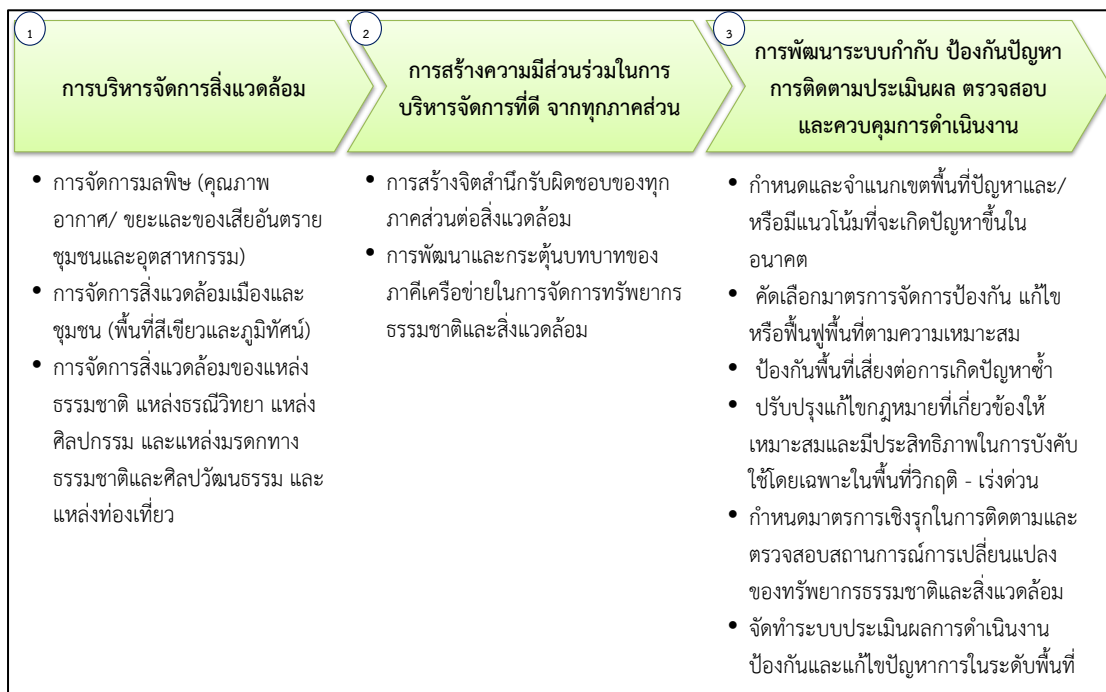
1) การบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม เพื่อให้เกิดการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและบูรณาการในทุกมิติ ควรเริ่มจากการจัดการมลพิษ (คุณภาพอากาศ/ขยะ และของเสียอันตรายชุมชน และอุตสาหกรรม) การจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองและชุมชน (พื้นที่สีเขียวและภูมิทัศน์) การจัดการสิ่งแวดล้อมของแหล่งธรรมชาติ แหล่งธรณีวิทยาแหล่งศิลปกรรม และแหล่งมรดกทางธรรมชาติและศิลปวัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยว เป็นต้น

2) สร้างความมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการที่ดี จากทุกภาคส่วน ด้วยการสร้างจิตสำนึกรับผิดชอบของทุกภาคส่วนต่อสิ่งแวดล้อม การพัฒนาและกระตุ้นบทบาทของภาคีเครือข่ายในการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้เกิดการเรียนรู้และรับผิดชอบต่อร่วมกัน

3) การพัฒนาระบบกำกับ ป้องกันปัญหา การติดตาม/ประเมินผล ตรวจสอบ และควบคุมการดำเนินงาน ด้วยการกำหนดและจำแนกเขตพื้นที่ปัญหาและ/หรือมีแนวโน้มที่จะเกิดปัญหาขึ้นในอนาคต จากนั้นคัดเลือกมาตรการจัดการป้องกัน แก้ไข หรือฟื้นฟูพื้นที่ตามความเหมาะสม วางแผนป้องกันพื้นที่เสี่ยงต่อการเกิดปัญหาซ้ำ และท้ายที่สุดคือการปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการบังคับใช้ โดยเฉพาะในพื้นที่วิกฤติ/เร่งด่วน กำหนดมาตรการเชิงรุกในการติดตามและตรวจสอบสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อให้ทราบสถานะและวางแผนรับมือกับการเปลี่ยนแปลงได้ตลอดเวลา และเพื่อให้เกิดการแก้ปัญหาและพัฒนาอย่างบูรณาการและยั่งยืนควรจัดทำระบบประเมินผลการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหาในระดับพื้นที่

ซึ่งสามารถจัดทำห่วงโซ่มูลค่าการสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี แบ่งออกเป็น 3 กระบวนการหลัก แสดงดังแผนภาพที่ 15

แผนภาพที่ 15 : GVC 14 การสร้างคุณภาพสิ่งแวดล้อมที่ดี

ภาคผนวก ข

ตารางเปรียบเทียบตัวชี้วัดจังหวัดอัจฉริยะ
(Smart Province)

ตัวชี้วัดคุณภาพชีวิต (PIDHE)

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
1. ผลผลิตมวลรวมของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น (P : Gross Provincial Product)			
ตัวชี้วัดที่ 1 : ผลผลิตมวลรวมเพิ่มขึ้น			
1. การลงทุนภาครัฐเพิ่มขึ้น (ส่วนกลาง, ภูมิภาค, ท้องถิ่น)			
2. การลงทุนภาคเอกชนเพิ่มขึ้น		อยุธยา	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของการลงทุนภาคอุตสาหกรรมการค้า และบริการ
		นนทบุรี	มูลค่าการค้าการลงทุนเพิ่มขึ้น
		นครพนม	อัตราการขยายตัวภาคการค้าการลงทุนในจังหวัด
3. คนย้ายเข้ามาอยู่เพิ่มขึ้น	อัตราการย้ายถิ่น		
	อัตราการย้ายถิ่นสุทธิ		
	ร้อยละของการย้ายถิ่น จำแนกตามสาเหตุการย้ายถิ่น		
2. รายได้ประชากรต่อหัวต่อปี ของจังหวัดต้องเพิ่มขึ้น (I : Per Capita Income)			
ตัวชี้วัดที่ 2 : รายได้ประชากรต่อหัวต่อปี เพิ่มขึ้น			
1. ประชาชนพึ่งพาตนเองได้	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)	สมุทรปราการ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนจากการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
		ราชบุรี	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น
		นราธิวาส	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น
	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน (บาท)	ร้อยเอ็ด	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยของประชาชน

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
1. ประชาชนพึ่งพาตนเองได้ (ต่อ)	อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)		
	ร้อยละของพนักงาน		
	สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่เป็นหนี้		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออม		
2. การจ้างงานเพิ่มขึ้น (ภาครัฐและเอกชน)	จำนวนอาคารโรงงานที่ได้รับอนุญาตก่อสร้างใหม่ (หลัง)		
	อัตราการขยายตัวของผู้ที่ได้รับอนุมัติให้ก่อสร้างอาคารโรงงานใหม่		
	อัตราการขยายตัวของสิ่งก่อสร้างอาคารโรงงานใหม่ (ร้อยละ)		
	อัตราการขยายตัวของพื้นที่ก่อสร้างอาคารโรงงานใหม่ (ร้อยละ)		
	อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน		
3. การซื้อขายสินค้าและบริการเพิ่มขึ้น	ร้อยละของประชากร 6 ปีขึ้นไปที่เคยจองหรือซื้อสินค้า และบริการทางอินเทอร์เน็ต		
	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (ล้านบาท)		
	มูลค่ารายรับของการประกอบธุรกิจทางการค้าและธุรกิจทางการบริการ	บึงกาฬ อุดรธา	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของมูลค่าการค้า
4. จำนวนนักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนเพิ่มขึ้น	ร้อยละของประชาชนอายุ 15 ปีขึ้นไปที่เดินทางท่องเที่ยว		
	จำนวนครั้ง/ทริปเฉลี่ยต่อคนต่อปีเดินทางท่องเที่ยว		
	ค่าใช้จ่ายในการเดินทางต่อครั้ง/ทริปเฉลี่ยต่อคน	สิงห์บุรี	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายเฉลี่ยต่อหัวของนักท่องเที่ยว
5. จำนวนผู้เสียภาษีเพิ่มขึ้น			

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
3. การกระจายรายได้ของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น (D : Distribution of Income)			
ตัวชี้วัดที่ 3 : การกระจายรายได้เพิ่มขึ้น			
1. ประชาชนพึ่งพาซึ่งกันและกันในรูปแบบสหกรณ์ตำบล สหกรณ์เทศบาล และสหกรณ์จังหวัด			
2. การผลิตสินค้าและบริการของสหกรณ์เพิ่มขึ้น			
3. การซื้อสินค้า บริการ และการจ้างงานของสหกรณ์ เพิ่มขึ้น			
4. การสนับสนุนทรัพยากรการผลิต ล่างสู่บน และบนสู่ล่าง เพิ่มขึ้น			
5. การพึ่งพาซึ่งกันและกัน ระหว่างสหกรณ์จังหวัดแต่ละ จังหวัด และภูมิภาคอาเซียน เพิ่มขึ้น			
4. ความผาสุกมวลรวมของประชาชนในจังหวัดต้องดีขึ้น (H : Gross Happiness Index)			
ตัวชี้วัดที่ 4 : ดัชนีความผาสุกเพิ่มขึ้น			
1. สุขภาพแข็งแรง	สุขภาพกาย		
	ร้อยละของผู้ป่วยหรือรู้สึกไม่สบายระหว่าง 1 เดือนก่อนวัน สัมภาษณ์		
	จำนวนครั้งเฉลี่ยที่ป่วยหรือรู้สึกไม่สบายระหว่าง 1 เดือน ก่อนวันสัมภาษณ์		
	ร้อยละของผู้ได้รับบาดเจ็บระหว่าง 1 เดือนก่อนวันสัมภาษณ์		
	ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ตอบสัมภาษณ์ ด้วยตนเองที่เป็นโรคเบาหวาน		
	ร้อยละของประชากรอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปที่ตอบสัมภาษณ์ ด้วยตนเองที่เป็นโรคความดันโลหิตสูง		
	ร้อยละของประชากรที่มีการตรวจสุขภาพประจำปี		
	อายุคาดเฉลี่ยของประชากรที่อายุ 60 ปี		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
1. สุขภาพแข็งแรง (ต่อ)	อายุคาดเฉลี่ยของประชากรแรกเกิด		
	ร้อยละของผู้สูงอายุที่สามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ด้วยตนเอง โดยไม่ต้องมีคน/อุปกรณ์ช่วย จำแนกตามประเภทกิจกรรม		
	<u>สุขภาพจิต</u>		
	คะแนนสุขภาพจิตคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (มาตรฐานคนทั่วไป 27.01 - 34 คะแนน)		
	<u>พฤติกรรมสุขภาพ</u>		
	ร้อยละของผู้สูบบุหรี่		
	- กลุ่มเยาวชน		
	- กลุ่มวัยทำงาน		
	- กลุ่มสูงอายุ		
	อายุเฉลี่ยที่เริ่มสูบบุหรี่ (ปี)		
	จำนวนบุหรี่ที่สูบเฉลี่ยต่อวันต่อคน (มวน)		
	ร้อยละของผู้ดื่มสุรา		
	- กลุ่มเยาวชน		
	- กลุ่มวัยทำงาน		
	- กลุ่มสูงอายุ		
	ร้อยละของประชากรอายุ 11 ปีขึ้นไป ที่ออกกำลังกาย		
	จำนวนวันเฉลี่ยที่ออกกำลังกายต่อสัปดาห์ (ไม่รวมไม่สม่ำเสมอ)		
	ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามความถี่ในการทานอาหารในแต่ละกลุ่มต่อสัปดาห์ (มีประโยชน์)		
	ร้อยละของประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป ที่บริโภคอาหารมือหลักครบ 3 มื้อ		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
2. มีความรู้สอดคล้องกับทักษะ	ร้อยละของผู้จบด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ทำงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
	ร้อยละของพนักงานต่ำกว่าระดับด้านการศึกษา		
3. ใช้ชีวิตแบบพอเพียง	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย		
4. ประกอบอาชีพพึ่งพาตนเองได้	อัตราการมีส่วนร่วมในกำลังแรงงาน (ร้อยละ)		
	รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่อครัวเรือน (บาท)	ราชบุรี	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น
		ร้อยเอ็ด	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยของประชาชน
		สมุทรปราการ	ร้อยละที่เพิ่มขึ้นของรายได้เฉลี่ยครัวเรือนจากการจัดเก็บข้อมูลความจำเป็นพื้นฐาน (จปฐ.)
		นราธิวาส	รายได้ครัวเรือนเพิ่มขึ้น
	รายได้เฉลี่ยต่อคนต่อเดือน (บาท)		
	สัดส่วนครัวเรือนที่ไม่เป็นหนี้		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีการออม		
5. มีปัจจัย 4 และสิ่งอำนวยความสะดวกตามความจำเป็น	ร้อยละของครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยเป็นวัสดุถาวร		
	ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีส้วมถูกสุขลักษณะ		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีน้ำดื่มสะอาด		
	สัดส่วนครัวเรือนที่มีไฟฟ้าใช้	ระนอง	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงไฟฟ้าภูมิภาค
		เลย	การเข้าถึงไฟฟ้า (ร้อยละ)
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย		
	ร้อยละของประชากรที่มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล		
6. มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีเงินออม		
	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่เก็บออมเงิน		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
7. ไม่มีหนี้สิน	สัดส่วนครัวเรือนที่เป็นหนี้		
	อัตราส่วนหนี้สินต่อรายได้		
8. มีทรัพย์สินสืบทอดวงศ์ตระกูลตามสถานะ	ร้อยละของประชากรที่เป็นเจ้าของที่อยู่อาศัย และที่ดิน		
	ร้อยละของผู้ถือครองทำการเกษตรที่เป็นเจ้าของเนื้อที่ถือครอง		
9. มีสาธารณูปโภค สาธารณูปการพอเพียง	สัดส่วนของครัวเรือนที่มีเครื่องโทรศัพท์พื้นฐาน (ต่อ 100 ครัวเรือน)		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีไฟฟ้า		
	ร้อยละของครัวเรือนที่มีน้ำประปา	เลย	การเข้าถึงน้ำประปา
		บุรีรัมย์	ครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปาเพิ่มขึ้น
10. มีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	ร้อยละของประชาชนที่ระบุว่ามีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน	ระนอง	ร้อยละของครัวเรือนที่เข้าถึงน้ำประปา
	ร้อยละของประชาชนที่ระบุว่าไม่แหล่งมั่วสุม/การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน		
	ร้อยละของประชาชนระบุว่ามีการหาซื้อยาเสพติดได้ง่ายในชุมชน/หมู่บ้าน		
11. อยู่ในสภาพสิ่งแวดล้อมดี			
12. มีกัลยาณมิตรและพึ่งพาซึ่งกันและกัน			
13. ไม่มีความผิด			
14. ได้รับการยอมรับในสังคมมากขึ้น			

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
15. ได้รับการบริการของรัฐที่ดี	ร้อยละของประชากรที่มีสวัสดิการค่ารักษาพยาบาล		
	- บัตรประกันสุขภาพ (บัตรทอง)		
	- ประกันสังคม/กองทุนเงินทดแทน	ปัตตานี	ร้อยละของสัดส่วนผู้อยู่ในระบบประกันสังคมเพิ่มขึ้น
		เลย	สัดส่วนของผู้อยู่ในระบบประกันสังคม
		บุรีรัมย์	สัดส่วนของผู้อยู่ในระบบประกันสังคม
		สุรินทร์	ร้อยละของประชาชนที่อยู่ในระบบประกันสังคม
		กำแพงเพชร	สัดส่วนของผู้อยู่ในระบบประกันสังคม
		อุทัยธานี	ร้อยละของกำลังแรงงานที่อยู่ในระบบประกันสังคม
	- สวัสดิการข้าราชการ/รัฐวิสาหกิจ		
16. ได้รับการคุ้มครองรักษาสีต	สัดส่วนของครัวเรือนที่มีเครื่องโทรศัพท์พื้นฐาน (ต่อ 100 ครัวเรือน)		
	ร้อยละของผู้สูงอายุที่ได้รับเบี้ยยังชีพ		
	ร้อยละของคนที่ได้เบี้ยคนพิการ		
	ร้อยละของประชากรอายุ 6 - 15 ปี ที่เข้ารับการศึกษภาคบังคับ (ม.ต้น)		
17. มีจิตอาสา	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือแม้ไม่ใช่ญาติ		
18. เลี้ยงลูกได้ดี	ขณะตั้งครรภ์		
	ร้อยละของสตรีที่ฝากครรภ์		
	ร้อยละของสตรีอายุ 15 - 49 ปี ที่ได้รับการดูแลระหว่างตั้งครรภ์โดยผู้มีความชำนาญ		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
18. เลี้ยงลูกได้ดี (ต่อ)	ร้อยละของสตรีตั้งครรภ์ที่ได้รับการตรวจครรภ์อย่างน้อย 1 ครั้ง		
	ร้อยละของหญิงเคยสมรสอายุ 15 - 49 ปี ที่ฝากครรภ์ขณะตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้อง (ที่มีชีวิตอยู่ต่ำกว่า 1 ปี) และได้รับประทานยาบำรุงเลือด (ยาธาตุเหล็ก) ตามแพทย์สั่ง		
	ร้อยละของหญิงเคยสมรสอายุ 15 - 49 ปี ที่ฝากครรภ์ขณะตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้อง (ที่ยังมีชีวิตอยู่ต่ำกว่า 1 ปี) และได้รับการตรวจเลือดเพื่อหาการติดเชื้อ HIV		
	ร้อยละของหญิงเคยสมรสอายุ 15 - 49 ปี ที่ฝากครรภ์ขณะตั้งครรภ์บุตรคนสุดท้อง (ที่ยังมีชีวิตอยู่ต่ำกว่า 1 ปี) ที่สามีได้รับคำแนะนำและความรู้เกี่ยวกับการดูแลแม่และบุตรจากบุคลากรสาธารณสุข		
	การคลอด		
	ร้อยละของสตรีสมรสอายุ 15 - 49 ปี ที่คลอดโดยผู้มีความชำนาญ		
	ร้อยละของสตรีที่คลอดบุตรโดยบุคลากรทางสาธารณสุข		
	ร้อยละของหญิงอายุ 15 - 49 ปี ที่มีบุตรคนสุดท้องที่ยังมีชีวิตอยู่อายุ 2 - 11 เดือนได้รับการดูแลหลังคลอดครบ 2 ครั้งตามเกณฑ์		
	วัยทารก		
	ร้อยละของทารกที่มีน้ำหนักแรกคลอดต่ำ		
	ร้อยละของทารกอายุ 0 - 5 เดือน ที่ดื่มนมแม่อย่างเดียว		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 59 เดือน ที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดีพอ		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
18. เลี้ยงลูกได้ดี (ต่อ)	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 59 เดือน ที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 59 เดือน ที่พ่อทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของทารกแรกเกิดอายุ 2 - 11 เดือน ที่รับการดูแลหลังคลอด 2 ครั้งตามเกณฑ์		
	อัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว (เฉพาะเด็กอายุต่ำกว่า 6 เดือน)		
	ร้อยละของเด็กอายุ 12 - 23 เดือนที่ได้รับวัคซีนป้องกันโรค		
	ร้อยละของสตรีที่ให้นมลูกภายในชั่วโมงแรกหลังคลอด		
	วัยเด็ก/วัยรุ่น		
	ร้อยละของเด็กและเยาวชนอายุ 3 - 24 ปี ที่กำลังเรียนในระบบ		
	ร้อยละของเด็กและเยาวชนที่ไม่เรียนต่อ		
	อัตราการอ่านหนังสือของประชากร		
	ร้อยละของเด็กที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดีพอ		
	ร้อยละของเด็กที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของเด็กที่พ่อทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 17 ปีที่ไม่ได้อยู่กับพ่อและแม่		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 17 ปีที่เป็นเด็กกำพร้า		
	ดัชนีพัฒนาการของเด็กปฐมวัย		
19. ครอบครัวอบอุ่น	ร้อยละของเด็กที่สมาชิกในครัวเรือนทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของเด็กที่พ่อทำกิจกรรมร่วมกับเด็ก		
	ร้อยละของเด็กที่ถูกปล่อยทิ้งไว้โดยไม่ได้รับการเลี้ยงดูที่ดีพอ		
	ร้อยละของเด็กอายุ 0 - 17 ปี ที่อยู่อาศัยกับพ่อแม่		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
20. จิตใจเบิกบาน	คะแนนสุขภาพจิตคนไทยอายุ 15 ปีขึ้นไป (มาตรฐานคนทั่วไป 27.01 - 34 คะแนน)		
	ร้อยละของประชากรที่มีคะแนนสุขภาพจิตสูงกว่าคนทั่วไป		
5. ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานภาครัฐของจังหวัดต้องลดลง (E : Government Expense)			
ตัวชี้วัดที่ 5 : ค่าใช้จ่ายการบริหารงานลดลง			
1. บุรณการ			
2. มอบอำนาจและกระจายอำนาจ			
3. ให้ประชาชนสามารถบริการตนเอง			
4. ลดการใช้ครุภัณฑ์วัสดุอุปกรณ์			
5. ลดการเดินทาง			
6. ลดเวลาการปฏิบัติ			
7. จ้างงานผ่านสหกรณ์และภาคเอกชน (Outsource - Contact out - PPP)			
8. ปรับเปลี่ยนและลดบุคลากร			

ตัวชี้วัดสังคมคุณภาพ (PARKS)

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
1. สันติภาพและสันติสุข คือ เป้าหมายร่วม : Peaceful			
1. P : สันติสุข คือ เป้าหมาย			
1. เข้าใจในสัจธรรมทุกคนเป็นเพื่อนทุกข์ เกิด แก่ เจ็บ ตาย ด้วยกันทั้งหมดทั้งสิ้น			
2. เชื่อในกฎแห่งกรรม			
3. ยอมรับความแตกต่างในสถานะ			
4. สามัคคีและความพร้อมเพรียงกัน			
5. โอบอ้อมอารี ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ให้ความช่วยเหลือคนที่ต้องการความช่วยเหลือแม่ไม่ไยญาติ		
6. ปลอดภัยเสพติด และอบายมุข	ร้อยละของประชาชนที่ระบุว่ามีปัญหาการแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน		
	ร้อยละของประชาชนที่ระบุว่ามีแหล่งมั่วสุม/การแพร่ระบาดของยาเสพติดในชุมชน/หมู่บ้าน		
	ร้อยละของประชาชนระบุว่ามีการหาซื้อยาเสพติดได้ง่ายในชุมชน/หมู่บ้าน		
7. ปลอดภัยอาชญากรรม และโจรผู้ร้าย	ร้อยละของการประสบเหตุอาชญากรรม	ลพบุรี	ร้อยละของการจับกุมผู้กระทำความผิดในคดีร้ายแรง
8. มีความกตัญญู และรักถิ่น	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ตอบแทนผู้มีพระคุณหรือช่วยเหลือเรา		
9. ร่วมกันรับผิดชอบให้สังคมอยู่ได้ เราจึงจะอยู่ได้	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ไม่ทิ้งขยะในที่สาธารณะ		
	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ได้เข้าร่วมกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชน/หมู่บ้าน		
10. ตระหนักถึงการไม่เบียดเบียนซึ่งกันและกัน	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไปที่ไม่แข่งคิว		

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
2. ปรับตัว คือ สิ่งที่ต้องกระทำ : Adjustment			
2. A : ทุกคนต้องปรับตัวเพื่อรักษาสันติสุข			
1. กำหนดกฎและวัฒนธรรมในการอยู่ร่วมกัน			
2. ยอมรับผิดและแก้ไขปรับปรุง			
3. มีความกรุณาและให้อภัย	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ยกโทษและให้อภัยอย่างจริงจัง		
4. มีความเมตตาและให้ความช่วยเหลือ	ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเกี่ยวกับเงินบริจาคเพื่อสาธารณกุศลของศาสนาพุทธต่อคนต่อปี (บาท)		
5. ชื่นชมยินดีในความสำเร็จของเพื่อนบ้าน			
6. มีความสงบกาย สงบใจ และยอมรับกับทุกขัณภัยที่ประสบ	ร้อยละของประชากรที่เข้าร่วมกิจกรรมทางศาสนา		
7. เอาใจเขามาใส่ใจเรา ไม่เอาแต่ใจตนเอง			
8. มีการประนีประนอมและใช้สันติวิธี			
9. ไม่หุบปาก กล้าเผชิญความจริง ทุกอย่างพูดจากันได้			
10. ทุกปัญหามีทางออกด้วยสันติวิธี ถอยกันคนละก้าว			
3. เหตุผลและสัจธรรม คือ จิตใจของทุกคน : Reason			
3. R : ใช้เหตุผลยึดความถูกต้อง			
1. ยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลัก			
2. ใช้หลักประชาธิปไตยเคารพเสียงส่วนใหญ่			
3. ไม่ละเลยเสียงส่วนน้อย ปรับความเข้าใจ ให้ความช่วยเหลือเยียวยา			
4. ค้นหาสาเหตุ แก้ไขปัญหาให้ตรงจุด			
5. ยอมรับความเห็นที่แตกต่าง			
6. ค้นหาข้อมูล วิเคราะห์ หาทางออก และประเมินผลกระทบ			
7. ให้ความรู้และโอกาสแก่ทุกฝ่ายโดยเท่าเทียมกัน			

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
8. เคารพในสิทธิของแต่ละบุคคล			
9. ประเมินสถานการณ์และวิเคราะห์ปัญหาอุปสรรค อยู่ตลอด			
10. ชี้แจงข้อมูลและประชุมร่วมกันอยู่เป็นเนืองนิจ			
4. เรียนรู้และสร้างสรรค์ คือ หลักดำเนินชีวิต : Knowledge			
4. K : หมั่นศึกษาหาความรู้และเป็นผู้ใฝ่การเรียนรู้			
1. จำนวนและระดับการอ่านออกเขียนได้ภาษาไทย	ร้อยละของประชากรที่อ่านออกเขียนได้		
2. จำนวนและระดับการศึกษาในแต่ละชั้น	ร้อยละของประชากร จำแนกตามระดับการศึกษา		
3. จำนวนและระดับการพูด อ่าน เขียน ภาษาอังกฤษ	ร้อยละของประชากรที่สามารถพูดภาษาอังกฤษได้		
	ร้อยละของประชากรที่สามารถอ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้		
4. จำนวนและระดับการใช้ Internet	ร้อยละของประชากรที่ใช้อินเทอร์เน็ต	นครนายก	อัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตของประชาชนเพิ่มขึ้น
		ระนอง	ร้อยละของประชากรที่เชื่อมต่ออินเทอร์เน็ต
		เลย	อัตราการเชื่อมต่ออินเทอร์เน็ตของประชากร (ร้อยละ)
5. จำนวนและระดับการศึกษาต่อผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ต			
6. จำนวนและระดับการเป็นผู้รักการอ่าน			
7. จำนวนและระดับรักการคิดและเขียน			
8. จำนวนและระดับการค้นหาข้อมูลประกอบการตัดสินใจ			
9. จำนวนและระดับการเข้าฝึกอบรมเพิ่มเติม			
10. จำนวนและระดับการศึกษาดูงานเพิ่มเติม			

รายการ/ตัวชี้วัด	รายการข้อมูล/ตัวชี้วัดสนับสนุน	ข้อมูลเปรียบเทียบ	
		จังหวัด	รายการ/ตัวชี้วัด
5. พอเพียง คือ วิถีชีวิตและอาชีพ : Sufficiency			
5. S : การใช้ชีวิตอย่างพอเพียงและก้าวสู่ชีวิตที่เจริญ			
1. มีอาชีพเหมาะสมกับความรู้	ร้อยละของผู้จบด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ที่ทำงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี		
	ร้อยละของพนักงานตําระดับด้านการศีกษา		
2. มีการลงทุนประกอบอาชีพสอดคล้องกับทรัพย์สินที่มีอยู่			
3. ประกอบอาชีพที่ถูกกฎหมายและสอดคล้องกับความต้องการของสังคม			
4. มีรายรับสุทธิเหมาะสมกับการดำรงชีพ	สัดส่วนคนจน		
5. มีเงินออมไว้ใช้ในยามจำเป็น	ร้อยละของผู้สูงอายุที่มีเงินออม		
	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่เก็บออมเงิน		
6. เป็นสมาชิกวิสาหกิจชุมชนและสหกรณ์ เพื่อทำธุรกิจร่วมกัน			
7. ให้อภัยและปลดอดศัตรู	ร้อยละของประชากรที่อายุ 13 ปีขึ้นไป ที่ยกโทษและให้อภัยอย่างจริงใจ		
8. เลี้ยงลูกด้วยปัญญา			
9. จัดทำมรดกไว้อย่างเหมาะสม			
10. ระลึกถึงความตายและเตรียมพร้อมสู่ความตาย			

ภาคผนวก ค

รายละเอียดสถิติทางการ

(Official Statistics Metadata : OS Metadata)

รายละเอียดสถิติทางการ
(Official Statistics Metadata : OS Metadata)
อยู่ระหว่างการจัดทำโดยสถิติจังหวัด

แบบฟอร์ม
OS Metadata
รายละเอียดสถิติทางการ

1. สถิติทางการและรายการสถิติทางการ

- ด้าน : .....
- สาขา : .....
- หมวด : .....
- หมู่ (ถ้ามี) : .....
- หมู่ย่อย (ถ้ามี) : .....
- ชื่อสถิติทางการ : .....

รายการสถิติทางการ	หน่วยนับ	วิธีการคำนวณสถิติทางการ (ถ้ามี)
1.		
2.		
3.		

- ปีเริ่มต้นที่มีการจัดทำข้อมูล : .....
- ระดับการนำเสนอ :
  - ☐ ประเทศ   ☐ ภาค   ☐ จังหวัด   ☐ อำเภอ   ☐ ตำบล
  - ☐ เขตการปกครอง   ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....

2. การเผยแพร่

- 1) ความถี่ในการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ☐ รายชั่วโมง   ☐ รายวัน   ☐ รายสัปดาห์   ☐ รายเดือน
  - ☐ รายไตรมาส   ☐ ราย 6 เดือน   ☐ รายปี   ☐ ราย 2 ปี
  - ☐ ราย 3 ปี   ☐ ราย 5 ปี   ☐ ราย 10 ปี   ☐ อื่นๆ (ระบุ).....
- 2) เงื่อนไขการเผยแพร่
  - ☐ เผยแพร่ได้   ☐ เผยแพร่ได้เมื่อมีคำขอและอนุมัติ
- 3) วัน/เดือน/ปี ที่คาดว่าจะเผยแพร่ (ระบุ) .....
- 4) วิธีการเผยแพร่ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ☐ เอกสาร/รายงาน/สิ่งพิมพ์ (ระบุ).....
  - ☐ เว็บไซต์/URL ที่เข้าถึงข้อมูลได้โดยตรง (ระบุ) .....
  - ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
- 5) ภาษาที่ใช้ในการเผยแพร่
  - ☐ ไทย   ☐ อังกฤษ   ☐ ไทย - อังกฤษ

6) นิยามที่เกี่ยวข้อง

คำนิยาม	ความหมาย	กฎหมาย/กฎระเบียบ/มาตรฐานที่อ้างอิง
		☐ กฎหมาย กฎระเบียบ ระบุ ..... ☐ มาตรฐานที่อ้างอิง ระบุ ..... ☐ กำหนดเอง

3. การผลิต/การจัดทำข้อมูล

- 1) ชื่องาน/รายงาน/ทะเบียน/โครงการ .....
- 2) วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ☐ สัมภาษณ์
  - ☐ สำรวจ (ให้ระบุรายการดังต่อไปนี้ ด้วย)
    - ☐ ระเบียบวิธีทางสถิติ (ระบุระเบียบวิธีในการเลือกตัวอย่าง).....
    - ☐ ขนาดตัวอย่าง.....
    - ☐ อื่นๆ (เช่น วิธีประมาณค่า.....)
  - ☐ ทะเบียน
  - ☐ รายงาน
  - ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
- 3) รายละเอียดวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
  - ☐ คุ่มรวม/ขอบเขตของประชากร.....
  - ☐ คาบเวลาอ้างอิง/วันที่สรุปข้อมูล.....
- 4) ความถี่ในการเก็บรวบรวมข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ รายชั่วโมง	☐ รายวัน	☐ รายสัปดาห์	☐ รายเดือน
☐ รายไตรมาส	☐ ราย 6 เดือน	☐ รายปี	☐ ราย 2 ปี
☐ ราย 3 ปี	☐ ราย 5 ปี	☐ ราย 10 ปี	☐ อื่นๆ (ระบุ)...
- 5) ความถี่ในการประมวลผลข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

☐ รายชั่วโมง	☐ รายวัน	☐ รายสัปดาห์	☐ รายเดือน
☐ รายไตรมาส	☐ ราย 6 เดือน	☐ รายปี	☐ ราย 2 ปี
☐ ราย 3 ปี	☐ ราย 5 ปี	☐ ราย 10 ปี	☐ อื่นๆ (ระบุ)..
- 6) รูปแบบการจัดเก็บข้อมูล (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)
  - ☐ จัดเก็บในรูปแบบเอกสาร/รายงาน (ระบุ) .....
  - ☐ จัดเก็บในรูปแบบไฟล์ข้อมูล (เช่น doc, xls, pdf, txt ฯลฯ)
    - ☐ .doc, docx   ☐ .xls, .xlsx   ☐ .csv   ☐ .pdf   ☐ .txt
    - ☐ อื่นๆ (ระบุ) .....
  - ☐ ฐานข้อมูล (ชนิดของฐานข้อมูล เช่น oracle, MySQL ฯลฯ)
    - ☐ Oracle   ☐ DB2   ☐ MS SQL   ☐ My SQL
    - ☐ อื่นๆ (ระบุชื่อ) .....
  - ☐ รูปแบบอื่นๆ (ระบุ) .....

4. หน่วยงานรับผิดชอบ

กระทรวง : .....
 กรม/หน่วยงาน : .....
 สำนัก/ศูนย์/กอง : .....
 กลุ่ม/ฝ่าย : .....
 ชื่อผู้รับผิดชอบ : .....
 ตำแหน่ง : .....
 โทรศัพท์ : .....
 โทรสาร : .....
 E-mail address : .....

5. รายละเอียดมาตรฐานการจัดจำแนกที่เกี่ยวข้อง

ตัวแปรที่มี การจัด จำแนก	รายการรหัส การจัดจำแนก (Code list)*	มาตรฐานการจัดจำแนกที่นำมาอ้างอิง			
		ชื่อมาตรฐานที่อ้างอิง	หน่วยงานที่รับผิดชอบ ในการจัดทำมาตรฐาน อ้างอิง	ลักษณะการใช้งาน	ตารางเปรียบเทียบ ระหว่างการจำแนกที่ใช้ กับมาตรฐานที่อ้างอิง * (Mapping Table)
1)		☐ ไม่มี ☐ มี (ระบุมาตรฐานการจัด จำแนกทั้งหมดที่ใช้ เช่น TSIC 2009, ISO- 316)	ระบุชื่อหน่วยงาน : ..... โทรศัพท์ : ..... เว็บไซต์ : ..... e-mail :	☐ ใช้เหมือนมาตรฐานที่อ้างอิง โดยไม่เปลี่ยนแปลง ☐ นำมาตรฐานที่อ้างอิงมา ปรับบางส่วนแต่สามารถ เปรียบเทียบได้ทั้งหมด ☐ นำมาตรฐานมาปรับโดยไม่ สามารถเปรียบเทียบได้	
2)					

หมายเหตุ * แนบเอกสารหรือ Attach file

ติดต่อสอบถาม : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สำนักบริหารจัดการระบบสถิติ

ด้าน	Email	โทรศัพท์
กลุ่มประสานสถิติด้านสังคม (สาขาสถิติด้านสังคม และ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม)	pechtida.p@nso.go.th, suwannika@nso.go.th, natpatson@nso.go.th	02-141-7445-6 091-774-6962
กลุ่มประสานสถิติด้านเศรษฐกิจ (สาขาสถิติด้านเศรษฐกิจ)	umaporns@nso.go.th, aphon@nso.go.th, nattanan.w@nso.go.th	02-141-7443 02-142-1311 091-774-7309
กลุ่มมาตรฐานสถิติ	pstand@nso.go.th	02-141-7447

ภาคผนวก ง

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

- คำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการสถิติจังหวัด
- เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด
- รายงานการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด
- ประมวลภาพการประชุมคณะกรรมการสถิติจังหวัด

CD File ข้อมูลเอกสารอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

อยู่ระหว่างรอไฟล์ข้อมูลเพื่อบันทึกลง CD

